

**INFORMACJA
O DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO
w GDAŃSKU
w 2014 r.**

styczeń 2015 r.

Wstęp

Sprawozdanie zawiera informacje związane ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, jak również z podejmowaniem działań pozaorzeczniczych. Przedstawienie danych statystycznych oraz wybranych orzeczeń służy analizie istotnych zagadnień dotyczących funkcjonowania Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku.

W roku 2014 niezmiennie priorytetami w pracy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku były wysoki poziom orzecznictwa i dbałość o jego jednolitość, poszanowanie reguł procesowych i sprawność postępowania, uprzejma i kompetentna obsługa interesantów oraz wysoka kultura rozpraw.

Organizacyjnie struktura nie uległa zmianie:

- Wydział I rozpoznawał sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych, subwencji unijnych, funduszy strukturalnych i regulacji rynków branżowych oraz finansów publicznych.
- Wydział II orzekał w sprawach z zakresu budownictwa, gospodarki mieniem, gospodarki wodnej, komunalizacji mienia, ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, rolnictwa i leśnictwa, wywłaszczeń, kościołów, przejęcia mienia, kombatantów, kultury fizycznej, kultury i sztuki, ochrony danych osobowych, informacji publicznej, ochrony informacji niejawnych, świadczeń w drodze wyjątku.
- Wydział III był właściwy dla spraw z zakresu cen, dróg, kolei, lotnictwa, żeglugi, działalności gospodarczej, ewidencji ludności, geologii i górnictwa, energetyki, geodezji i kartografii, oświaty, uprawnień do wykonywania czynności i zajęć, pracy, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, spraw mieszkaniowych, ubezpieczeń majątkowych, jakości, obronności, telemediów, samorządu terytorialnego, cudzoziemców, ceł, broni i materiałów wybuchowych, spraw kapitałowych i bankowości, zatrudnienia, własności przemysłowej, funduszy emerytalnych, ubezpieczeń zdrowotnych.
- Wydział Informacji Sądowej wykonywał zadania określone w § 5 ust.1 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych w zakresie udzielania informacji o właściwości sądu, stanie zawisłych spraw, załatwiania skarg i wniosków, przekazywania danych w ramach dostępu do informacji publicznej, gromadzenia przepisów prawa europejskiego, obsługi rzecznika prasowego WSA w Gdańsku

Wpływ spraw

W 2014 roku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku wpłynęło 3988 spraw (sprawy SA, SAB i SO), z czego do Wydziału I - 1696 spraw, do Wydziału II – 1070 spraw, a do Wydziału III – 1222 sprawy.

Wpływ skarg z uwzględnieniem rodzajów spraw w porównaniu do roku poprzedniego przedstawiono w tabeli 1.

Tabela nr 1

Wpływ skarg w latach 2013-2014 z uwzględnieniem rodzajów spraw:

Lp.	Symbol sprawy	Rodzaj spraw	wpływ w roku	
			2013	2014
1	2	3	4	5
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	331	311
2	602	Ceny, opłaty, stawki taryfowe, nie objęte symbolem 611	4	3
3	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	114	174
4	604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	126	60
5	605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	77	82
6	606	Sprawy z zakresu geologii i górnictwa	1	3
7	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	77	98
8	608	Energetyka i atomistyka	1	0
9	609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	37	26
10	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	1625	1537
11	612	Sprawy geodezji i kartografii	22	17
12	613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	108	82
13	614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	32	30
14	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	268	204
15	616	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	24	14
16	617	Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć	4	2
17	618	Wywłaszczenie i zwrot nieruchomości	76	98
18	619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	48	44
19	620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	36	24
20	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	41	19
21	624	Powszechny obowiązek obrony kraju	1	0
22	626	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	9	14
23	627	Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców	4	2
24	629	Sprawy mienia przejętego z naruszeniem prawa	3	2
25	630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	193	146
26	631	Wytwarzanie i obrót bronią i materiałami wybuchowymi	0	3

Lp.	Symbol sprawy	Rodzaj spraw	wpływ w roku	
			2013	2014
1	2	3	4	5
27	632	Pomoc społeczna	393	518
28	633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	34	40
29	634	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	8	14
30	636	Kultura i sztuka, w tym sprawy działalności kultury i twórczości, biblioteki, ochrona zabytków i muzea, sprawy związane z ochroną praw autorskich i pokrewnych	2	7
31	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601-644 oraz od 646 - 652	26	19
32	648	Sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego	307	187
33	652	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	0	5
34	653	Środki publiczne nieobjęte innymi symbolami	83	78
35	654	Ujawnianie przez Instytut Pamięci Narodowej informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów	4	1
36	655	Subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych	59	74
37	638	Sprawy egzekucji administracyjnej; egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym	26	34
38	639	Skargi na uchwały organów jednostek samorządowych	135	99
39	640	Skargi organów nadzoru na uchwały organów jednostek samorządowych	9	5
40	641	Rozstrzygnięcia nadzorcze	15	24
41	642	Skargi na akty prawa miejscowego wojewodów i organów administracji niezespólonej oraz na niewykonywanie przez nich czynności nakazanych prawem wnoszone w trybie art. 44 ust. 1 i art. 45 ust. 1 ustawy o administracji rządowej w województwie	1	0
42	644	Środki zapewniające wykonanie orzeczeń Sądu	29	30
43	656	Interpretacje podatkowe	208	188
44	658	Skargi na niewykonanie w określonym terminie czynności wynikających z przepisów odrębnych	379	321
45	659	Skargi na przewlekłe prowadzenie postępowania przez organy administracji publicznej	16	59

Postępowanie sądowe

W 2014 roku załatwiono łącznie 4159 spraw (SA, SAB i SO), z czego na rozprawach rozpoznano 2794 skarg, w tym 263 skarg na bezczynność organu, a na posiedzeniach niejawnych załatwiono 1365 spraw, w tym 159 skarg na bezczynność organów. Wśród spraw załatwionych na posiedzeniach niejawnych 4 sprawy rozpoznano w trybie uproszczonym.

Do rozpatrzenia łącznie pozostało 945 spraw, w tym 51 sprawy SAB.

Dla porównania w roku 2013 załatwiono łącznie 3907 spraw, w tym 337 skarg na bezczynność organu.

Ruch spraw w poszczególnych Wydziałach ilustruje tabela 2.

Tabela 2
Ruch spraw

Wydział I

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny
			Łącznie	na rozprawie	w tym		
					na posiedzeniu niejawnym		
ogółem	z tego wyrokiem						
SA	500	1687	1706	1237	469	0	481
SAB	3	2	5	4	1	0	0
SO	1	7	6	0	6	0	2
Razem	504	1696	1717	1241	476	0	483

Wydział II

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny
			Łącznie	na rozprawie	w tym		
					na posiedzeniu niejawnym		
ogółem	z tego wyrokiem						
SA	251	833	868	564	304	2	216
SAB	71	210	243	167	76	1	38
SO	2	27	24	0	24	0	5
Razem	324	1070	1135	731	404	3	259

Wydział III

Rodzaj spraw	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono				Pozostało na okres następny
			Łącznie	na rozprawie	w tym		
					na posiedzeniu niejawnym		
ogółem	z tego wyrokiem						
SA	268	1038	1119	730	389	1	187
SAB	19	168	174	92	82	0	13
SO	1	16	14	0	14	0	3
Razem	288	1222	1307	822	485	1	203

Tabela 3
Załatwienie skarg na akty i inne czynności w latach 2013-2014

Lp.	Rodzaj załatwionej skargi	2013			2014		
		Wpływ	Załatwiono wyrokiem		Wpływ	Załatwiono wyrokiem	
			Ogółem	Uwzględniono		Ogółem	Uwzględniono
1	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności ministrów, centralnych organów administracji rządowej i innych naczelných organów	289	232	117	277	234	114
2	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności samorządowych kolegiów odwoławczych	897	541	200	977	693	244
3	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności terenowych organów administracji rządowej	681	431	140	637	465	164
4	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Izb Skarbowych	865	611	195	904	616	140
5	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Inspektorów Urzędów Kontroli Skarbowej	5	2	0	10	8	0
6	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności Izb Celných	667	525	136	376	226	68
7	Załatwione wyrokiem skargi na akty i czynności innych organów - dotyczy także podmiotów niebędących organami administracyjnymi	219	121	62	249	125	59

Postępowanie uproszczone

W porównaniu z rokiem 2013 w postępowaniu uproszczonym zapadło mniej wyroków, co ilustruje poniższe zestawienie statystyczne.

Tabela 4
Rozpoznanie wniosków o przeprowadzenie postępowania w trybie uproszczonym w latach 2013-2014

Lp.	Wydziały	I		II		III	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
1.	liczba wniosków	15	25	62	115	40	44
2.	liczba spraw zakończonych wyrokiem	4	0	6	3	0	1
3.	liczba spraw skierowanych na rozprawę	9	20	50	80	33	49

Postępowanie mediacyjne

W roku 2014 wpłynęło łącznie 7 wniosków o przeprowadzenie postępowania mediacyjnego. W dwóch sprawach organ sprzeciwił się wszczęciu postępowania mediacyjnego, w 4 sprawach sędzia sprawozdawca skierował sprawę na rozprawę. W jednej sprawie przeprowadzono dwukrotnie postępowanie mediacyjne; na pierwszym posiedzeniu strony nie dokonały ustaleń, na drugim posiedzeniu referendarz prowadzący postępowanie stwierdził, że strony dokonały ustaleń co do sposobu załatwienia sprawy.

Stan zatrudnienia

W porównaniu z rokiem 2013 stan zatrudnienia nieznacznie uległ zmianie.

Tabela 5
Stan zatrudnienia w latach 2013-2014

Lp.		Stan zatrudnienia na 31.12.2013 r.	Stan zatrudnienia na 31.12.2014 r.
1.	Urzędnicy w tym asystenci sędziego	76 21	74 19
2.	Obsługa	12	13
3.	Referendarze	5	5
4.	Sędziowie WSA	17	17
5.	Sędziowie NSA	12	12

Budynki

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku dysponuje majątkiem, w którego skład wchodzi:

- a/ nieruchomości położone w Gdańsku przy al. Zwycięstwa nr 16/17, stanowiące własność Skarbu Państwa, będące w trwałym zarządzie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, tj. działka nr 229 o pow. 2639 m², zabudowana budynkiem biurowym o pow. użytkowej 2098,60 m², oraz działki nr 228/1 i nr 228/2 o pow. 2039 m² zabudowane budynkiem biurowym o pow. użytkowej 1606,90 m²;
- b/ nieruchomość położona w Gdańsku przy al. Zwycięstwa nr 21, stanowiąca własność Skarbu Państwa, będąca w trwałym zarządzie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, tj. działka nr 220, o powierzchni 2470 m², zabudowana budynkiem biurowym o pow. użytkowej 714 m², (+ garaż 45 m²).

Sprzęt komputerowy

W 2014 r. dokonano zakupu:

1. materiałów eksploatacyjnych:
  - tonery i bębny do drukarek;
  - napędy DVD;
  - zasilacze komputerowe;
  - dyski twarde;
  - akumulatory do zasilaczy awaryjnych
  - kable sieciowe;
2. komputerów i sprzętu komputerowego:

- komputery stacjonarne (50 szt.) – na wymianę pozostałej części najstarszych komputerów z lat 2004 – 2006;
- komputer typu notebook (1 szt.);
- monitory LCD 24" (50 szt.) – na wymianę starych monitorów z lat 2006-2009;
- 20 drukarek – na wymianę starych drukarek z lat 2006 – 2010;
- 1 drukarkę sieciową z dodatkowym podajnikiem papieru jako zapasową drukarkę do drukowania kopert i zwrotek.

Wydział Informacji Sądowej

Wydział Informacji Sądowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, realizując powierzone mu zadania określone rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 2003 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz.U. z 2003 r., Nr 169, poz. 1646) udzielał na bieżąco, bezpośrednio w sekretariacie oraz drogą telefoniczną (średnio 30 telefonów dziennie), informacji o toczących się postępowaniach, o właściwości Sądu, o środkach zaskarżenia, a także udzielał wskazówek w celu prawidłowego wypełniania formularzy wniosków o przyznanie prawa pomocy. Udostępniał również akta spraw do wglądu stronom i uczestnikom postępowania. Wykonując zarządzenia Przewodniczących Wydziałów pracownicy Wydziału Informacji Sądowej wydawali również kserokopie i odpisy wnioskowanych dokumentów z akt sądowych i administracyjnych.

Wykonując zadania powierzone Zarządzeniem Nr 9 Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach sądów administracyjnych i udostępnienia orzeczeń przez Internet oraz w związku z pismem Prezesa NSA z dnia 12 lipca 2011 r., nr V Inf/S 0310/1/11 Wydział Informacji Sądowej WSA w Gdańsku cyklicznie monitoruje prawidłowość anonimizowanych orzeczeń i na bieżąco zgłasza wydziałom orzeczniczym pojawiające się nieprawidłowości.

Dodatkowym zadaniem wydziału było organizacyjne przygotowanie praktyk studenckich.

Zgodnie z zawartym w dniu 6 października 2011 r. porozumieniem o współpracy w zakresie prowadzenia praktyk zawodowych dla studentów Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni Wydział Informacji Sądowej WSA w Gdańsku w 2014 r. podjął czynności związane z organizacją praktyk studenckich dla jednego studenta tej uczelni.

W dniu 16 czerwca 2014 r. zawarto porozumienie o prowadzeniu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu – na podstawie tej umowy praktykę odbył jeden student.

Ponadto jedna studentka Uniwersytetu Warszawskiego odbyła praktykę, zgodnie z porozumieniem w sprawie organizacji praktyk zawartym w dniu 7 lipca 2014 r. z Uniwersytetem Warszawskim.

W 2014 roku zasoby biblioteki sądowej zostały powiększone o 38 tytułów książkowych (82 egzemplarze).

Porównanie obciążenia Wydziału Informacji Sądowej w latach 2013-2014 ilustruje poniższe zestawienie:

Lp.		2013	2014
1.	Udostępnienie akt interesantom	1077	978
2.	Wnioski o udostępnienie informacji publicznej	11	28
3.	Skargi i wnioski	1	0
4.	Tezy	3	0
5.	Zamówienia biblioteczne	93	38
6.	Praktyki studenckie	9	3
	Praktyki aplikantów prokuratorskich	6	0
7.	Przygotowywanie orzeczenia do publikacji w ZN	27	18

Narady i szkolenia

Lp.	Opis uroczystości/spotkania	Organizator	Data	Miejsce	Uczestnicy
1	XX-lecie sądownictwa administracyjnego na ziemi łódzkiej oraz narada Prezesów WSA	WSA w Łodzi	20.01.2014	Łódź	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
2	Uroczystość 15-lecia Szkoły Prawa Niemieckiego przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego	Uniwersytet Gdański	11.04.2014	Gdańsk	Sędzia NSA Joanna Zdzienicka-Wiśniewska
3	Zgromadzenie Ogólne Sędziów NSA	NSA	23.04.2014	Warszawa	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
					Sędzia WSA Dorota Jadwiszczok
					Sędzia WSA Mariola Jaroszevska
4	Konferencja szkoleniowa sędziów Izby Finansowej NSA z udziałem sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku	16-18.06.2014	Augustów	Wiceprezes WSA w Gdańsku Zbigniew Romała
					Sędzia NSA Elżbieta Rischka
					Sędzia NSA Sławomir Kozik

Lp.	Opis uroczystości/spotkania	Organizator	Data	Miejsce	Uczestnicy
5	Kontynuacja projektu nt. " Niewykorzystany potencjał europejskiego dialogu sędziowskiego na przykładzie stosowania praw podstawowych przez sądy krajowe państw członkowskich"	Naczelny Sąd Administracyjny we współpracy z Europejskim Instytutem Uniwersyteckim we Florencji	23-24.06.2014	Warszawa	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
6	Konferencja nt." Płacowe i pozapłacowe czynniki motywujące inicjatywę pracowników wymiaru sprawiedliwości".	Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury oraz Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku	26-27.06.2014	Gdańsk	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
7	Narada Dyrektorów poświęcona omówieniu bieżących zadań sądownictwa administracyjnego	Szef Kancelarii Prezesa NSA	17.06.2014	Warszawa	Dyrektor Andrzej Kospał Pawłowski
8	Narada nt. ochrony informacji niejawnych i przestrzegania przepisów w tym zakresie	Szef Kancelarii Prezesa NSA	26.06.2014	Warszawa	Pełnomocnik Ochrony Informacji Niejawnych Tadeusz Jurczak
9	Konferencja szkoleniowa sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych z udziałem sędziów Izby Ogólnoadministracyjnej NSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie	10-12.09.2014	Lidzbark Warmiński	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
					Sędzia NSA Krzysztof Ziółkowski
					Sędzia WSA Tamara Dziełakowska -
					Sędzia WSA Jolanta Górska
10	Szkolenie dla sędziów wydziałów podatkowych wojewódzkich sądów administracyjnych	Naczelny Sąd Administracyjny	06.10.2014	Warszawa	Sędzia NSA Ewa Kwarcieńska
					Sędzia NSA Małgorzata Gorzeń
					Sędzia WSA Irena Wesołowska
					Sędzia WSA Ewa Wojtynowska
11	Konferencja szkoleniowa sędziów orzekających w sprawach objętych właściwością Izby Gospodarczej NSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach	8-10.10.2014	Jaworze k/ Bielska -Białej	Sędzia WSA Alina Dominiak
					Sędzia WSA Felicja Kajut
					Sędzia WSA Elżbieta Kowalik-Grzanka
					Sędzia WSA Jolanta Sudoł

Lp.	Opis uroczystości/ spotkania	Organizator	Data	Miejsce	Uczestnicy
12	Konferencja szkoleniowa sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych z udziałem sędziów Izby Ogólnoadministracyjnej NSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie	14- 15.10.2014	Serock	Sędzia WSA Tamara Dzielałowska
					Sędzia WSA Jolanta Górka
13	Konferencja Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego	Naczelnny Sąd Administracyjny	27- 29.10.2014	Józefów	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
14	Konferencja pt.: "Uzasadnienia orzeczeń sądowych jako forma realizacji prawa do sądu"	Biuro Orzecznictwa NSA	17.11.2014	Warszawa	Sędzia WSA Mariola Jaroszevska
					Sędzia WSA Jolanta Górka
15	Konferencja pt.: "Rola rzecznika prasowego sądu w kształtowaniu dobrych relacji z mediami"	Krajowa Rada Sądownictwa	04.12.2014	Warszawa	Sędzia NSA Joanna Zdzenicka - Wiśniewska
16	XX-lecie sądownictwa administracyjnego na Podlasiu oraz narada Prezesów WSA	WSA w Białymstoku	18.11.2014	Białystok/Supraśl	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka
17	Spotkanie wigilijno - noworoczne	NSA	17.12.2014	Warszawa	Prezes WSA w Gdańsku Zdzisław Kostka

**Wybrane orzeczenia
wydane w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Gdańsku
w 2014 roku**

PROBLEMY PROCEDURALNE

**1. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa
(t.j. Dz. U z 2012r., poz. 749 ze zm.)**

I SA/Gd 697/14

Sąd administracyjny nie jest właściwy do rozpoznania skargi na postanowienie wydane na podstawie art. 140 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. O.p. w przedmiocie niezalążnienia sprawy we właściwym terminie i wyznaczeniu nowego terminu zaalążnienia sprawy, zatem skarga podlega odrzuceniu na podstawie art. 58 § 1 pkt 1 w zw. z art. 58 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r., poz. 270).

I SA/Gd 820/14

Dla możliwości nadania nieostatecznej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności nie wystarczy wskazanie, że zaistniała jedna z przesłanek określonych w art. 239b § 1 pkt od 1 do 4 O.p. Organy podatkowe zgodnie z art. 239 b § 2 O.p. mają dodatkowo obowiązek wykazania, że w sprawie istnieją takie okoliczności, które uprawdopodobniają groźbę niewykonania zobowiązania podatkowego uzasadniającą sięgnięcie do instytucji nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

Jeśli bezsporne jest, że okres do upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego jest krótszy niż 3 miesiące, to uprawdopodobnienie z art. 239 b § 2 O.p. polega na wykazaniu, że zachodzą takie okoliczności faktyczne, które potwierdzają, że z tego powodu zobowiązanie podatkowe nie zostanie wykonane. W tym zakresie bez znaczenia są wszystkie okoliczności faktyczne odnoszące się do sytuacji majątkowej, a organy podatkowe nie są zobowiązane do badania sytuacji majątkowej strony i perspektyw wykonania tego zobowiązania w świetle sytuacji majątkowej. Okoliczności te mogłyby mieć wyłącznie znaczenie w przypadku zaistnienia pozostałych przesłanek z art. 239b § 1 pkt 1-3 O. p.

I SA/Gd 174/14

Niewymagalne raty podatku od nieruchomości stanowią "bieżące zobowiązanie podatkowe" w rozumieniu art. 76 § 1 Ordynacji podatkowej.

W sprawie kwestią sporną była możliwość zaliczenia nadpłaty na poczet niewymagalnych jeszcze rat podatku od nieruchomości – uznania tych rat za „bieżące zobowiązania podatkowe”. Sąd wskazał, że podatki opłacane w ratach to świadczenia, które powstają po doręczeniu decyzji ustalającej kwotę roczną podatku lub z mocy prawa, zgodnie z deklaracją podatnika. W obu przypadkach roczna kwota podatku,

na zasadach uregulowanych w ustawie regulującej dany podatek, jest dzielona na raty. Każda z tych rat jest zobowiązaniem bieżącym w rozumieniu przepisu art. 76 § 1 O.p., albowiem bieżące zobowiązania to te, które już powstały, ale nie upłynął jeszcze ich termin płatności.

Użyte w art. 76 § 1 O.p. pojęcia "zobowiązań zaległych", "bieżących" oraz "zobowiązań przyszłych", definiowane są z perspektywy współczesności. Zaległościami podatkowymi, o których mowa w art. 76 § 1 O.p., mogącymi być przedmiotem zaliczenia nadpłaty, są takie zobowiązania, których termin płatności upłynął zanim organ podatkowy zadecyduje o nadpłacie (por. art. 51 § 1 O.p.). Z kolei "zobowiązanie przyszłe" to takie, które nie istnieje w chwili decydowania o nadpłacie. Nie ma więc – w ocenie Sądu - racji strona skarżąca, twierdząc, że skoro nie upłynęły terminy płatności kolejnych rat podatku od nieruchomości, to mamy do czynienia z zobowiązaniem przyszłym. Nie można bowiem twierdzić, że o bieżącym charakterze podatku rozstrzyga wyłącznie wymagalność jego płatności, za którą dodatkowo należy uznawać ostatni dzień terminu zapłaty podatku. Takie rozumowanie prowadziłoby do uznania, że zobowiązanie podatkowe ma charakter bieżący w jednym tylko momencie, tj. w tym, w którym staje się wymagalne, a więc wyłącznie w dniu terminu płatności. Tymczasem podatek od nieruchomości jest podatkiem rocznym. Jego wymiar jest ustalany w stosunku rocznym, a osoby prawne są zobowiązane składać deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy. Czym innym jest natomiast sposób uiszczania tego podatku, który z woli ustawodawcy może być wpłacany w ratach. W odniesieniu do osób prawnych zobowiązanie podatkowe w podatku od nieruchomości powstaje z mocy samego prawa i jest kształtowane w wymiarze rocznym, nie zaś innym (miesięcznym).

Powyższe musi prowadzić do uznania, że w systematyce podatku od nieruchomości przez zaległość podatkową należy rozumieć takie zobowiązania, których termin płatności upłynął, a przez zobowiązania przyszłe - takie, które jeszcze nie powstały, tj. niedotyczące aktualnego roku podatkowego i jednocześnie niebędące zaległością podatkową. Pozostałe zobowiązania, czyli w istocie zobowiązanie podatkowe dotyczące "aktualnego" roku, o ile nie upłynął jeszcze termin płatności raty, w zakresie tej raty jest zobowiązaniem bieżącym.

I SA/Gd 756/14

Przyczyną przedłużenia postępowania ponad okres ustalony w art. 54 1 pkt 7 O.p. może być zakres ciężących na organie podatkowym obowiązków z uwagi na złożony charakter sprawy, konieczność wyjaśnienia wielu faktów, przeprowadzenia szeregu dowodów, w tym przede wszystkim dowodów innych niż dowody z dokumentów. Oceniając, czy przedłużenie postępowania nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu w rozumieniu art. 54 § 2 O.p., należy mieć także na względzie złożoność sprawy, ilość i rodzaj przeprowadzanych dowodów, a także terminowość i celowość czynności podejmowanych przez organ w toku postępowania, prawidłowe zorganizowanie postępowania, czas niezbędny do dokonania czynności organizacyjnych (np. wezwania świadków czy pozyskania informacji od innych organów). Jeżeli czynności te zajmowały odpowiednią ilość czasu i uzasadnione były z uwagi na złożoność sprawy, jak również z uwagi na konieczność respektowania uprawnień

stron postępowania, to uznać należy, że przedłużenie postępowania nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.

Spór między stronami ujawnił się na tle wystąpienia okoliczności wskazanych w art. 54 § 1 pkt 3 i pkt 7 O.p., uzasadniających obligatoryjne odstępianie przez wierzyciela od naliczania odsetek za zwłokę, który nie ma zastosowania, jeżeli do opóźnienia w wydaniu decyzji przyczyniła się strona lub jej przedstawiciel lub opóźnienie powstało z przyczyn niezależnych od organu (art. 54 § 2 O.p.). Ustalenie, czy wierzyciel w tytułach wykonawczych był zobowiązany do określenia okresów przerwy w naliczaniu odsetek za zwłokę jest natomiast niezbędne dla oceny zasadności zgłoszonego przez stronę zarzutu przeciwegzekucyjnego niespełnienia wymogów określonych w art. 27 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.). Rozstrzygnięcie spornego problemu wymagało zatem odpowiedzi na pytanie, czy do opóźnienia w wydaniu tej decyzji zarówno przez organ pierwszej instancji, jak i organ odwoławczy przyczyniła się strona lub jej przedstawiciel lub opóźnienie powstało z przyczyn niezależnych od organu. Natomiast bezsporna w sprawie była okoliczność, że organy podatkowe nie wydały decyzji w terminach, o których mowa w art. 139 § 3 i art. 54 § 1 pkt 7 O.p.

I SA/Gd 350/14

Dokonanie przez organ odwoławczy zasadniczej zmiany ustaleń organu pierwszej instancji i jednoczesne utrzymanie decyzji pierwszoinstancyjnej w mocy, uzasadnia stwierdzenie, że doszło do naruszenia zasady dwuinstancyjności (art. 15 O.p.), zasady zaufania do organu podatkowego (art. 121 § 1 O.p.) i zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 123 § 1 O.p.).

Zgodnie z art. 76a § 2 O.p. zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości podatkowych następuje z dniem powstania nadpłaty w przypadkach, o których mowa m.in. w art. 73 § 2 O.p., tj. z dniem złożenia zeznania rocznego – dla podatników podatku dochodowego (§ 2 pkt 1). W sprawie zaliczenia nadpłaty na poczet zaległości podatkowych, stosownie do treści art. 62 § 1 O.p., wydaje się postanowienie, które jest aktem formalnym, informującym o sposobie zaliczenia wpłaty. Postanowienie to ma charakter formalny i samo w sobie nie przesądza ani o istnieniu nadpłaty, ani też o istnieniu zaległości podatkowej. Skoro jego istotą jest zaliczenie nadpłaty na poczet zaległości podatkowej, to w momencie wydania postanowienia oba te elementy muszą istnieć. W sprawie organ pierwszej instancji nie kwestionował istnienia nadpłaty, natomiast organ drugiej instancji wywody swoje oparł wyłącznie na okoliczności, że w sprawie nie nastąpiło stwierdzenie istnienia nadpłaty w podatku od nieruchomości za lata 2007-2011.

I SA/Gd 307/14

Jeżeli występują we wniosku nieusunięte braki i wątpliwości dotyczące opisu przyszłej sytuacji faktycznej, opis ten nie może realizować funkcji, jakie w ramach instytucji interpretacji indywidualnych pełni element przedstawienia zdarzenia przyszłego. W związku z powyższym organ interpretujący zobowiązany jest,

po uprzednim wezwaniu do usunięcia braków, do pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia na podstawie przepisu art. 14g § 1 O.p.

Interpretacja indywidualna nie może stanowić wyjaśnienia przepisów prawa podatkowego w odniesieniu do hipotetycznych, ogólnie przedstawionych wariantów zdarzeń przyszłych, uniemożliwiających jednoznaczne określenie niezbędnych elementów konstrukcyjnych podatku - w szczególności przedmiotu opodatkowania. Stąd też zdarzenie przyszłe będące przedmiotem wniosku powinno stanowić ściśle określoną przyszłą sytuację faktyczną dotyczącą wnioskodawcy, doprowadzenie do której jest przez niego rozważane (planowane), bądź też której zaistnienie jest niezależne od jego woli, ale która może zajść z istotnym stopniem prawdopodobieństwa. Z uwagi na istotę interpretacji indywidualnych, w szczególności ich gwarancyjny charakter, przedmiotem tych rozstrzygnięć nie może być ocena prawna abstrakcyjnych sytuacji opisanych w sposób pozbawiony istotnych elementów.

Treść wniosku o wydanie indywidualnej interpretacji została przez skarżącego przedstawiona w sposób ogólnikowy i niekonkretny, w szczególności skarżący nie określił, czy spółka osobowa będzie prowadziła działalność gospodarczą oraz jaki będzie zakres tej działalności; czy środki pieniężne, o których mowa we wniosku, będą uprzednio opodatkowane; czy składniki majątku były wykorzystywane w spółce oraz jakie źródło przychodów determinuje zbycie tych składników; czy udziały w polskiej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością będą wchodziły w skład majątku likwidacyjnego spółki cypryjskiej; czy spółka kapitałowa poniesie jakiegokolwiek wydatki na nabycie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz czy wydatki te zostaną zaliczone do jej kosztów uzyskania przychodów.

Skarżący, wykonując wezwanie jedynie częściowo uzupełnił wniosek i wskazał, że spółka osobowa, w której będzie współnikiem, zamierza prowadzić działalność gospodarczą w rozumieniu art. 5a pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) oraz wskazał przedmiot tej działalności gospodarczej. Natomiast w pozostałym zakresie nie udzielił żadnej odpowiedzi, bądź też zawarł odpowiedzi sformułowane jako przypuszczenia, zdania warunkowe lub nieprecyzyjne.

I SA/Gd 160/14

Tylko w przypadku gdy osoba trzecia dokonująca wpłaty podatku działa w imieniu i na rachunek podatnika i dokonuje zapłaty podatku ze środków pieniężnych podatnika, należy uznać, że skutek dokonanej wpłaty nastąpiło wygaśnięcie zobowiązania podatkowego podatnika w trybie art. 59 § 1 pkt 1 O.p.

Wpłacenie kwoty podatku przez osobę trzecią nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania podatkowego podatnika, gdyż będzie to czynność wykonana przez osobę nieuprawnioną, tym samym czynność taką należy uznać za prawnie nieskuteczną. Należy uznać, że tylko zapłata podatku przez podatnika, ewentualnie przez osobę trzecią działającą jako posłaniec, która wpłaca środki otrzymane od podatnika, prowadzi do realizacji zobowiązania podatkowego i tym samym do jego wygaśnięcia.

Zapłata podatku dochodowego od sprzedaży akcji przez kupującego na podstawie zawartej między stronami umowy sprzedaży z tytułu zbycia akcji, do której

zobowiązany jest skarżący, nie spowoduje wygaśnięcia zobowiązania podatkowego w stosunku do skarżącego.

I SA/Gd 967/14

Ustanowienie hipoteki przymusowej przed upływem terminu przedawnienia rodzi skutek w postaci możliwości egzekwowania zobowiązania, które ta hipoteka zabezpiecza, nawet pomimo późniejszego upływu terminu przedawnienia. Wynika to jednoznacznie z normy wynikającej z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity: Dz.U. z 2013, poz. 707; z późn. zm.), który stanowi, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej.

Zobowiązana wniosła o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego do jej majątku na podstawie tytułu wykonawczego z dnia 23 listopada 1998 r., obejmującego zaległość podatkową z tytułu podatku dochodowego za 1997 r. z uwagi na przedawnienie obowiązku podatkowego. Strona twierdziła, że jakkolwiek zobowiązanie podatkowe zostało zabezpieczone poprzez wpis hipoteki, to przepis wyłączający w takiej sytuacji możliwość przedawnienia zobowiązania został uznany za niekonstytucyjny wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt SK 40/12. Strona wskazała, że jakkolwiek wyrok ten dotyczył art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2002 r., to obecnie obowiązujący art. 70 § 8 ordynacji ma takie samo brzmienie, w związku z czym zarówno organy, jak i Sąd powinny odmówić jego zastosowania. W wydanym w tej sprawie wyroku Sąd stwierdził, że kwestia zgodności z Konstytucją art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej w zakresie, w jakim wyłącza on możliwość przedawnienia zobowiązania podatkowego zabezpieczonego hipoteką, pozostaje bez wpływu na treść rozstrzygnięcia, bowiem bezspornie decyzja wymiarowa została wydana przed upływem terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego a możliwość prowadzenia egzekucji wobec przedmiotu hipoteki wynika z art. 77 u.k.w.h.

I SA/Gd 361/14

Przepis art. 306c Ordynacji podatkowej stanowi, że gdy stan rzeczy, którego potwierdzenia w formie zaświadczenia żąda wnioskodawca, jest sporny, to uzyskanie zaświadczenia o treści żądanej przez stronę nie jest możliwe.

W postępowaniu o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach nie bada się okoliczności związanych z doręczeniem postanowienia w sprawie zaliczenia wpłaty, natomiast jedyne co może podlegać ocenie w granicach żądania wnioskodawcy, to czy ciążą na nim zaległości podatkowe.

Zarzutów, polegających na generalnym kwestionowaniu prawidłowości rozliczeń podatków, dokonanych zaliczeń wpłat na poczet zaległości podatkowych, a w konsekwencji nieprawidłowych danych na kartach kontowych, nie można rozpoznać w drodze wszczęcia postępowania o wydanie zaświadczenia, a zwłaszcza o tak jednoznacznie określonej treści, czyli o niezaleganiu w podatkach.

Wnioskodawca złożył wniosek o wydanie zaświadczenia o niezaleganiu w podatkach. Organ ustalił, że według stanu na dzień 21 listopada 2013 r.

na wnioskodawcy ciężą nieuregulowane zaległości podatkowe z tytułu podatku od towarów i usług za okres: od maja do grudnia 2000r. oraz od stycznia do maja 2001r. w łącznej wysokości 257.391,46 zł (należność główna).

W ocenie Sądu, skoro organ na podstawie zebranego materiału dowodowego i w oparciu o posiadane rejestry i dane stwierdził, że wnioskodawca posiada zaległość podatkową, to zasadnie wydał w dniu 21 listopada 2013 r. postanowienie o odmowie wydania zaświadczenia o treści żądanej przez stronę.

I SA/Gd 226/14

W przypadku zawieszenia postępowania na podstawie art. 201 § 1 pkt 1 O.p, okolicznością powodującą ustanie przyczyny obligatoryjnego zawieszenia postępowania jest zgłoszenie się lub ustalenie spadkobierców zmarłego albo też ustanowienie, w trybie określonym odrębnymi przepisami, kuratora spadku (art. 205a § 1 pkt 1 O.p.). Ustawodawca przewiduje zatem możliwość wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku przez samych spadkobierców, którzy następnie zgłoszą się do udziału w postępowaniu, oraz możliwość ustalenia kręgu spadkobierców w postępowaniu wszczętym na wniosek organu podatkowego. Ponadto przesłanką podjęcia zawieszono postępowania jest także ustanowienie, w trybie art. 666 § 1 k.p.c., kuratora spadku.

W sytuacji zatem gdy w sprawie nie przedstawiono prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, a organ podatkowy nie wystąpił do właściwego sądu o ustalenie kręgu spadkobierców, jak również nie wystąpił o ustanowienie kuratora spadku, nie sposób uznać, aby skarżąca była stroną postępowania, jako domniemana przez organ podatkowy spadkobierczyni podatnika.

I SA/Gd 898/14

Przychody i koszty związane z działalnością zorganizowanej części przedsiębiorstwa (tj. częścią przedsiębiorstwa prowadzoną przez spółkę dzieloną) do dnia wydzielenia (tj. do dnia przejęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa) stanowiły integralną część rozliczeń podatkowych spółki dzielonej. Natomiast przejmująca spółka (lub nowo zawiązana) powinna przejąć obowiązek rozliczania wyłącznie przychodów należnych i kosztów odpowiednio powstałych i potrąconych w dniu wydzielenia lub po tej dacie oraz tych, które przed dniem podziału z uwagi na moment ich potrącenia nie mogły zostać uwzględnione przez spółkę dzieloną.

W sprawie kwestię sporną stanowiło rozliczanie kosztów i przychodów spółki powstałej w wyniku podziału innej spółki kapitałowej.

Sąd wskazał, że w przypadku podziału przez wydzielenie decydujące znaczenie ma okoliczność, czy dane prawo lub obowiązek powstało i istniało przed dniem wydzielenia. Zgodnie z literalną wykładnią art. 93c O.p. sukcesji podlegają prawa i obowiązki "pozostające" w związku z przydzielonymi spółce przejmującej składnikami majątku. W przepisie tym ustawodawca posłużył się czasem terażniejszym. Przedmiotem sukcesji mogą być wyłącznie "stany otwarte", tj. prawa i obowiązki, które na dzień wydzielenia "pozostają" jeszcze w związku z przydzielonymi spółce przejmującej składnikami majątku. Przepis ten nie odnosi się do praw i obowiązków, które "pozostawały" w związku z danymi składnikami majątku przed dniem wydzielenia.

W konsekwencji, jeżeli dane prawo bądź obowiązek powstało przed dniem wydzielenia lub dotyczy okresu poprzedzającego podział, powinno być rozliczone w tym właśnie czasie. Skutki podatkowe z nim związane ściśle wiążą się z rozliczeniami podatkowymi spółki dzielonej, tj. na dzień wydzielenia nie "pozostają" w związku z wydzielanym majątkiem zorganizowanej części przedsiębiorstwa. Tym samym, jeżeli przychody należne i związane z nimi koszty dotyczące działalności zorganizowanej części przedsiębiorstwa powstały do dnia wydzielenia i zostały rozliczone przez spółkę dzieloną, prawa i obowiązki dotyczące rozliczenia takich przychodów i kosztów nie są przedmiotem sukcesji na podstawie art. 93c O.p. W przypadku, gdy dane prawo (bądź obowiązek) powstało w dniu wydzielenia lub po tej dacie (tj. "pozostaje" w dniu wydzielenia w związku ze składnikami majątku podlegającymi podziałowi), rozliczenia podatkowe z nim związane powinny dotyczyć wyłącznie spółki przejmującej lub nowo zawiązanej.

2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013, poz. 267)

W sprawie II SA/Gd 3/14 sąd oddalił skargę na decyzję umarzającą postępowanie w przedmiocie pozwolenia na budowę z uwagi na upływ terminu trzech lat od zawieszenia postępowania. Sąd stwierdził, że „datą zawieszenia” od której należy liczyć bieg tego terminu w rozumieniu art. 98 § 2 kpa jest data wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania, a nie jak argumentowano w skardze data jego doręczenia stronie. Za przyjęciem daty wydania postanowienia przemawia okoliczność, że w przepisie tym chodzi o jeden termin trzyletni. W tym terminie wniosek o podjęcie postępowania powinna złożyć którakolwiek ze stron postępowania. Obliczanie terminu od daty doręczenia postanowienia doprowadziłoby do biegu kilku terminów w przypadku wielu stron postępowania.

W sprawie II SA/Gd 829/13 zajęto stanowisko, że podstawą stwierdzenia nieważności decyzji może być rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, przy czym wada wskazująca na nieważność decyzji musi tkwić w samej decyzji, co oznacza, iż jej następstwem winno być rażące naruszenie prawa materialnego. Uznano przy tym, że zasada orzekania przez organ w postępowaniu nieważnościowym na podstawie stanu prawnego i faktycznego istniejącego w dacie wydania decyzji ostatecznej, której dotyczy wnioski o stwierdzenie nieważności, nie oznacza zakazu przeprowadzenia postępowania dowodowego, z urzędu lub na wniosek strony, celem ustalenia stanu faktycznego istniejącego w dacie wydania tej decyzji. Organ w okolicznościach sprawy, w której nie przeprowadzono przed wydaniem decyzji żadnego postępowania dowodowego winien przeprowadzić postępowanie dowodowe celem stwierdzenia, czy rażące naruszenie przepisów postępowania doprowadziło do skutków w postaci rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego i niezasadnego orzeczenia o przejęciu własności gospodarstwa rolnego.

3. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.)

W sprawie **II SA/Gd 143/14** odrzucono skargę na postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez stronę w związku z postępowaniem prowadzonym przed Kolegium o ustalenie, że aktualizacja opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości nie jest uzasadniona. Sąd stwierdził, że kwestionowanie orzeczenia o kosztach może nastąpić wyłącznie w sprzeciwie od orzeczenia kolegium, wniesionym w trybie art. 80 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Jeżeli sprzeciw dotyczy wyłącznie kosztów postępowania, właściwy sąd rozstrzyga o kosztach postępowania postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym (art. 80 ust. 4), przy czym sądem właściwym jest sąd powszechny, albowiem spory na gruncie opłat za użytkowanie wieczyste są sporami cywilnoprawnymi. Sprawa wysokości opłaty z tytułu użytkowania wieczystego jest sprawą cywilną rozstrzyganą w drodze postępowania cywilnego, a nie administracyjnego. W przypadku postanowienia o kosztach ustawa o gospodarce nieruchomościami w sposób jednoznaczny wskazuje na wniesienie sprzeciwu (jeżeli sprzeciw dotyczy wyłącznie kosztów postępowania), zastępującego odwołanie i zażalenie, a zatem skoro w przypadku kosztów sądowych służy prawo do wniesienia sprzeciwu, to właściwy do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania będzie sąd powszechny, a nie administracyjny. W konsekwencji skargę na postanowienie Kolegium w przedmiocie kosztów postępowania sąd administracyjny uznał za niedopuszczalną.

W sprawie **II SA/Gd 134/14** rozstrzygając o zachowaniu terminu do wniesienia skargi zajęto stanowisko, że brak jest podstaw do uznania, że dniem złożenia wezwania do usunięcia naruszenia prawa jest dzień nadania wezwania na pocztę. Brak jest bowiem normy prawnej w tym zakresie, stanowiącej, że datą wniesienia pisma jest data jego nadania w urzędzie pocztowym. Przepisy art. 57 § 5 pkt 2 k.p.a. i art. 83 § 3 p.p.s.a. nie znajdują w tym przypadku zastosowania, wezwanie to jest bowiem kierowane poza postępowaniem administracyjnym jak i sądownoadministracyjnym. Datą wniesienia pisma jest zatem zgodnie z ogólną regułą data w jakiej jego adresat mógł zapoznać się z jego treścią.

III SAB/Gd 3/14

Odrzucając skargę na bezczynność Prezydenta Miasta w przedmiocie zwrotu kosztów przejazdu do urzędu pracy Sąd wskazał, że Prezydent Miasta nie miał jakichkolwiek podstaw prawnych do wydania aktu administracyjnego, o jakim mowa w art. 3 § 2 pkt 1- 4a ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm. dalej jako „p.p.s.a.”).

Brak jest bowiem w przepisach obowiązującego prawa (w tym w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.) normy kompetencyjnej uprawniającej organ administracji publicznej do wydania aktu administracyjnego w przedmiocie refundacji kosztów stawiennictwa bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy.

Wezwanie skarżącego do osobistego stawiennictwa w powiatowym urzędzie pracy nie miało miejsca w ramach postępowania administracyjnego prowadzonego w indywidualnej sprawie. Okoliczność ta wyłącza zatem możliwość przyznania zwrotu kosztów z powołaniem się na regulację zawartą w art. 56 § 1 k.p.a.

Skoro zaś zaskarżona bezczynność nie mieści się w granicach bezczynności, o jakiej mowa w art. 3 § 2 pkt 8 p.p.s.a., to skargę której jest przedmiotem należało odrzucić.

III SA/Gd 490/14

Sąd odrzucił skargę na postanowienie Dyrektora Izby Celnej w przedmiocie wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie zarejestrowania i zabezpieczenia urzędowymi pieczęciami dokumentacji oraz urzędowego sprawdzenia punktu gier na automatach o niskich wygranych wskazując, że przedmiotem zaskarżenia było postanowienie odmawiające wszczęcia postępowania w sprawie zarejestrowania i zabezpieczenia urzędowo pieczęciami przez organ celny dokumentacji - „Raportów miesięcznych przychodów z gier na automatach o niskich wygranych” oraz odmawiające wszczęcia postępowania w sprawie przeprowadzenia w określonym punkcie urzędowego sprawdzenia.

W podstawie prawnej tego postanowienia powołano art. 165a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U z 2012 r., poz. 749 ze zm.). Przepis ten stanowi, że gdy żądanie, o którym mowa w art. 165, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z jakichkolwiek innych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ podatkowy wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Art. 165 Ordynacji podatkowej mówi natomiast o żądaniu wszczęcia postępowania podatkowego. Zatem zastosowanie art. 165 a § 1 Ordynacji podatkowej, podlegające kontroli sądownoadministracyjnej ogranicza się do postanowień, rozstrzygających o odmowie wszczęcia postępowania podatkowego – będącego odmianą właściwego postępowania administracyjnego. Odmowa wszczęcia postępowania, nie będącego postępowaniem administracyjnym, pomimo powołania jako podstawy prawnej przepisu art. 165a § 1 Ordynacji podatkowej nie może zostać uznana za należącą do właściwości sądu administracyjnego. Jeśli bowiem nawet organ rozważając kwestie dotyczące postępowania kontrolnego wydał postanowienie, powołując w nim art. 165a Ordynacji podatkowej, to nie uczynił go w ten sposób postanowieniem wydanym w postępowaniu administracyjnym, o którym mowa w art. 3 § 2 pkt 2 p.p.s.a.

Ani dokonanie urzędowego sprawdzenia ani opatrzenie złożonych przez przedsiębiorcę raportów miesięcznych urzędowymi pieczęciami nie odpowiada cechom postępowania administracyjnego polegającym na przyznaniu (odmowie przyznania) uprawnienia, lub nałożeniu obowiązku na dany podmiot. Są to natomiast czynności związane z kompetencjami kontrolnymi organów Służby Celnej. Zatem także akt polegający na odmowie wszczęcia postępowania w tym przedmiocie nie podlega kontroli sprawowanej przez sądy administracyjne - nie należy bowiem do żadnego z przedmiotów zaskarżenia wymienionych w art. 3 § 2 i 3 p.p.s.a.

III SA/Gd 249/14

Sąd odrzucił skargę Prezydenta Miasta na decyzję Wojewody w przedmiocie zameldowania na pobyt stały w lokalu będącym własnością Gminy wskazując, iż bez względu na przedmiot sprawy i jego rzeczywisty związek z interesem prawnym gminy, gmina nie jest stroną postępowania administracyjnego w sprawie indywidualnej z zakresu administracji publicznej, dotyczącej osoby trzeciej, w której decyzje wydaje wójt tej gminy. Gmina i żaden jej organ nie są uprawnieni do zaskarżenia do sądu administracyjnego decyzji organu odwoławczego.

Sąd podniósł, że Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 29 października 2009r., sygn. akt K 32/08 (Dz. U. nr 187, poz. 1456) zajmował się konstytucyjnością art. 33 § 1 i 2 oraz art. 50 § 1 p.p.s.a. w mawianym wyżej zakresie, uznał, że przepisy te są zgodne z Konstytucją. Stwierdził, że przepisy te są zgodne z art. 165 ust. 1 i 2 Konstytucji „również przy takiej interpretacji, która odmawia jednostkom samorządu terytorialnego prawa do uczestniczenia w postępowaniu sądownoadministracyjnym oraz prawa do wnoszenia skarg do sądów administracyjnych w sytuacji, w której organ danej jednostki rozpatrywał sprawę administracyjną i wydał decyzję administracyjną w pierwszej instancji”.

W rezultacie skarga wniesiona przez Prezydenta Miasta tj. organ, który wydał decyzję w pierwszej instancji, niemający z zasady legitymacji skargowej, podlegała odrzuceniu.

Zdolność sądowa przed sądem administracyjnym w sprawach o udostępnienie informacji publicznej:

Postanowieniem wydanym w sprawie **II SAB/Gd 39/14** na podstawie art.58 § 1 pkt 5 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi sąd odrzucił skargę na bezczynność wniesioną przeciwko oddziałowi spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej. Sąd stwierdził, że skierowanie skargi przeciwko oddziałowi spółki jest niedopuszczalne z uwagi na brak zdolności sądowej oddziału takiej spółki, który to nie podlega uzupełnieniu w trybie art. 31 § 1 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Wskazał przy tym, że również z przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej nie wynika, by zawierała ona odrębne, szczególne unormowania, które wyposażałyby oddział przedsiębiorcy w zdolność sądową i pozwalały występować takiemu oddziałowi samodzielnie, niezależnie od przedsiębiorcy, w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

W sprawie **II SAB/Gd 105/14** Sąd odrzucił skargę na bezczynność Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej z powodu braku zdolności sądowej tego podmiotu w rozumieniu art. 25 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej stanowi, że obowiązane do udostępniania informacji publicznej są w szczególności organy samorządów gospodarczych i zawodowych. Okręgowy sąd dyscyplinarny jest organem samorządu radców prawnych powołanym do rozpoznawania spraw dyscyplinarnych radców prawnych. Zgodnie z treścią art. 42 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (Dz.U. z 2014 r.,

poz. 637 ze zm.) organami samorządu są: Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych, Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych, rada okręgowej izby radców prawnych, okręgowa komisja rewizyjna i okręgowy sąd dyscyplinarny. Wskazać jednakże należy, że stosownie do treści art. 5 ust. 2 tej ustawy jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są wyłącznie okręgowe izby radców prawnych i Krajowa Izba Radców Prawnych. Okręgowy sąd dyscyplinarny nie posiada odrębnej podmiotowości (zdolności) prawnej, albowiem żaden z przepisów takiej osobowości mu nie przyznaje. Zatem tylko okręgowa izba radców prawnych (lub też Krajowa Izba Radców Prawnych) może być stroną w postępowaniu ze skargi na bezczynność w sprawie udostępnienia informacji publicznej.

W sprawie **II SAB/Gd 7/14** odrzucono skargę z powodu braku zdolności sądowej kierownika kliniki Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w sprawie dotyczącej bezczynności w udostępnieniu informacji publicznej. Sąd stwierdził, że kierownik kliniki nie jest podmiotem, którego działanie lub bezczynność mogłoby być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne jest podmiotem prowadzącym działalność leczniczą - samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej. Klinika Hematologii i Transplantologii jest natomiast jednostką organizacyjną - oddziałem Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego. Kierownikowi kliniki ustawodawca przypisał wyłącznie odpowiedzialność za działalność dydaktyczną i badawczą. Kierownik podmiotu leczniczego jest zaś osobą uprawnioną do kierowania podmiotem wykonującym działalność leczniczą i jego reprezentowania na zewnątrz (art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej - Dz.U. z 2013 r., poz. 217).

Z kolei w sprawie **II SAB/Gd 155/14** została odrzucona skarga na bezczynność Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej. Sąd wskazał, że art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy o dostępie do informacji publicznej stanowi, że obowiązane do udostępniania informacji publicznej są w szczególności podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym. Wyjaśnić przy tym należy, że w art. 4 ust. 1 pkt 5 chodzi o samodzielne odrębne osoby lub też jednostki organizacyjne wykonujące zadania publiczne. Są to wyodrębnione na podstawie przepisów ustrojowych podmioty, a nie ich wewnętrzne niesamodzielne jednostki organizacyjne. W toku postępowania sądowoadministracyjnego reprezentować takie osoby lub jednostki mogą jedynie ich właściwie umocowane organy lub osoby uprawnione do działania w ich imieniu (art. 28 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). Organ uprawnione do reprezentowania wskazują właściwe przepisy powołujące do życia lub regulujące funkcjonowanie jednostki, a także statut danej jednostki (J.P.Tarno, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Komentarz, Warszawa 2012, str.108). Z przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. z 2013 r., poz. 1226) wynika, że w strukturze organizacyjnej zrzeszenia podmiotowość prawną, a co za tym idzie także zdolność sądową, mają jedynie Polski Związek Łowiecki i koła

łowieckie. Zarząd Okręgowy jest statutowym organem Polskiego Związku Łowieckiego. Ze statutu wynika, że zarząd okręgowy w szczególności realizuje uchwały właściwych organów zrzeszenia i zarządza, w ramach udzielonych pełnomocnictw, funduszami i majątkiem zrzeszenia pozostającymi w dyspozycji okręgu oraz wykonuje zadania zlecone przez Zarząd Główny (§ 133). Zarząd Okręgowy nie jest zatem podmiotem, którego działanie lub bezczynność mogłoby być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego. Nie wynika to również z przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej.

4. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.)

I SA/Gd 1664/13

Zwrot koniecznych wydatków związanych z wykonywaniem dozoru (art. 102 § 2 u.p.e.a.) następuje w momencie wykazania koniecznych wydatków poniesionych przez konkretnego dozorcę w stosunku do określonego pojazdu. Na dozorcę ciąży obowiązek wykazania poniesionych kosztów. Dyspozycja art. 102 § 2 u.p.e.a. nie zakłada ustalenia wydatków odpowiadających przeciętnym wydatkom związanym z dozowaniem rzeczy danego rodzaju, lecz dotyczy udokumentowanych wydatków konkretnego dozorcę.

I SA/Gd 503/14

Przepis art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. **o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz. U z 2013 r. poz. 1289)** ma zastosowanie także do postępowania zabezpieczającego prowadzonego na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W toku postępowania zabezpieczającego prowadzonego do majątku skarżącego organ egzekucyjny dokonał zabezpieczenia należności pieniężnych poprzez zajęcie w dniu 13 maja 2013 r. wierzytelności pieniężnych z rachunków bankowych u dłużników zajętych wierzytelności będących bankami. W dacie dokonania zajęcia zabezpieczającego obowiązywał art. 159 u.p.e.a., wprowadzający ograniczenie czasu trwania zabezpieczenia i przewidujący możliwość przedłużenia trwania tego zabezpieczenia postanowieniem wydawanym na wniosek wierzyciela. Na podstawie tej regulacji organ egzekucyjny wydał w dniu 17 lipca 2013 r., na wniosek wierzyciela, postanowienie o przedłużeniu do dnia 31 grudnia 2013 r. terminu zabezpieczenia ww. należności pieniężnych. W trakcie biegu wskazanego terminu istotnej zmiany uległa treść art. 159 u.p.e.a. Na podstawie art. 111 pkt 47 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1289), która weszła w życie w dniu 21 listopada 2013 r., przepis art. 159 u.p.e.a. został zmieniony w ten sposób, że zniesiono konieczność przedłużania terminu zabezpieczenia należności pieniężnych. Zgodnie z przepisem przejściowym zawartym w art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. **o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych**, do postępowań egzekucyjnych w administracji wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy,

mają zastosowanie przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2-6. Spór w sprawie dotyczył interpretacji zawartego w tym przepisie pojęcia „postępowań egzekucyjnych w administracji”. Zdaniem strony chodziło o wąskie rozumienie tego pojęcia, w związku z czym jej zdaniem przepis ten nie miał zastosowania do postępowania zabezpieczającego. Sąd podzielił natomiast stanowisko organu, że we wskazanym przepisie chodzi o szerokie rozumienie pojęcia „postępowań egzekucyjnych w administracji”, obejmujące także postępowanie zabezpieczające.

I SA/Gd 591/14

Prowadzenie egzekucji administracyjnej na podstawie nieostatecznej decyzji administracyjnej związane jest z ryzykiem późniejszego uchylecia postanowienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Organ egzekucyjny ma prawo wszcząć i prowadzić egzekucję na podstawie decyzji nieostatecznej, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, jednakże to on ponosi ryzyko stwierdzenia wadliwości tej decyzji, jeżeli podmiot zobowiązany nie ponosi winy w zakresie doprowadzenia do działań organu. W postępowaniu egzekucyjnym należy odpowiednio stosować zasadę z art. 262 § 1 k.p.a., a więc nie można obciążać strony kosztami postępowania, jeżeli nie wynikły one z jej winy.

Sąd stanął na stanowisku, że w rozumieniu przepisu art. 64c § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji „niezgodność z prawem” oznacza również uchylecie decyzji będącej podstawą wystawienia skierowanego do egzekucji tytułu wykonawczego. W ocenie Sądu niezgodnym z prawem prowadzeniem postępowania egzekucyjnego jest również sytuacja, gdy egzekucję tę wszczęto i prowadzono na podstawie nieostatecznej decyzji organu podatkowego, a następnie okazało się, że na skutek uchylecia decyzji przez organ odwoławczy zobowiązanie podatkowe jest nienależne.

Nieostateczna decyzja podatkowa może być wprawdzie podstawą do wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego, co w wielu przypadkach warunkuje jego skuteczność, jednakże ryzyko prawidłowości tego postępowania nie może – w demokratycznym państwie prawnym – obciążać obywatela.

W przypadku uchylecia decyzji nieostatecznej będącej podstawą wystawienia tytułu wykonawczego i umorzenia postępowania uznać należy, że w konsekwencji przeprowadzona egzekucja okazała się niezgodna z prawem, a koszty egzekucyjne zostały pobrane nienależnie. W tej sytuacji na zasadzie cyt. art. 64c § 3 u.p.e.a. organ egzekucyjny zobowiązany jest zwrócić pobrane koszty egzekucyjne wraz z ustawowymi odsetkami.

WYDZIAŁ I ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE

1. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 851 ze zm.)

I SA/Gd 707/14

Ponieważ spółki osobowe nie mają statusu podatnika podatku dochodowego, wybrany przez nie rok obrotowy nie jest jednocześnie ich rokiem podatkowym. Kategoria roku podatkowego dotyczy wyłącznie wspólników spółek osobowych, którzy ewentualnie prowadzą własne księgi rachunkowe.

Przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie jest kwestia możliwości określenia przez spółkę komandytowo-akcyjną, której akcjonariuszami są osoby fizyczne, a komplementariuszem osoba prawna, roku obrotowego innego niż rok kalendarzowy, a w konsekwencji ustalenia, czy taka spółka będzie zobligowana do zamknięcia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2013 r. i stosowania przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 ze zm.) na podstawie art. 4 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku tonażowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1387), w brzmieniu nadanym tą ustawą.

W ocenie Sądu, skoro ustawodawca w art. 4 ustawy zmieniającej posługuje się pojęciem roku obrotowego, to możliwość utożsamienia go z rokiem podatkowym musi jasno wynikać z zapisów ustawy.

W przepisie tym brakuje zapisów, z których wynikałoby, że SKA w przypadku gdy jej akcjonariuszem była osoba fizyczna, ma obowiązek zamknięcia roku obrotowego na dzień 31 grudnia, zatem nie można było skonstruować normy nie znajdującej oparcia w tekście aktu prawnego, a jedynie wyinterpretowanej w oparciu o pozajęzykowe dyrektywy interpretacyjne.

Nie bez znaczenia jest również fakt, że przepis art. 4 ust. 1 ustawy zmieniającej dotyczy w sposób wyraźny u.p.d.o.f. i u.p.d.o.p., zatem ustawodawca wprost przewidział sytuację, że do osób fizycznych będących akcjonariuszami w SKA należy stosować przepisy u.p.d.o.f. w brzmieniu z 31 grudnia 2013 r. w zakresie m.in. ustalania przychodów i kosztów z tytułu uczestnictwa w takiej spółce. Tym samym, ustawodawca przewidział istnienie SKA, które w 2014 r. nie będą podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych, a akcjonariuszami tych spółek będą osoby fizyczne. Gdyby uznać, że rok obrotowy takich spółek zawsze jest rokiem kalendarzowym, nie byłoby w ogóle konieczności wprowadzania przepisów przejściowych (rok obrotowy zawsze zaczynałby się 1 stycznia 2014 r.).

Analogiczny pogląd został wyrażony w wyroku w sprawie sygn. akt **I SA/Gd 650/14**.

I SA/Gd 344/14

Zapłata wynagrodzenia za nabycie udziałów własnych w celu ich umorzenia, dokonana przez spółkę kapitałową na rzecz jej wspólnika w formie niepieniężnej,

nie skutkuje powstaniem po stronie spółki przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Analiza rodzajów przychodów, wymienionych w art. 12 ust. 1 u.p.d.o.p. prowadzi do wniosku, że przychód to definitywne przysporzenie majątkowe. Źródłem przychodu może być w związku z tym odpłatne zbycie rzeczy, czyli takie zbycie, w wyniku którego po stronie podatnika powstanie przysporzenie. Wskutek wypłaty wynagrodzenia za umorzone udziały skarżąca spółka nie uzyska żadnego przysporzenia majątkowego. Zmniejszą się wprawdzie w bilansie pasywa spółki (kapitał zakładowy), jednak jednocześnie nastąpi zmniejszenie jej aktywów o majątek oddany udziałowcowi jako wynagrodzenie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 sierpnia 2012r., II FSK 1384/10, www.orzeczenia.nsa.gov.pl).

W art. 12 ust. 4 pkt 3 u.p.d.o.p. (w brzmieniu obowiązującym w 2013 r.) ustawodawca wprost wskazał, że do przychodów nie zalicza się zwróconych udziałów lub wkładów w spółdzielni, umorzenia udziałów lub akcji w spółce, w tym kwot otrzymanych z odpłatnego zbycia udziałów (akcji) na rzecz spółki w celu umorzenia tych udziałów (akcji) oraz wartości majątku otrzymanego w związku z likwidacją osoby prawnej - w części stanowiącej koszt ich nabycia bądź objęcia, a także zwróconych udziałowcom (akcjonariuszom) dopłat wniesionych do spółki zgodnie z odrębnymi przepisami - w wysokości określonej w złotych na dzień ich faktycznego wniesienia.

Żaden przepis powołanej ustawy nie wskazuje, by zapłata za umorzone udziały w formie niepieniężnej powodowała powstanie po stronie spółki przychodu podatkowego.

Sąd zauważył, że przeniesienie praw własności do lokali, stanowiące rozliczenie zobowiązania wobec udziałowca, nie ma charakteru odpłatnego zbycia prawa rzeczowego (art. 14 ust. 1 u.p.d.o.p.). Jest ono jednostronną czynnością prawną polegającą na przeniesieniu prawa do nieruchomości na wspólnika, którego udziały zostaną umorzone na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników. W opisanej przez stronę skarżącą we wniosku sytuacji, po stronie spółki nie wystąpi żadne trwałe przysporzenie, które powiększałoby jej majątek i które mogłoby być potraktowane jako osiągnięcie przychodu podlegającego opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych.

2. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.)

I SA/Gd 1683/13

W przedmiotowej sprawie spółdzielcza kasa oszczędnościowo – kredytowa wskazała, że w związku ze świadczeniem usług prowadzenia rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego prowadzi akcje promocyjne, w ramach których przyznaje nagrody, np. w postaci uznania konta kwotą nieprzekraczającą 760 zł, przekazania karty podarunkowej o takiej wartości albo przekazania upominku. Skarżąca uznała, że dokonywane przez nią świadczenia stanowią nagrody związane ze sprzedażą premią i są zasadniczo zwolnione z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Sąd stanął na stanowisku, że pojęcie sprzedaży użyte w art. 21 ust. 1 pkt 68 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych winno być postrzegane w szerszym znaczeniu niż to, jakie nadane zostało mu przez przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

Pojęcie sprzedaży premiowanej obejmuje nie tylko transakcje towarowe, ale także usługowe. Z punktu widzenia zwolnienia (jak i ewentualnego opodatkowania) kwot otrzymywanych nieodpłatnie w ramach sprzedaży premiowej nie ma zasadniczo znaczenia, czy zostały one przekazane osobom fizycznym w związku ze świadczeniem usług, czy ze sprzedażą towarów.

I SA/Gd 749/14

W przypadku gdy rozwiedzeni rodzice dziecka nie ustalili proporcji kwoty odliczenia ulgi na małoletnie dziecko, obojgu z nich przysługuje odliczenie w wysokości połowy przewidzianej przepisami ulgi.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia związana z przysługiwaniem ulgi na podstawie art. 27 f u.p.d.o.f. rozwiedzionym rodzicom dziecka.

Z okoliczności sprawy wynikało, że ojciec małoletnich dzieci skarżącej nie został pozbawiony władzy rodzicielskiej, władza ta została ograniczona do wykonywania czynności wymienionych w wyroku rozwodowym, tj. do współdecydowania o istotnych sprawach dzieci, w szczególności co do ich miejsca zamieszkania, wyboru kierunku nauki i zawodu. Jak wynika z akt sprawy ojciec dzieci realizuje, chociaż w niewielkim zakresie, swoje uprawnienia do kontaktów z dziećmi.

W ocenie Sądu, biorąc pod uwagę treść art. 95 § 1 k.c., również ojcu dzieci przysługuje prawo do ulgi prorodzinnej, o której mowa w art. 27f u.p.d.o.f., w związku z wykonywaniem władzy rodzicielskiej.

Skoro w rozpatrywanej sprawie rodzice dzieci nie ustalili proporcji odliczenia dla każdego z nich, a ojciec dzieci odliczył w swoim zeznaniu podatkowym połowę kwoty przysługującej ulgi, to organy podatkowe zasadnie uznały, że skarżącej przysługuje odliczenie w takiej samej wysokości.

Organy podatkowe nie są uprawnione do ingerowania w osobiste sprawy podatników, rozwiązywania konfliktów pomiędzy rodzicami, a zatem nie mogą ingerować w sposób podziału ulgi. Organy nie są również uprawnione do pozbawienia prawa do odliczenia ojca dzieci, który również wykonuje władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi, chociaż w ograniczonym zakresie.

I SA/Gd 317/14

Data wskazana w art. 45 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, do której należy złożyć zeznanie podatkowe, jest terminem, do upływu którego można złożyć i odwołać wniosek o wspólnym lub odrębnym rozliczaniu się małżonków. Po upływie tego dnia żadne oświadczenia woli w tym zakresie nie mogą wywołać skutków prawnych.

W sprawie sporna była kwestia, czy po terminie do złożenia deklaracji za dany rok podatkowy, małżonkowie, którzy złożyli wspólne zeznanie, mogą poprzez złożenie korekty deklaracji dobrowolnie zrezygnować ze wspólnego rozliczenia podatku.

Sąd stanął na stanowisku, że skarżąca i jej mąż, mając zamiar skorzystania z możliwości łącznego opodatkowania dochodów za 2008 r., mogli złożyć stosowne oświadczenie do 30 kwietnia 2009 r. Zmiana przedmiotowego oświadczenia była możliwa do dnia 30 kwietnia 2009 r. Po tej dacie możliwe jest jedynie dokonanie korekty danych zawartych w zeznaniu. Korekta nie oznacza jednak możliwości zmiany pierwotnego oświadczenia, w którym małżonkowie skorzystali z prawa do łącznego opodatkowania osiągniętych przez nich dochodów. Takie oświadczenie złożone po 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym nie wywołuje skutków prawnych i nie może być podstawą do stwierdzenia nadpłaty.

Należy mieć na uwadze, że czym innym jest złożenie korekty zeznania podatkowego, a czym innym złożenie oświadczenia o wspólnym opodatkowaniu małżonków. Deklaracja podatkowa, zatem także zeznanie podatkowe, jest formą oświadczenia wiedzy podatnika w zakresie faktów mających znaczenie dla powstania i wysokości zobowiązania podatkowego. W konsekwencji jedynie oświadczenia wiedzy zawarte w deklaracjach podatkowych podlegają korekcie na zasadach określonych w Ordynacji podatkowej. Skoro zatem oświadczenie o wyborze wspólnego opodatkowania nie jest jedynie oświadczeniem wiedzy, ale oświadczeniem woli, jego cofnięcie (odwołanie) nie może skutecznie nastąpić poprzez korektę zeznania. W przypadku wyboru wspólnego opodatkowania małżonków przepisy prawa podatkowego określają termin, do którego takie oświadczenie może być skutecznie złożone - 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym. W związku z tym tylko do tego dnia można złożyć oświadczenia o łącznym opodatkowaniu dochodów osiągniętych przez małżonków. Nie budzi wątpliwości, że do upływu tego dnia możliwa jest również zmiana tego oświadczenia - bez ograniczeń co do ilości zmian oraz bez wskazywania jakichkolwiek ich przyczyn. Po tej dacie złożenie nowego, zmienionego oświadczenia jest niedopuszczalne i prawnie nieskuteczne.

I SA/Gd 838/14

Świadczenia mieszkaniowe wypłacane żołnierzowi przez Wojskową Agencję Mieszkaniową na podstawie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP objęte są zwolnieniem określonym w art. 21 ust. 1 pkt 47c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W ocenie Sądu wskazany przepis jest na tyle czytelny, że już zastosowanie wykładni językowej pozwala odczytać treść wynikającej z niego normy prawnej. Wykładnia systemowa, uwzględniająca przepisy ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 206, poz. 1367 ze zm.), w tym art. 24 ust. 3, jedynie potwierdza, że świadczenie mieszkaniowe, jako pochodzące z dotacji budżetowej i przyznane przez agencję rządową, powinno podlegać przedmiotowemu zwolnieniu. Cel regulacji rekonstruowany zarówno w oparciu o treść ustawy podatkowej, jak i ustawy nowelizującej, nie daje podstaw do przyjęcia, że zakres zwolnienia opisanego w art. 21 ust. 1 pkt 47c u.p.d.p.f. obejmuje tylko świadczenia otrzymywane przez przedsiębiorców.

I SA/Gd 696/14

Problem w sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy zbycie udziału w nieruchomości nabytego przez skarżącą w drodze dziedziczenia po zmarłym mężu, skutkuje powstaniem przychodu na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) ustawy z dnia 26. lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r., nr 14, poz. 176 ze zm.).

W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że skarżąca wraz z mężem, z którym pozostawała w majątkowym ustroju małżeńskim (wspólności ustawowej), nabyła w 1993 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, a następnie w dniu 22 lutego 2008 r. w wyniku dziedziczenia po zmarłym mężu, nabyła udział w tym prawie w 1/6 (połowa odziedziczonej 1/3 udziału), wobec czego odpłatne zbycie tej części udziału (1/6) podlega opodatkowaniu na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) u.p.d.o.f.

Współwłasność małżeńska, stanowiąca szczególny rodzaj współwłasności, jest współwłasnością bezudziałową (niewyodrębnioną), a w czasie jej trwania małżonkowie samodzielnie nie mogą rozporządzać swoimi prawami do majątku wspólnego jako całości. Wspólność ta obejmuje cały zbiór praw majątkowych takich jak własność i inne prawa rzeczowe czy wierzytelności. Nadto współwłasność łączna, w tym wypadku wspólność majątkowa, różni się od ułamkowej tym, że nie można w niej określić ilości udziałów każdego współwłaściciela. Obu właścicielom przysługuje pełne prawo do całej masy majątkowej w niej zawartej. Z uwagi na wspólność majątkową, nie można wyodrębnić udziałów, które skarżąca oraz – odrębnie – jej mąż posiadali w chwili nabycia nieruchomości w małżeństwie.

Zdaniem Sądu, skoro małżonkowie nabyli raz nieruchomość do majątku wspólnego, do niepodzielnej ręki, to skarżąca nie mogła nabyć jej powtórnie. Wobec powyższego nie można też przyjąć, że pięcioletni termin określony w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a) u.p.d.o.f., biegnie od daty nabycia nieruchomości w drodze spadku przez skarżącą.

I SA/Gd 789/14

Świadczenie uzyskane na podstawie ugody pozasądowej nie korzysta ze zwolnienia z opodatkowania przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. g) u.p.d.o.f.

W stanie faktycznym sprawy ustalono, że skarżącym zostało wypłacone odszkodowanie z tytułu śmierci syna w wypadku komunikacyjnym. Podmiotem, który dokonał wypłaty odszkodowania była spółka, której współpracownikiem i pracownikiem był syn skarżących.

Sąd stanął na stanowisku, że wykładnia przepisu art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. g) ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych prowadzi do wniosku, iż odszkodowania, których wysokość bądź zasady ustalania wynikają wprost z przepisów prawa, przyznawane na podstawie ugody zawartej przed sądem, korzystają ze zwolnienia podatkowego, a odszkodowania, do których podatnik nabył prawo w drodze ugody, lecz zawartej poza sądem, nie są wolne od podatku. Nie można rozciągnąć zwolnienia podatkowego na odszkodowania wynikające z ugód innych niż zawarte przed sądem, gdyż mogłoby to prowadzić do ukrywania pod pozorem odszkodowań innych dochodów. Brak podstaw prawnych do zrównania podatkowych skutków zawarcia ugody sądowej i pozasądowej, co potwierdza dodatkowo analiza nowego brzmienia

wskazanego przepisu art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. g) u.p.d.o.f. obowiązującego od dnia 21 czerwca 2008 r.

I SA/Gd 1419/13

Sprawa dotyczy tzw. „ulgi mieszkaniowej”, o której mowa w przepisie art. 21 ust. 1 pkt 32 lit. a i lit. e up.d.o.f. (w brzmieniu obowiązującym w 2006 r.)

Podatnik (wraz z małżonką) dokonał sprzedaży nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny, przy czym sprzedaż ta nastąpiła przed upływem pięciu lat od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie tej nieruchomości. Następnie, małżonkowie zawarli umowę kredytu, który przeznaczony został na: pokrycie części kosztów zakupu nieruchomości gruntowej, pokrycie części kosztów budowy domu mieszkalnego oraz spłatę kredytu zaciągniętego wcześniej na zakup wspomnianego lokalu mieszkalnego. Sąd uznał, że zwolnieniu od opodatkowania na podstawie przepisu art. 21 ust. 1 pkt 32 lit. e ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych podlegają kwoty wydatków poniesione na spłatę kredytu wyłącznie w części odpowiadającej spłacie kredytu przyznanego bezpośrednio na realizację celów mieszkaniowych określonych w art. 21 ust. 1 pkt 32 lit. a ww. ustawy.

I SA/Gd 532/14

Wnioskodawca (będący polskim rezydentem) posiada 100 % akcji na okaziciela w trzech spółkach belgijskich i rozważa możliwość wniesienia aportem ww. akcji do spółki akcyjnej w Luksemburgu.

We wniosku o indywidualną interpretację przepisów podatkowych wskazano, że w późniejszym okresie może zaistnieć sytuacja, w której zostałby obniżony kapitał zakładowy w spółce luksemburskiej poprzez obniżenie nominalnej wartości akcji (za wynagrodzeniem). Według prawa luksemburskiego, obniżenie kapitału w spółce luksemburskiej jest jedynie zwrotem wkładów wniesionych na pokrycie kapitału, stąd też jest zwolnione z podatku w Luksemburgu. Wypłata środków uzyskanych przez akcjonariusza w wyniku obniżenia kapitału (poprzez obniżenie wartości nominalnej akcji) nie jest traktowana w Luksemburgu jak wypłata dywidendy dla akcjonariusza.

W związku z powyższym zadano m.in. pytanie, jak i na jakiej podstawie wnioskodawca powinien ustalić przychody i koszty uzyskania przychodów dla transakcji obniżenia kapitału zakładowego w spółce akcyjnej w Luksemburgu, „w szczególności, czy przychody i koszty uzyskania przychodów mogą zostać ustalone w oparciu o przepis art. 24 ust. 5d oraz art. 22 ust. 1f ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, tj. czy takimi kosztami byłaby proporcjonalnie ustalona wartość nominalna akcji objętych przez wnioskodawcę w ww. spółce, w wyniku wniesienia aportem do niej akcji spółek belgijskich”.

Sąd wyraził pogląd, że treść art. 24 ust. 5d u.p.d.o.f. przez odwołanie wprost do treści art. 22 ust. 1f ustawy, nakazuje w przypadku umorzenia udziałów objętych w zamian za akcje innych spółek, ustalić koszt uzyskania przychodu z umorzenia nabytych w ten sposób udziałów, w wartości nominalnej umarzanych udziałów.

I SA/Gd 964/14

We wniosku o indywidualną interpretację podatkową sformułowano pytanie, czy powiększenie majątku wspólnego małżonków umową zawartą na podstawie art. 47 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2012r. Nr 788 ze zm.) o spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, stanowiące dotąd przedmiot majątku odrębnego jednego z małżonków, stanowi dla drugiego małżonka nabycie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 p.d.f.

Sąd stanął na stanowisku, że zawarcie małżeńskiej umowy majątkowej, na podstawie której dokonano objęcia wspólnością majątkową spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, nie stanowi dla drugiego małżonka nabycia, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.).

Okres pięcioletni, o którym mowa w przepisie art. 10 ust. 1 pkt 8 ww. ustawy należy liczyć od daty nabycia prawa przez małżonka, do którego majątku odrębnego prawo to pierwotnie należało.

I SA/Gd 1507/13

Wynagrodzenie za wzniesione lub nabyte przez użytkownika wieczystego budynku i urządzenia nie stanowi odszkodowania, którego otrzymanie objęte jest zwolnieniem od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 lub pkt 29 u.p.d.o.f. Wynagrodzenie to zaliczyć należy do przychodów z innych źródeł, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.f.

W związku z wygaśnięciem użytkowania wieczystego wskutek upływu okresu ustalonego w umowie podatnik otrzymał od gminy wynagrodzenie, o którym mowa w art. 33 ust. 2 u.g.n. za wzniesione przez niego lub nabyte na własność budynku i inne urządzenia równe wartości tych budynków i urządzeń określonej na dzień wygaśnięcia użytkowania wieczystego. W wyniku przetargu zorganizowanego przez gminę podatnik ponownie nabył prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz budynek. Na poczet wylicytowanej w przetargu należności wnioskodawcy zaliczono kwotę należnego mu wynagrodzenia, pozostała część dopłacona została w gotówce. Spór w sprawie dotyczył tego, czy uzyskany na podstawie art. 33 ust. 2 u.g.n. przychód stanowi przychód z odpłatnego zbycia nieruchomości, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 u.p.d.f., co wiązałoby się z możliwością zastosowania zwolnienia przychodu z opodatkowania w związku z wydatkowaniem na tzw. cele mieszkaniowe, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 131 u.p.d.f., czy też przychód z innych źródeł (art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.f.). Sąd stanął na stanowisku, że jest to przychód, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.f. Ponadto uznał, że skoro w art. 33 ust. 2 u.g.n. mowa jest o wynagrodzeniu, to przychód ten nie może być uznany za odszkodowanie zwolnione od podatku dochodowego na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 lub pkt 29 u.p.d.f.

I SA/Gd 1615/13

Wynagrodzenie za wzniesione lub nabyte przez użytkownika wieczystego budynku lub inne urządzenia (art. 33 ust 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami – t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.) nie stanowi

odszkodowania objętego zwolnieniem przewidzianym w art. 21 ust 1 pkt 29 lub pkt 3 u.p.d.o.f.

Sąd wyraził pogląd, że wynagrodzenie otrzymane na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami nie stanowi przychodu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 u.p.d.o.f., wygaśnięcie użytkowania wieczystego nie jest bowiem zbyciem nieruchomości lub prawa. Wykluczenie tak osiągniętego przychodu ze źródła, jakim jest odpłatne zbycie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 8 u.p.d.o.f., a także brak możliwości zakwalifikowania do innych, wymienionych w pkt 1-7 tego przepisu powoduje, że podlega zaliczeniu do przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 u.p.d.o.f.

I SA/Gd 736/11

Jeżeli zbycie nieruchomości (także w drodze zamiany) nie ma na celu uniknięcia wywłaszczenia przymusowego, a dokonywane jest w ramach normalnego obrotu cywilnoprawnego, to przychód z takiego zbycia nie jest objęty zwolnieniem, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 29 u.p.d.o.f., zbycie to nie następuje bowiem "na cele uzasadniające wywłaszczenie", nawet jeżeli jego przedmiotem jest nieruchomość przeznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele publiczne.

Podatnik nabył w drodze darowizny, niezabudowaną działkę gruntu. Prawo własności tej nieruchomości podatnik przeniósł na rzecz Gminy na mocy umowy zamiany z dnia 5 czerwca 2008r., otrzymując w zamian inne niezabudowane działki gruntu oraz dopłatę. Wobec zbytej w drodze umowy zamiany nieruchomości nie planowano przeprowadzenia procedury jej wywłaszczenia, jakkolwiek była ona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczona na cele publiczne. Podatnik uważał, że przychód uzyskany przez niego z tego tytułu objęty jest zwolnieniem od opodatkowania na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 29 u.p.d.o.f., stanowiącego, że wolne od podatku dochodowego są przychody (...) z tytułu odpłatnego zbycia nieruchomości na cele uzasadniające jej wywłaszczenie (...) stosownie do przepisów o gospodarce nieruchomościami. Sąd uznał, że skoro zbycie nieruchomości nastąpiło w trybie zwykłego obrotu cywilnoprawnego, a nie w ramach procedury wywłaszczeniowej, o której mowa w przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami, to omawiane zwolnienie od podatku nie miało zastosowania.

I SA/Gd 526/14

Na gruncie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych spółka jawna nie jest podatnikiem, zatem nie może być stroną postępowania podatkowego w przedmiocie podatku dochodowego od osób fizycznych.

Przychodu ze sprzedaży nieruchomości, o którym mowa w art. 19 ust. 1 u.p.d.o.f., nie uzyskuje spółka jawna, lecz jej wspólnik, stąd wezwanie w trybie art. 19 ust. 4 u.p.d.o.f. powinno być skierowane do niego. Skierowanie wezwania do spółki jawnej nie stanowi wypełnienia warunku zawartego w tym przepisie, umożliwiającego ustalenie wartości rynkowej przedmiotu sprzedaży na podstawie opinii biegłego lub biegłych.

Organ podatkowy pierwszej instancji nie wdrożył procedury określonej w art. 19 ust. 4 u.p.d.o.f. i nie wezwał podatnika do podwyższenia ceny lub wyjaśnienia przyczyn podania ceny znacznie odbiegającej od wartości rynkowej zbytych nieruchomości a jedynie dopuścił jako dowody materiały zgromadzone w toku postępowania kontrolnego. Skarżący pozbawiony został prawa do udziału w przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, zasadniczego dla kwestii ustalenia wysokości podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

I SA/Gd 256/14

Przepis art. 27b ust. 4 pkt 1 u.p.d.o.f. nie ma zastosowania, w sytuacji gdy chodzi o taką składkę na ubezpieczenie zdrowotne, której podstawą wymiaru jest dochód (przychód) zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Wykładnia gramatyczna prowadzi do wniosku, że przy spełnieniu pozostałych przesłanek z art. 27b ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 u.p.d.o.f., w każdym innym przypadku omawiane obniżenie znajdzie zastosowanie. Będzie ono przysługiwało zarówno w przypadku, gdy podstawą wymiaru składki jest dochód nie zwolniony od podatku na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, jak również wówczas, gdy przewidziany został jakikolwiek inny algorytm obliczania wysokości składki na ubezpieczenie zdrowotne, w tym gdy w żaden sposób nie został on powiązany z uzyskiwanym przez podatnika dochodem - o ile taki sposób ustalenia składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne przewidują przepisy innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Spór dotyczył dopuszczalności odliczenia na podstawie art. 27b u.p.d.o.f. opłaconych w Niemczech przez skarżących składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd stwierdził, że ustalona przez organ odwoławczy okoliczność, że podstawą obliczenia składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne nie był uzyskany przez podatników dochód przy jednoczesnym ustaleniu obowiązkowego charakteru składki, nie oznacza automatycznie pozbawienia prawa do odliczenia składek, w sytuacji gdy taki sposób ustalenia ich wymiaru przewidują przepisy dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego obowiązujące na terenie Niemiec.

3. Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 144, poz. 930 ze zm.)

I SA/Gd 1660/13

Podatnik korzystający z opodatkowania w formie karty podatkowej, zmienił miejsce prowadzenia działalności, o czym zobowiązany był powiadomić naczelnika urzędu skarbowego w terminie 7 dni od daty zmiany. Spór w sprawie dotyczył tego, kiedy takie powiadomienie zostało przez podatnika dokonane. Skarżący stał na stanowisku, iż złożony przez niego w dniu 15 czerwca 2011r. wniosek o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej [EDG-1]

w zakresie oznaczenia przedsiębiorstwa, wznowienia działalności gospodarczej oraz zmiany miejsca wykonywania działalności, jest powiadomieniem, o którym mowa w art. 36 ust. 7 ustawy.

W ocenie Sądu wypełnienie we wniosku o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej rubryki 14 "Adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej" (ze wskazaniem nowego adresu prowadzenia działalności) nie jest zawiadomieniem, o którym mowa art. 36 ust. 7 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

4. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054 ze zm.)

I SA/Gd 391/14

W sytuacji gdy podatnik dokonujący odliczenia podatku naliczonego wynikającego z wydatków związanych z czynnościami opodatkowanymi oraz z czynnościami niepodlegającymi podatkowi nie jest w stanie jednoznacznie przypisać wydatków do jednej z tych kategorii czynności, nie ma prawnych podstaw odliczenia częściowego wedle proporcji określonej na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 ze zm.). Wartość czynności niepodlegających w ogóle opodatkowaniu nie wchodzi bowiem do sumy wartości obrotów ustalanych dla potrzeb liczenia proporcji sprzedaży.

Prawo do odliczenia podatku naliczonego przysługuje podatnikowi niezależnie od tego, jaki charakter (bezpośredni czy pośredni) ma związek pomiędzy transakcją nabycia towaru lub usługi a prowadzoną działalnością opodatkowaną, a zwłaszcza niezależnie od tego, w jakim stopniu (określonym procentowo czy ułamkowo) nabyte towary lub usługi są wykorzystywane dla potrzeb opodatkowanej działalności podatnika.

I SA/Gd 1363/13

Gdy rzeczywistym celem dokonanych transakcji było jedynie uzyskanie nienależnych zysków polegających na nieuprawnionym uzyskaniu podatku naliczonego, a w konsekwencji obniżeniu zobowiązania podatkowego są to czynności mające na celu obejście przepisów prawa podatkowego poprzez stworzenie mechanizmu służącego uzyskaniu podatku naliczonego związanego z zakupem towarów. W związku z tym zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 58 § 1 k.c.

Działania polegające na wykreowaniu transakcji, które nie miały gospodarczego uzasadnienia, lecz służyły jedynie zmniejszeniu obowiązku wobec Skarbu Państwa nie mogą być tolerowane i akceptowane przez organy skarbowe oraz sądy administracyjne. Jeżeli transakcje spełniają formalne przesłanki przewidziane w przepisach prawa, w tym ustawy o podatku od towarów i usług, ale skutkowały uzyskaniem korzyści podatkowej (zmniejszeniem kwoty zobowiązania podatkowego), które było sprzeczne z celem tych przepisów, stronie nie przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony wykazany w fakturach zgodnie z przepisem art. 88 ust. 3a pkt 4 lit. c) ustawy o podatku od towarów i usług.

I SA/Gd 365/14

Przedmiotem wniosku o indywidualną interpretację podatkową była stawka podatku od towarów i usług, jaką należy stosować przy sprzedaży kawy i innych napojów, a w szczególności, czy odrębnej stawce podlega usługa przygotowania napoju, a odrębnej sam towar, który jest w ramach tej usługi sprzedawany.

Sąd wskazał, że usługi związane z wyżywieniem - gastronomiczne, cateringowe (PKWiU 56) zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 w związku z poz. 7 zał. nr 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 247 ze zm.) podlegają opodatkowaniu 8% stawką podatku. Stawka ta nie ma jednak zastosowania do wymienionych w tym akcie towarów, do których stosuje się stawkę podstawową w wysokości 23 %, jeśli są serwowane w ramach usługi związanej z wyżywieniem.

I SA/Gd 1467/13

Pojęciu „nadzór nad bezpieczeństwem żeglugi” zawartemu w art. 83 ust. 1 pkt 11 u.p.t.u. należy nadać takie znaczenie, jakie wynika z reguł wykładni językowej oraz wykładni systemowej zewnętrznej i celowościowej. Czynności nadzoru nad bezpieczeństwem są ograniczone podmiotowo tylko do organów inspekcyjnych.

Skarżący działający w imieniu armatora świadczył usługi polegające na nadzorowaniu budowy czterech statków do połowu krewetek. Świadczona na rzecz właściciela statków oraz w ramach umowy zawartej ze spółką praca nie stanowiła usług nadzoru nad bezpieczeństwem żeglugi morskiej w rozumieniu art. 83 ust. 1 pkt 11 u.p.t.u., mimo że skarżący wskazywał, iż rząd Angoli jako organ inspekcyjny powierzył skarżącemu zadania związane z szeroko pojętym bezpieczeństwem żeglugi morskiej.

I SA/Gd 984/14

Strona skarżąca na poczet przyszłych dostaw paliwa otrzymywała zaliczki od kontrahenta, z tym, że w dacie wpłaty zaliczek nie była znana data tankowania i ilość paliwa, które ma być dostarczone.

Sąd stwierdził, że dla uznania wpłaconej kwoty jako zaliczki na poczet wykonanych usług w rozumieniu art. 19a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, istotne jest nie tylko, aby przyszłe świadczenie było określone w sposób jednoznaczny co do rodzaju towaru bądź usługi, tzn. w sposób umożliwiający ich identyfikację, ale również wykazanie, że w momencie wpłaty zaliczki strony nie mają woli dokonywania zmian świadczenia w przyszłości

I SA/Gd 1656/13

Obrót z odpłatnego zbycia przez gminę mienia komunalnego, takiego jak nieruchomości gruntowe, lokale mieszkalne czy usługowe ujętego w środkach trwałych i używanych przez gminę w działalności, nie powinien być uwzględniany przy kalkulacji wartości współczynnika struktury sprzedaży, o którym mowa w art. 90 ust. 3 ustawy o VAT.

Zwrot "używanie mienia na potrzeby swojej działalności" zawarty w art. 90 ust. 5 ustawy o VAT obejmuje każdy rodzaj wykorzystywania nieruchomości w ramach

prowadzonej działalności; bez znaczenia przy tym jest, czy przed sprzedażą te nieruchomości znajdowały się w faktycznym posiadaniu Gminy, czy też zostały oddane w posiadanie zależne na podstawie umów cywilnoprawnych (najem czy dzierżawa).

Zgodnie z art. 90 ust. 5 ustawy o VAT, do obrotu, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się obrotu uzyskanego z dostawy towarów i usług, które na podstawie przepisów o podatku dochodowym są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji, oraz gruntów i praw wieczystego użytkowania gruntów, jeżeli są zaliczane do środków trwałych podatnika - używanych przez podatnika na potrzeby jego działalności. Sąd podzielił pogląd strony skarżącej, że w powołanym przepisie chodzi o szerokie rozumienie pojęcia "używanie" obejmujące także przypadki oddania nieruchomości w najem bądź dzierżawę.

I SA/Gd 242/14

Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT, w zakresie, w jakim towary i usługi wykorzystywane są do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi, o którym mowa w art. 15 ustawy o VAT, przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, z zastrzeżeniem art. 114, art. 119 ust.4, art. 120 ust. 17 i 19 oraz art. 124 ustawy o VAT.

Prawo to przysługuje wówczas, gdy zostaną spełnione określone warunki, tzn. odliczenia tego dokonuje podatnik podatku od towarów i usług oraz gdy towary i usługi, z których nabyciem podatek został naliczony, są wykorzystywane do czynności opodatkowanych.

W sprawie kwestię sporną stanowiło ustalenie, czy istnieje związek pomiędzy poniesionymi przez stronę skarżącą wydatkami na realizację budowy miejsc postojowych dla pojazdów na terenie lasów wraz z wyposażeniem tych miejsc w urządzenia turystyczno-wypoczynkowe (wiatę, stoły, ławy, ogrodzenie, kosze na śmieci oraz tablice informacyjne) a sprzedażą opodatkowaną (ochrona i zagospodarowanie lasu).

O pośrednim związku z działalnością podatnika można mówić wówczas, gdy zakup towarów i usług nie przyczynia się bezpośrednio do uzyskania przychodu przez podatnika, np. poprzez ich odsprzedaż, lecz poprzez wpływ na ogólne funkcjonowanie przedsiębiorstwa jako całości przyczynia się do generowania przez dany podmiot obrotów.

O ile budowa miejsc postojowych jest elementem zrównoważonej gospodarki leśnej, o tyle obowiązek ochrony i zagospodarowania lasu został nałożony na nadleśnictwo na mocy obowiązujących przepisów prawa, w związku z czym istniał on zanim nadleśnictwo otrzymało stosowne certyfikaty. Brak jest natomiast choćby pośredniego wpływu działań mających na celu ochronę i zagospodarowanie lasu poprzez budowę miejsc postojowych na jakość rosnącego drzewa, które będzie przez skarżącego sprzedawane.

I SA/Gd 176/14

Wskazane w art. 42 ust. 11 u.p.t.u. dokumenty uzupełniające nie muszą potwierdzać faktu dostarczenia towaru na terytorium innego państwa członkowskiego, lecz mają wskazywać, że nastąpiła wewnątrzspółnotowa dostawa, czyli transakcja polegająca na wywozie towarów z terytorium Polski w wykonaniu czynności określonych w art. 7 u.p.t.u. na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium Polski.

I SA/Gd 1541/13

Sprawa dotyczyła pytania zawartego we wniosku o indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, czy w związku z przyszłym ewentualnym odpłatnym udostępnieniem inwestycji (boisko sportowe, świetlica) na rzecz klubów sportowych/stowarzyszeń, Gminie przysługiwać będzie prawo do odliczenia podatku naliczonego związanego z wydatkami na zakup towarów i usług związanych z realizacją tych inwestycji oraz czy realizacja prawa do odliczenia podatku naliczonego w stosunku do wydatków dotyczących tych inwestycji nastąpi:

- w stosunku do zakupów towarów i usług poniesionych w przeszłości – w oparciu o regulacje zawarte w art. 91 ust. 7 ustawy o VAT, tj. w oparciu o przepisy dotyczące tzw. korekty wieloletniej,
- w stosunku do zakupów towarów i usług poniesionych po rozpoczęciu odpłatnego udostępniania tych inwestycji – w oparciu o art. 86 ust. 10 ww. ustawy.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 91 ust. 7 ustawy o VAT konieczność korekty powstaje w sytuacji, gdy zmieniło się prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego od tego towaru lub usługi. Przepis ten stanowi podstawę do korygowania podatku naliczonego przy zakupie towaru bądź usługi, jeżeli post factum zmianie ulegnie ich przeznaczenie. Jeśli zatem obliczenie podatku naliczonego przez skarżącą Gminę nie było możliwe w trakcie realizacji inwestycji (zakupy służyły sprzedaży niepodlegającej opodatkowaniu), to planowana zmiana wykorzystywania obiektów i przeznaczenie ich także do wykonywania czynności opodatkowanych w zakresie odpłatnego wynajmu, powoduje, że Gmina może skorzystać z uprawnienia do odliczenia podatku naliczonego, o którym mowa w art. 86 § 1 ww. ustawy o VAT, stosując odpowiednio procedurę, do której odwołuje się art. 91 ust. 7a ustawy o VAT.

W zakresie stosowania art. 41 ust. 2 ustawy o VAT w związku z brzmieniem poz. 186 załącznika nr 3 do tej ustawy orzecznictwo Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku nie było jednolite. W wyroku z dnia 11 lutego 2014 r. sygn. akt I SA/Gd 1649/13 skład opowiedział się za stosowaniem stawki 8 % jedynie w zakresie wstępu do klubu, bez korzystania z urządzeń treningowych i rekreacyjnych. W późniejszym wyroku z dnia 26 marca 2014 r. sygn. I SA/Gd 83/14 skład orzekający uznał, że stawka VAT 8 % obejmuje także korzystanie z ww. urządzeń. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku analogiczne stanowisko wyraził w wyroku z dnia 28 października 2014 r. sygn. akt I SA/Gd 1103/14, przy czym jeden z sędziów zgłosił zdanie odrębne.

5. Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 849 ze zm.)

I SA/Gd 222/14

Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości na 2014 r. Przepis § 2 ust. 1 uchwały przewidywał zwolnienie od podatku budynków, budowli i gruntów lub ich wydzielonych części zajętych w celu realizacji zadań własnych Gminy.

W zaskarżonej uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej orzekło o nieważności przepisu § 2 ust. 1 uchwały Rady Gminy ze względu na to, że cytowane zwolnienie ma charakter podmiotowo-przedmiotowy (jego treść wskazuje pośrednio podmioty będące jednostkami organizacyjnymi gminy, które zostały powołane do realizacji zadań własnych gminy), tymczasem przepis art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych upoważnia radę jedynie do wprowadzenia zwolnień przedmiotowych.

Sąd uchylił zaskarżoną uchwałę, wyrażając pogląd, że zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków, budowli i gruntów lub ich wydzielonych części zajętych na potrzeby realizacji zadań własnych gminy nie narusza przepisu art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zwolnienie to ma charakter przedmiotowy, albowiem nie wskazuje, nawet pośrednio, jej beneficjentów.

I SA/Gd 1012/14

Rada Gminy nie ma pełnej swobody przy wprowadzaniu zwolnień, co wynika z natury prawnej zwolnienia podatkowego i wykładni systemowej przepisu art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Przepis ten upoważnia jedynie wprowadzenia dodatkowych zwolnień.

W przypadku podatku od nieruchomości zwolnienie powinno mieć charakter całkowity, gdyż tylko wprowadzenie takiego zwolnienia dopuszcza art. 7 ust. 3 u.o.p.l. Zamysłem ustawodawcy było bowiem, by zwolnienie podatkowe wynikało bezpośrednio z wprowadzającego go aktu prawnego organu stanowiącego gminy.

Sąd stwierdził, że zwolnienie z podatku od nieruchomości wskazane w § 1 uchwały podatnik nabywa z mocy samej uchwały, po spełnieniu warunków wskazanych w § 3 uchwały.

Treść § 4 uchwały, zgodnie z którym, warunkiem udzielenia zwolnienia w podatku od nieruchomości jest złożenie przed rozpoczęciem prac nad realizacją inwestycji wniosku o udzielenie zwolnienia, nie może być interpretowana jako podstawa do odmowy prawa do zwolnienia z podatku od nieruchomości. Złożenie wniosku o udzielenie zwolnienia jest jedynie deklaracją podatnika, że zamierza skorzystać ze zwolnienia.

I SA/Gd 167/14

W będącej przedmiotem skargi uchwale rada gminy wprowadziła obniżone stawki podatku opłaty uzdrowskiej dla określonej kategorii osób (osób niepełnosprawnych, kombatanów, inwalidów wojennych). Powstała wątpliwość, czy rada gminy była uprawniona do wprowadzenia takiego uregulowania, skoro art. 19

ust. 3 u.p.o.l. określa radzie gminy możliwość stosowania zwolnień podatkowych jedynie o charakterze przedmiotowym.

W ocenie Sądu obniżenie stawek podatku jest zwolnieniem od podatku, o którym mowa w art. 19 pkt 3 u.p.i o.l.

Użyte w tym przepisie sformułowanie "inne niż wymienione w ustawie zwolnienia przedmiotowe" przesądza o tym, że zwolnienie może dotyczyć tylko i wyłącznie przedmiotu opodatkowania. Przewidziane w zaskarżonej uchwale zwolnienie takiego charakteru jednak nie ma, uzależnione jest bowiem od kryterium wyłącznie podmiotowego - uwarunkowane jest ono określonym statusem podatnika, który musi być osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, kombatantem lub inwalidą wojennym.

6. Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2011 r. Nr 108, poz. 626 ze zm.)

I SA/Gd 819/14

Spółka produkuje energię elektryczną, którą po części zużywa na potrzeby własne, a częściowo sprzedaje operatorowi. Ponadto spółka kupuje energię elektryczną na potrzeby własnej działalności u operatora.

Kupując energię elektryczną od operatora na własne potrzeby, spółka jest nabywcą końcowym. Jednak uzyskując koncesję na wytwarzanie prądu utraciła ten status i dla potrzeb podatku akcyzowego stała się podatnikiem.

Sąd uznał, że skarżący posiadając koncesję m.in. na wytwarzanie energii elektrycznej nie są "nabywcą końcowym" w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 108, poz. 626 ze zm.). Ze względu na status podatnika - wytwórca energii elektrycznej "posiadający koncesję" a nie "nabywca końcowy" - zastosowanie znajdują przepisy art. 9 ust. 1 pkt 3 oraz art. 11 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy. Zgodnie z tymi przepisami sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi posiadającemu jedną z czterech koncesji nie podlega opodatkowaniu akcyzą (nie stanowi czynności opodatkowanej). Do czynności opodatkowanej i powstania obowiązku podatkowego dochodzi dopiero na etapie wykorzystania energii elektrycznej. W tej sytuacji skarżący w momencie zużycia energii winni zadeklarować i zapłacić podatek na zasadzie samoobliczenia.

7. Ustawa z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 93, poz. 768 ze zm.)

I SA/Gd 655/14

Zobowiązanie podatkowe w podatku od spadków i darowizn powstaje na skutek wydania decyzji konstytutywnej, z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania (art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej). Istotą ekonomiczną podatku od spadków i darowizn jest przyrost majątkowy podatnika, tj. wzbogacenie podatnika na skutek przejęcia majątku pod tytułem darmym, w wyniku powiązań osobistych i rodzinnych pomiędzy spadkobiercą a spadkodawcą. Skoro skarżący nie wykazał, że skutkiem dziedziczenia był przyrost czystej wartości majątku, to nie było podstaw prawnych i faktycznych do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy

poprzez wydanie decyzji ustalającej wysokość zobowiązania w podatku od spadków i darowizn.

W sytuacji gdy spadkobierca w wyniku spadkobrania nie uzyskał przyrostu czystej wartości swojego majątku, zobowiązanie podatkowe w podatku od spadków i darowizn nie powstał wobec niemożności określenia podstawy opodatkowania na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn.

I SA/Gd 237/14

Organ podatkowy wydał decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe z tytułu nabycia spadku po ojcu, gdyż podatnik zgłoszenia dokonał z uchybieniem miesięcznego terminu określonego w art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. Wyrokiem z dnia z dnia 4 czerwca 2013 r., sygn. akt P 43/11 (Dz.U. z 2013 r. poz. 692) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis ten jest niekonstytucyjny w zakresie, w jakim przewiduje miesięczny termin złożenia zgłoszenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego nabycia w drodze dziedziczenia własności rzeczy lub praw majątkowych przez określone w tym przepisie osoby. W związku z powyższym powstała wątpliwość, czy w związku z orzeczeniem TK należy przyjąć, że spadkobierca nie jest ograniczony jakimkolwiek terminem, czy też przyjąć w drodze analogii termin obowiązujący w aktualnym brzmieniu przepisu art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d., tj. sześciomiesięczny.

Sąd stwierdził, że należy przyjąć w drodze analogii, odwołującej się do aktualnego brzmienia art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, że przepis ten także w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r., przewidywał sześciomiesięczny termin złożenia zgłoszenia właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego nabycia w drodze dziedziczenia własności rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

8. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r., nr 256, poz. 2572 ze zm.)

I SA/Gd 318/14

Postępowanie dotyczące wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego, które uregulowane zostało w art. 82 ustawy o systemie oświaty, oraz postępowanie zmierzające do nadania szkole niepublicznej uprawnień szkoły publicznej, wynikające z art. 85 ust. 3 ww. ustawy, to dwa oddzielne postępowania.

Uprawnienia szkoły publicznej są nadawane konkretnej szkole, ale są one ograniczone zakresem kształcenia. W świetle obowiązujących w tej mierze przepisów możliwa jest zatem sytuacja, w której w pewnym zakresie (ograniczonym, np. poprzez wymienienie poszczególnych zawodów) szkoła dysponować będzie uprawnieniami szkoły publicznej, a w pozostałym takich uprawnień będzie pozbawiona.

Jeżeli szkoła posiadała uprawnienia szkoły publicznej pobranej z tytułu kształcenia zawodowego dotacji nie sposób uznać za nienależną, natomiast jeżeli została pobrana w nadmiernej wysokości.

W zakresie prawidłowości liczenia odsetek Sąd zauważył, że błędnie w sprawie zastosowano przepis § 16 pkt 18 uchwały Rady Powiatu w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości wykorzystywania dotacji udzielonych dla szkół i placówek zakładanych oraz prowadzonych na terenie powiatu kwidzyńskiego przez podmioty inne niż ministrowie i jednostki samorządu terytorialnego.

Zdaniem Sądu, przepis ten termin zwrotu dotacji uzależnia od daty stwierdzenia, że dotacja pobrana została w nadmiernej wysokości. Wówczas zaczyna bieg piętnastodniowy termin, którego upływ skutkuje koniecznością zwrotu przedmiotowej dotacji. Tak ustalony termin zwrotu ma zatem niebagatelne znaczenie dla ustalenia wysokości odsetek, wpływa bowiem na rozpoczęcie biegu terminu, od którego przedmiotowe odsetki winny być naliczane. Przepis nakazuje, aby odsetki określać od dnia następującego po terminie zwrotu. Według Sądu tożsame wnioski wypływają z analizy art. 252 ust. 1 pkt 2 i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.). Skutek "stwierdzenia nieprawidłowości", o której mowa w pkt 18 § 16 Uchwały, należy łączyć z momentem zapoznania się kontrolowanego z protokołem kontroli, a nie z jednostronną czynnością jego sporządzenia przez organ kontrolujący. Sąd podkreślił, że tryb kontroli uchwalony przez Radę Powiatu uchwałą z dnia 31 sierpnia 2009 r. nakłada na organ kontrolujący obowiązek przedłożenia protokołu do podpisu kontrolowanej jednostce. Skuteczne (wobec kontrolowanego) stwierdzenie nieprawidłowości powoduje rozpoczęcie biegu piętnastodniowego terminu do dobrowolnego zwrotu dotacji i w konsekwencji stanowi początek biegu terminu do naliczenia odsetek.

9. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.)

I SA/Gd 85/14

W sprawie Sąd badał kwestię zdolności procesowej Przewodniczącego Rady Gminy, który przedstawił uchwałę Rady Gminy upoważniającą do reprezentowania rady w sprawie skargi wniesionej przez Prokuratora Prokuratury Okręgowej na uchwałę Rady Gminy. Sąd uznał, że skoro do kompetencji rady gminy nie należy reprezentowanie gminy na zewnątrz, to Rada Gminy nie mogła przenieść tej kompetencji na jej Przewodniczącego w drodze uchwały. Zdolność procesową do występowania w sprawie miał zatem Wójt Gminy.

Przedmiotem skargi była uchwała Rady Gminy w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie gminy. We wzorze tym nałożono na mieszkańców obowiązek zakreślenia miesięcy, w których gospodarstwo domowe zamieszkują czasowo mieszkańcy nieruchomości, wskazując jednocześnie, że minimalny okres deklarowanego zamieszkania wynosi 6 miesięcy. Zapis ten uznany został za sprzeczny z art. 6i pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu

czystości i porządku w gminach, w myśl którego obowiązek ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje za każdy miesiąc, w którym dana nieruchomość jest zamieszkiwana. Sąd uznał, że nie ma podstaw prawnych żądanie od właściciela nieruchomości ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za te miesiące, w których dana nieruchomość nie jest zamieszkiwana.

I SA/Gd 674/14

Adresatami obowiązku złożenia deklaracji nie mogą być właściciele poszczególnych nieruchomości zarządzanych przez skarżącą spółdzielnię, o czym przesądza art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. 2003 nr 119 poz. 1116z poz. zm.; dalej jako u.s.m.). Przepis ten nie wyłącza zastosowania art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm., dalej jako, u.c.p.g.”).

Zgodnie z art. 27 ust. 2 zd. 1 u.s.m. zarząd nieruchomościami wspólnymi stanowiącymi współwłasność spółdzielni jest wykonywany przez spółdzielnię jak zarząd powierzony, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o własności lokali choćby właściciele lokali nie byli członkami spółdzielni. Zarząd wykonywany przez spółdzielnię mieszkaniową jest zatem zarządem tożsamym z zarządem nieruchomością wspólną, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, co oznacza, że do spółdzielni mieszkaniowej ma zastosowanie art. 2 ust. 3 u.c.p.g., gdyż z przepisu tego wprost wynika, iż stosuje się go do osoby, która wykonuje zarząd jak w ustawie o własności lokali.

I SA/Gd 404/14

Na spółdzielni mieszkaniowej sprawującej zarząd powierzony nad nieruchomością wspólną w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, spoczywa obowiązek złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w stosunku do lokali mieszkalnych stanowiących odrębną własność w budynkach, które znajdują się w zasobach spółdzielni mieszkaniowej.

Sąd wskazał, że wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. sygn. K 17/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że "art. 6 h i art. 6 m ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach są zgodne z art. 2 Konstytucji RP."

Zgodnie z art. 6h u.c.p.g. właściciele nieruchomości, o których mowa w art. 6c, są obowiązani ponosić na rzecz gminy, na terenie której są położone ich nieruchomości, opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Pojęcie "właściciel nieruchomości" zdefiniowane zostało w art. 2 ust. 1 pkt 4 u.c.p.g. Ilekroć w ustawie jest mowa o właścicielu nieruchomości, rozumie się przez to także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością. To na tych podmiotach zasadniczo ciąży obowiązek wskazany w ustawie, również złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz uiszczenia tej opłaty. Mocą przepisów ustawy obowiązek właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4

u.c.p.g. mogą wykonywać także inne podmioty. Jak stanowi bowiem art. 2 ust. 3 u.c.p.g., jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkami wielolokalowymi, w których ustanowiono odrębną własność lokali, obowiązki właściciela nieruchomości obciążają osoby sprawujące zarząd nieruchomością wspólną, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm. - dalej zwana w skrócie u.w.l.), lub właścicieli lokali, jeżeli zarząd nie został wybrany. Regulacja ta stanowi lex specialis w stosunku do ogólnej normy art. 2 ust. 1 pkt 4 u.c.p.g., która przewidzianymi w ustawie obowiązkami obciąża właścicieli nieruchomości. Zatem w sytuacji wskazanej w art. 2 ust. 3 u.c.p.g. wolą ustawodawcy, obowiązki właścicieli lokali zostały przeniesione na inne podmioty - osoby sprawujące zarząd nieruchomością wspólną.

WYDZIAŁ II

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.).

W sprawie **II SA/Gd 345/14** dotyczącej nakazania właścicielowi nieruchomości wyłączenia z użytkowania budynku w terminie natychmiastowym oraz zarządzającej wykonanie dodatkowych określonych czynności sąd wskazał, że z art. 68 ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. 2013, poz. 1409 – tekst jedn. ze zm.) wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że przesłanką wydania nakazu opróżnienia obiektu budowlanego jest bezpośrednio zagrożenie zawalenia się budynku, w którym przebywają ludzie. Jest to więc sytuacja zaistnienia stanu nagłej konieczności, w którym stan techniczny budynku stwarzać może niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, lub może grozić niepowetowaną szkodą materialną. Ocena stanu technicznego budynku należy do organów nadzoru budowlanego, które dokonać winny wcześniej oględzin obiektu. Wymóg ten jest wymogiem materialnoprawnym i stanowi odstępstwo od ogólnej reguły wyrażonej w art. 75 § 1 k.p.a., z którego wynika, że jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. Sąd podkreślił przy tym, że uprawnienie organów administracji wynikające z art. 68 pkt 1 ustawy - Prawo budowlane jest uprawnieniem ograniczającym prawo własności. Przepis ten, mając na względzie ochronę prawa własności, powinien być zatem interpretowany ściśle. Skoro stwierdzenie zaistnienia potrzeby opróżnienia w całości lub w części budynku przeznaczonego na pobyt ludzi, bezpośrednio grożącego zawaleniem oraz wydanie nakazu wyłączenia budynku z użytkowania musi nastąpić na podstawie protokołu oględzin, to protokołu tego nie można zastąpić innym dowodem.

W sprawie **II SA/Gd 196/14**, w której odmówiono skarżącemu zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego, wolnostojącego z uwagi na brak zgodności zamierzenia inwestycyjnego z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sąd uznał, że postanowienia planu, ingerujące w prawo własności powinny być jednoznaczne. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą nr [...] Rady Miasta, w § 23 pkt 3.4, dotyczącym zasad podziału działek budowlanych, wprowadza kryterium minimalnej wielkości działek budowlanych, wynoszące 1000 m² oraz kryterium minimalnej szerokości frontów działek budowlanych – 20 m. Jednocześnie, za zgodne z planem uznaje się działki mniejsze, ale istniejące w dniu uchwalenia planu. Tymczasem, powierzchnia działki inwestorów wynosi 609 m², a szerokość jej frontu - 16 m. Działka ta wydzielona została na podstawie ostatecznej decyzji podziałowej Burmistrza Gminy, wydanej po wejściu w życie ww. planu. W ocenie sądu, stanowisko organów administracji odmawiające zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenie pozwolenia na budowę nie znajduje uzasadnienia w treści miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Plan ten nie określa bowiem wymogów co do wielkości działki budowlanej umożliwiającej jej zabudowę domem

jednorodzinny, nie zawiera zakazu budowy domów jednorodzinnych na działkach o powierzchni mniejszej niż 1000 m² i mniejszym niż 20 m froncie. Postanowienia dotyczące takiego zakazu winny być w sposób jednoznaczny zamieszczone w postanowieniach planu zagospodarowania miejscowego. W konsekwencji, wszelkie ustawowe ograniczenia prawa własności, w tym również ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, nie mogą być interpretowane rozszerzająco - bardziej ograniczając prawo własności, niż wynika to z literalnego ich brzmienia. Jednocześnie, sąd stwierdził, że takie postanowienia planu dotyczące zasad podziału nieruchomości nie są skierowane do organu architektoniczno-budowlanego zatwierdzającego projekt budowlany i wydającego pozwolenia na budowę, lecz do organu właściwego w sprawie podziału nieruchomości (wójta, burmistrza lub prezydenta miasta).

W sprawie **II SA/Gd 235/14** oddalono skargę na decyzję nakazującą rozbiórkę samowolnie wybudowanego nośnika reklamowego. W sprawie rozważano jakiemu reżimowi Prawa budowlanego podlegało usytuowanie przedmiotowego nośnika reklamowego. Z systematyki art. 29 Prawa budowlanego wynika jednoznacznie, że ustawodawca w ust. 1 tego artykułu zwolnił z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę roboty budowlane stanowiące budowę obiektu budowlanego, a w ust. 2 inne niż budowa obiektu budowlanego roboty budowlane. A zatem zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 6 Prawa budowlanego pozwolenia na budowę nie wymaga wykonywanie innych niż budowa robót budowlanych polegających na instalowaniu tablic i urządzeń reklamowych. Zakres zastosowania tego przepisu budzi szereg wątpliwości (por. A. Gliniecki, w: Prawo budowlane. Komentarz, red. A. Gliniecki, wyd.2, Warszawa 2014, s. 322-328). Wskazać jednakże należy, że z definicji zawartej w art. 3 pkt 7 Prawa budowlanego wynika, że roboty budowlane to budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Zgodnie z art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego przez budowę należy natomiast rozumieć wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę i nadbudowę obiektu budowlanego. Obiektami budowlanymi są budynki, obiekty małej architektury oraz budowle. Z treści art. 3 pkt 3 Prawa budowlanego wynika natomiast, że budowlą jest między innymi wolno stojące związane z gruntem urządzenie reklamowe. Zdaniem Sądu instalowanie urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 29 ust. 2 pkt 6 Prawa budowlanego dotyczy zatem jedynie tych robót budowlanych, które nie są wykonywaniem obiektu budowlanego w określonym miejscu, a zatem budową w rozumieniu art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego. Przepis art. 29 ust. 2 pkt 6 Prawa budowlanego ma wyłączne zastosowanie do urządzeń reklamowych innych niż te, o których mowa w art. 3 pkt 3 Prawa budowlanego (por. wyroki NSA z 4 lutego 2014 r., II OSK 2989/12, z dnia 10 września 2010 r., II OSK 1360/09 i z dnia 11 maja 2012 r., II OSK 323/11, opublikowane w Centralnej Bazie Orzeczeń i Informacji o Sprawach na stronie www.nsa.gov.pl). Wbrew twierdzeniom skarżącej przez wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, co stanowi element definiujący budowę (art. 3 pkt 6 Prawa budowlanego), należy również rozumieć usytuowanie w określonym miejscu obiektu, który został wykonany w częściach, elementach poza miejscem usytuowania, ustawienia, a następnie zmontowany, złożony

w jedną całość na terenie budowy. Takie metody budowy (montażu) urządzeń reklamowych stosuje się coraz częściej w przekonaniu, że pozwoli to ominąć niektóre przepisy Prawa budowlanego (art. 3 pkt 3 i 6), a w konsekwencji wymóg uzyskania pozwolenia na budowę (por. A. Gliniecki, w: Prawo budowlane. Komentarz, red. A. Gliniecki, wyd. 2, Warszawa 2014, s. 328). Fakt, że określony obiekt budowlany został wykonany w znacznej części lub nawet w całości w innym miejscu, a następnie przeniesiony i usytuowany w innym miejscu, nie może uzasadniać wniosku, że nie jest to budowa rozumiana jako wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu. Zdaniem Sądu prawidłowo stwierdziły orzekające w niniejszej sprawie organy administracji obu instancji, że reklama jest trwale związana z gruntem, pomimo że fundament na którym została umieszczona nie jest położony choćby częściowo poniżej poziomu gruntu. Cecha "trwałego związania z gruntem" sprowadza się bowiem do posadowienia obiektu na tyle trwale, by zapewnić mu stabilność i możliwość przeciwdziałania czynnikom zewnętrznym, mogącym go zniszczyć lub spowodować przesunięcie czy przemieszczenie na inne miejsce. O tym, czy urządzenie reklamowe jest trwale związane z gruntem, nie decyduje metoda i sposób związania z gruntem, ale to czy wielkość konkretnego urządzenia, jego konstrukcja, przeznaczenie i względy bezpieczeństwa wymagają takiego trwałego związania z gruntem.

W sprawie **II SA/Gd 177/14** oddalono skargę na decyzję wnoszącą sprzeciw w sprawie zgłoszenia zamiaru budowy wolno stojącego parterowego budynku gospodarczego. Sąd wskazał, że w orzecznictwie sądów administracyjnych budzi wątpliwości zakres zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia wolno stojących parterowych budynków gospodarczych. Analiza unormowania art. 29 Prawa budowlanego i zakresu robót zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę winna uwzględniać fakt, iż na gruncie ustawy Prawo budowlane zasadą jest obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę przed realizacją robót budowlanych. Przepis normujący zwolnienia w tym zakresie ma charakter wyjątku od zasady, nie powinien być zatem interpretowany rozszerzająco. Prawidłowemu rozumieniu przepisów nie służy też to, że ustawodawca użył w nich szeregu pojęć niezdefiniowanych w Prawie budowlanym, niektóre z nich zostały zdefiniowane mniej lub bardziej precyzyjnie w innych ustawach lub w przepisach wykonawczych do ustaw, a niektóre nie zostały zdefiniowane nigdzie, co znacznie utrudnia proces ich wykładni oraz - co za tym idzie - wyznaczenie zakresu ich zastosowania (tak A. Gliniecki [w:] A. Gliniecki red. Prawo budowlane. Komentarz, wyd. 2, Warszawa 2014, s. 293). Wątpliwości dotyczące zakresu zwolnienia z obowiązku uzyskania pozwolenia wolno stojących parterowych budynków gospodarczych wynikają właśnie z tego, że prawo budowlane nie zawiera definicji budynku gospodarczego.

W ocenie Sądu przyjąć należy, iż przepis art. 29 ust. 2 Prawa budowlanego wprowadza zwolnienie od uzyskania pozwolenia na budowę obiektów wnoszonych na działkę budowlanej, towarzyszących istniejącej zabudowie mieszkaniowej. Tego zaś wymogu nie spełnia wnioski skarżących, stąd też wniesienie sprzeciwu było zgodne z prawem.

W sprawie **II SA/Gd 189/14** sąd analizował charakter terminu do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w projekcie budowlanym, określonego w art. 35 ust. 3 Prawa budowlanego. Sąd stwierdził, że termin ten winien zostać określony w sposób, który umożliwi zobowiązanemu inwestorowi rzeczywistą realizację nałożonego na niego obowiązku. Termin określony w art. 35 ust. 3 Prawa budowlanego nie ma charakteru ani terminu prekluzyjnego, po upływie którego uprawnienie podmiotu wygasa, ani też charakteru terminu ustawowego, po upływie którego dokonana czynność jest bezskuteczna. W orzecznictwie przyjmuje się, że termin ten ma charakter procesowy i może być na wniosek strony przedłużany. Z uwagi na fakt, że postanowienie wydane na podstawie art. 35 ust. 3 Prawa budowlanego nie jest rozstrzygnięciem zaskarżalnym, organ administracji powinien przed podjęciem decyzji o odmowie zatwierdzenia projektu i udzielenia pozwolenia na budowę, zweryfikować poprawność nałożonych tym postanowieniem obowiązków, aby móc ocenić nie tylko fakt wykonania bądź niewykonania obowiązków, lecz również to, czy adresat tych obowiązków miał realną możliwość ich wykonania.

W sprawie **II SA/Gd 263/14** Sąd analizował problem prawidłowego wymierzenia opłaty legalizacyjnej łącznie kilku osobom. Zajęto stanowisko, że z uwagi na fakt, iż opłata legalizacyjna nie ma charakteru obowiązkowego zbędne jest określenie sposobu jej uiszczenia w sytuacji nałożenia jej łącznie na kilku inwestorów. Postanowienie o ustaleniu opłaty legalizacyjnej doprowadza postępowanie legalizacyjne do stadium, w którym adresat uzyskuje możliwość wyboru co do jego dalszego biegu. Jej uiszczenie doprowadzi do legalizacji obiektu wzniesionego samowolnie, a brak jej uiszczenia doprowadzi do rozbiórki. Określenie sposobu zapłaty należności przez organ jest niezbędne w przypadku, gdy dana należność podlega egzekucji administracyjnej, natomiast opłata legalizacyjna nie jest należnością podlegającą przymusowemu ściągnięciu. Przepisy Prawa budowlanego nie dają organom orzekającym podstawy do obciążania opłatą legalizacyjną inwestorów solidarnie, in solidum bądź w stosunku do poniesionych nakładów. W przypadku tej opłaty inwestorów wobec organu obowiązują zasady analogiczne jak w przypadku zobowiązań solidarnych lub in solidum, tj. uiszczenie opłaty przez któregokolwiek z inwestorów, zwolni z jej uiszczenia pozostałych. Natomiast o sposobie rozliczeń z tego tytułu między inwestorami decydować będzie w tym przypadku łączący ich w tym zakresie stosunek cywilnoprawny.

2. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.).

II SA/Gd 109/14

Droga w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego a projekt podziału nieruchomości.

W wyroku stwierdzono, że treść decyzji podziałowej orzekająca o charakterze działek gruntu wydzielonych pod drogi musi być zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, bowiem to na podstawie decyzji podziałowej określone działki gruntu przechodzą z mocy prawa na własność jednostek samorządu terytorialnego i to za te działki przysługuje ich dotychczasowym właścicielom

odszkodowanie. Z przepisu art. 98 ust. 1 ustawy nie można natomiast wyprowadzić wniosku, aby organ administracji dokonujący podziału nieruchomości sam mógł ustalać kategorię dróg wymienionych w tym przepisie. Art. 98 ust. 1 ustawy nie zawiera również rozróżnienia działek wydzielonych pod drogi publiczne ze względu na stopień zaawansowania planów inwestycyjnych dróg ani też nie uzależnia przejścia własności działki od faktycznych zamiarów zarządcy drogi.

W wyroku zajęto stanowisko, że treść planu zagospodarowania przestrzennego winna przesądzać kwestię kategorii planowanej drogi publicznej z uwagi na daleko idące skutki przewidziane w art. 98 ust. 1 u.g.n., polegające na przejściu prawa własności działek drogowych na właściwe podmioty – gminę, powiat, województwo bądź Skarb Państwa, w zależności od kategorii planowanej drogi. Wskazanie w planie zamiast kategorii dróg ich klasy nie jest właściwe, klasyfikacja dróg dokonywana jest bowiem na podstawie kryterium funkcjonalno-technicznego, a nie wyłącznie funkcji drogi w sieci drogowej i nie pokrywa się z tym drugim podziałem. Art. 2 ust. 1 ustawy o drogach publicznych dzieli drogi publiczne na drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. W § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie wskazano klasy dróg – A, S, GP, G, Z, L i D. Z § 4 ust. 2 wynika, że drogi zaliczone do jednej z kategorii, w rozumieniu przepisów o drogach publicznych, powinny mieć parametry techniczne i użytkowe odpowiadające następującym klasom dróg:

- 1) drogi krajowe - klasy A, S, GP i wyjątkowo klasy G,
- 2) drogi wojewódzkie - klasy G, Z i wyjątkowo klasy GP,
- 3) drogi powiatowe - klasy G, Z i wyjątkowo klasy L,
- 4) drogi gminne - klasy L, D i wyjątkowo klasy Z.

Tylko drogi klasy A, S i D przypisane są do dróg jednej kategorii. W takim przypadku możliwa jest interpretacja zapisów planu przez określenie kategorii drogi na podstawie jej klasy. W przypadku wszystkich pozostałych klas nie jest to możliwe w oparciu o samą treść planu, bowiem drogi klasy GP, G, Z i L mogą być drogami różnych kategorii.

W niniejszej sprawie z dostępnych rysów i wypisów z planów zagospodarowania przestrzennego nie wynikało, że projektowana droga miała mieć charakter drogi wojewódzkiej. W wyroku wskazano, że w przypadku wątpliwości w zakresie treści aktu prawa miejscowego można dokonać jego interpretacji po przeprowadzeniu analizy materiałów planistycznych, które mogą dostarczyć materiału niezbędnego do oceny treści planu w zakresie charakteru planowanej drogi i interpretacji treści planu zagospodarowania przestrzennego w tym zakresie. Natomiast przypadku, gdy analiza ta nie da podstaw do ustalenia kategorii planowanej drogi, jako drogi wojewódzkiej, brak będzie podstaw do dokonania przez organ takiego ustalenia w decyzji podziałowej.

3. Prawo wodne. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.).

II SA/Gd 504/14

Stosunek normy art. 12 do art. 14 prawa wodnego.

Art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.) stanowi, iż wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości. Natomiast zgodnie z art. 14 ust. 1 Prawa wodnego grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód. W art. 14 ust. 1a wskazano, iż przez grunty pokryte śródlądowymi wodami powierzchniowymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi rozumie się grunty tworzące dna i brzegi cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych, w granicach linii brzegu. Treść tych przepisów budzi wątpliwości interpretacyjne odnośnie ich relacji. Na gruncie prawa wodnego ustawodawca rozróżnia wody płynące i wody stojące. Z treści art. 14 ust. 1 Prawa wodnego, który wprowadza zasadę, iż grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód i nie dokonuje rozróżnienia w zakresie rodzaju wód, wynikać może, że dotyczy on zarówno wód stojących, jak i wód płynących. Natomiast art. 12 ust. 1 Prawa wodnego, w stosunku do wód stojących przyjmuje zasadę odmienną od wyrażonej w art. 14 ust. 1 tego prawa, wprowadzając unormowanie zgodnie z którym kto jest właścicielem gruntu, ten jest właścicielem wody. W tej sytuacji przyjąć należy, że art. 12 ust. 1 Prawa wodnego, dotyczący wyłączeni wód stojących, ma charakter przepisu szczególnego w stosunku do przepisu art. 14 ust. 1 Prawa wodnego i jako taki wyłącza zastosowanie regulacji art. 14 ust. 1 Prawa wodnego w odniesieniu do wód stojących. Unormowanie art. 14 ust. 1 Prawa wodnego dotyczy zatem wyłącznie powierzchniowych wód płynących. Wystąpienie powierzchniowej wody płynącej z brzegów skutkuje tym, że grunt pokryty wodą, która wystąpiła z brzegów, staje się przedmiotem własności tego, kto jest właścicielem tej wody, czyli Skarbu Państwa. Skutek taki nie występuje natomiast w przypadku wód stojących, w takiej bowiem sytuacji właściciel gruntu pokrytego wodą nie traci prawa własności nieruchomości lecz staje się właścicielem wody znajdującej się na jego gruncie.

II SA/Gd 21/14

W sprawie sporne było zastosowanie właściwego przepisu Prawa Wodnego, ponieważ rów jest urządzeniem melioracji wodnych szczegółowych. Przepis art. 29 ust. 3 Prawa Wodnego ma zastosowanie wówczas, gdy zmiany stanu wody na gruncie wynikają z działań nie dotyczących istniejących urządzeń wodnych, a jedynie przy okazji wpływają na stosunki wodne w otoczeniu. W przedmiotowej sprawie powyższy przepis, w przekonaniu Sądu, został właściwie zastosowany. Skarżący usypał na swoim gruncie przymy ziemi, co zgodnie z wynikami ekspertyzy, której nie kwestionował, spowodowało niekorzystną zmianę stanu wody na gruntach sąsiednich. W tej sytuacji organy miały podstawę do nakazania skarżącemu usunięcia wykonanych nasypów. Sprawa zasypania rowu, który stanowi urządzenie melioracji wodnych szczegółowych,

objęte jest natomiast odrębnym postępowaniem prowadzonym przez Starostę Malborskiego na podstawie art. 64b ustawy.

4. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. 2014 r., poz. 782)

W sprawie **II SAB/Gd 43/14**, uwzględniając skargę na bezczynność i zobowiązując organ wykonawczy gminy (Wójta Gminy Luzino) do rozpoznania w wyznaczonym terminie wniosku Stowarzyszenia Obrony Zwierząt w Jędrzejowie Sąd uznał, że żądane informacje odnoszące się do sposobu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i ich wyłapywania oraz w przedmiocie umów zawieranych przez gminę o zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom mają charakter informacji publicznej w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Oddalając skargę na bezczynność w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej w sprawie **II SAB/Gd 50/14** Sąd przyjął, że wbrew stanowisku skarżącego jego pismo skierowane do organu nie stanowiło wniosku o udostępnienie informacji publicznej. Sąd wyjaśnił, że pisemny wniosek składany w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej nie musi odpowiadać żadnym szczególnym wymogom formalnym. Nie stanowi on podania w rozumieniu art. 63 k.p.a., gdyż na tym etapie postępowania nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Wniosku nie trzeba uzasadniać, bowiem art. 2 ust. 2 tej ustawy zwalnia osobę wykonującą prawo do informacji publicznej z obowiązku wykazania interesu prawnego lub faktycznego (wyjątek dotyczy jedynie uzyskania informacji przetworzonej – art. 3 ust. 1 pkt 1). Niemniej minimalne wymogi odnośnie takiego wniosku muszą obejmować jasne sformułowanie, z którego wynika, co jest przedmiotem żądania udostępnienia informacji publicznej, niezbędne jest bowiem wykazanie, że żądana informacja ma charakter informacji publicznej. Wola podmiotu korzystającego z prawa dostępu do informacji publicznej w tym przedmiocie musi być jednoznacznie wyrażona. Tylko bowiem wówczas organ, do którego skierowano wniosek ma obowiązek jego rozpatrzenia w trybie i na warunkach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej.

II SAB/Gd 151/14

Sprawa dotyczy wniosku skierowanego do wójta gminy o udostępnienie informacji publicznej poprzez przesłanie kopii postanowień za określony okres dotyczących obciążenia stron kosztami postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, po ich zanonimizowaniu. Organ uznał, że przedmiotowy wniosek nie stanowi informacji publicznej.

Sąd uwzględniając skargę uznał, że można zgodzić się z poglądem wyrażonym w przywołanym przez skarżącego wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 grudnia 2013 r., sygn. akt IV SAB/Wr 189/13, według którego zarówno decyzje administracyjne jak i postanowienia przez to, że są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej posiadają status informacji publicznej, jednakże tylko wówczas, gdy zawierają

informacje o danych publicznych (art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy), czy też, szerzej, będą się odnosiły do sfery życia publicznego. Zatem nie każde rozstrzygnięcie administracyjne w sprawie indywidualnej jest nośnikiem informacji publicznej.

W tej sprawie sąd uznał, że postanowienia obciążające strony postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności kosztami postępowania administracyjnego, podejmowane na podstawie przepisów Działu IX (art. 261-267) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), zawierając informacje o danych publicznych i będąc dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej, są nośnikiem informacji publicznej i powinny być udostępnione.

W sprawie **II SA/Gd 794/13** Sąd oddalił skargę na akt ustalający wysokość opłaty za dostęp do informacji publicznej. Sąd stwierdził, że dostęp do dokumentów zawierających informacje publiczne może polegać na ich okazaniu. W takim przypadku udostępnienie informacji w nich zawartych nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi kosztami. Jeżeli natomiast wnioskodawca domaga się udostępnienia informacji publicznej poprzez wydanie mu kopii dokumentów, to ustalenie opłaty jest uzasadnione. Dodatkowymi kosztami w rozumieniu przepisu art. 15 ust. 1 ustawy mogą być koszty przekształcenia informacji, np. z formy dokumentu papierowego na formę zeskanowanego pliku komputerowego, jak również koszty udostępnienia informacji w sposób zgodny z wnioskiem, np. na dysku CD czy DVD, a także w formie kserokopii dokumentu. Sąd wskazał przy tym, że subiektywnie niskie koszty z punktu widzenia strony mogą być dla organu istotne. Należy mieć bowiem na uwadze, że skarżąca nie jest jedyną osobą występującą o udostępnienie informacji publicznej, a tylko jedną z osób domagających się dostępu do informacji publicznej. Właśnie dlatego dla organu dodatkowe koszty wynikające z udostępnienia informacji w sposób zgodny z wnioskiem mają znaczenie. Ustalenie opłaty za udostępnienie informacji publicznej nie może być uznane za nadużycie prawa.

II SA/Gd 342/14

Możliwość powołania się na tajemnicę przedsiębiorstwa przez uczelnię publiczną.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy prawo do informacji publicznej podlega ograniczeniu ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy. W wyroku zajęto stanowisko, że wykładnia pojęcia „tajemnica przedsiębiorcy” na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej nie może być dokonana w oderwaniu od rozumienia pojęcia przedsiębiorcy przyjętego w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj.: Dz.U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), według której przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą rozumianą jako zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 4 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy). Odnosząc powyższe regulacje do charakteru

prawnego działalności wykonywanej przez uczelnie publiczne wskazano, że działalność naukowo – dydaktyczna przez nie świadczona polega na realizacji zadań publicznych w zakresie kształcenia studentów, w narodowym systemie edukacji i nauki. Działalność taka nie mieści się w zakresie pojęcia działalności gospodarczej i wobec tego uczelni publicznej, w zakresie realizacji tej funkcji, nie można zakwalifikować jako przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Z dyspozycji art. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wynika, że uczelnia może prowadzić działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w art. 13 i 14 (tj. działalności naukowo – dydaktycznej), w zakresie i formach określonych w statucie. Uczelnia może zatem, obok podstawowej działalności - naukowo – dydaktycznej, prowadzić działalność gospodarczą i w zakresie tej działalności może być traktowana jako przedsiębiorca ze wszystkimi tego konsekwencjami. W przedmiotowej sprawie umowy, których ujawnienia domagał się skarżący, dotyczyły wybudowania nowego budynku Wydziału Chemii. Zawierając umowy z wykonawcami robót budowlanych, a następnie ich podwykonawcami, Uniwersytet podjął działania w celu realizacji inwestycji mającej zapewnić warunki lokalowe dla potrzeb wykonywania funkcji naukowo – dydaktycznych, a więc realizowania podstawowej funkcji publicznej – kształcenia, do jakiej powołany jest Uniwersytet. Zawarcie przedmiotowych umów nie nastąpiło w ramach wyodrębnionej organizacyjnie działalności gospodarczej. Zawierając umowy Uniwersytet Gdański nie działał jako przedsiębiorca, skutkiem czego nie mógł uchylić się od ujawnienia danych żądanych przez skarżącego powołując się na tajemnicę przedsiębiorcy.

II SAB/Gd 108/14

Domaganie się informacji publicznej przez podmiot prawa publicznego jakim jest powiat.

W wyroku uznano, że przy dokonywaniu wykładni użytego w art. 61 ust. 1 Konstytucji RP pojęcia „obywatel” oraz użytego w art. 2 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej pojęcia „każdy” należy mieć na względzie przede wszystkim cel przepisów regulujących dostęp do informacji publicznej. Celem tym jest zapewnienie „społecznej kontroli” nad organami władzy publicznej i transparentności działania tych organów. Prawo do informacji o działalności władz jest ważnym elementem kontroli opinii publicznej nad działalnością podmiotów, którym powierzono wykonywanie zadań publicznych. Interpretacja tych przepisów wskazuje na zasadność przyznania takich uprawnień wyłącznie podmiotom prawa prywatnego. Ustawa o dostępie do informacji publicznej nie powinna być natomiast wykorzystywana do uzyskiwania informacji niezbędnych organom władzy publicznej do wykonywania ich ustawowych zadań. Żądana w niniejszej sprawie informacja o wynikach egzaminów maturalnych związana była z zamiarem przygotowania analitycznych materiałów służących ocenie wyników maturalnych abiturientów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie bytowskim i pozostawała w związku z działaniem Powiatu Bytowskiego, jako podmiotu prawa publicznego.

Również w sprawie **II SAB/Gd 100/14** Sąd stwierdził, że Starosta jako organ administracji publicznej nie jest uprawniony do żądania udostępnienia mu informacji

publicznej w oparciu o przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej. Ustawa ta służy realizacji konstytucyjnego prawa obywateli do uzyskania informacji o działaniach władzy i sprawach publicznych, a nie przekazywaniu informacji między organami władzy publicznej.

5. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.627 ze zm.).

Wyrokiem wydanym w sprawie **II SA/Gd 863/13** Sąd uchylił decyzje organów obu instancji wymierzające skarżącej administracyjną karę pieniężną za zniszczenie drzewa spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych. Sąd uznał, że organy naruszyły art. 88 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 82 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w stopniu, który miał wpływ na wynik sprawy. Przyjął, że odpowiedzialność z art. 88 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody ponosi podmiot, który wykonywał prace ziemne lub inne z użyciem sprzętu mechanicznego w obrębie bryły korzeniowej, o których mowa w art. 82 ust. 1 tej ustawy. W sytuacji zatem gdy dochodzi do zniszczenia drzewa wskutek niewłaściwego wykonania robót budowlanych, to organ aby wymierzyć karę w pierwszej kolejności powinien ustalić, jakie podmioty brały udział w procesie inwestycyjnym i który z nich obowiązany był do wykonania prac ziemnych czy prac z użyciem sprzętu mechanicznego w obrębie bryły korzeniowej. Nie można przyjąć zasady, że w każdym przypadku niezależnie od stosunków prawnych występujących między podmiotami realizującymi inwestycję, za zniszczenie drzewa odpowiada inwestor i jemu należy wymierzyć karę. Wręcz przeciwnie, gdy nie pełnił on jednocześnie roli wykonawcy nie ma ku temu podstaw. W takiej sytuacji gdy inwestor realizuje inwestycję posługując się wykonawcą, to kara powinna być wymierzona wykonawcy, gdyż to ten podmiot stosownie do nakazu z art. 82 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązany jest wykonywać prace ziemne w sposób najmniej szkodzący drzewom. Nie ma nawet powodu, aby inwestor znał i nadzorował przebieg robót budowlanych. Stosownie do wskazanych w uzasadnieniu przepisów (art. 17, art. 22 Prawa budowlanego i art. 647, 649 kodeksu cywilnego) jest to zadanie kierownika budowy reprezentującego wykonawcę. Natomiast w sytuacji gdy wykonawca w odniesieniu do prac ziemnych zawarł umowę z innym podmiotem (podwykonawcą) wówczas z kolei nie ma podstaw do przypisania odpowiedzialności generalnemu wykonawcy. Wszystko to wskazuje, że nie można ze skutkiem wiążącym dla wszystkich tego rodzaju spraw przesądzić, który podmiot biorący udział w realizacji robót budowlanych będzie ponosił odpowiedzialność za naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 82 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Kwestia ta wymaga każdorazowo zbadania w okolicznościach konkretnej sprawy. Organ musi przede wszystkim ustalić, jaki podmiot obowiązany był do wykonania robót przy uwzględnieniu nakazu wynikającego z powyższego przepisu. Rozstrzygające znaczenie powinny mieć zapisy zawarte w dzienniku budowy. Z materiału dowodowego sprawy wynikało, że skarżąca spółka była inwestorem budowy w toku której doszło do zniszczenia drzewa. Roboty ziemne wykonywał natomiast na podstawie umowy zawartej z inwestorem inny podmiot.

W sprawie **II SA/Gd 440/14** Sąd uchylił decyzje organów obu instancji wymierzające skarżącej na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 2 i art. 89 ust. 1 i 3 ustawy

o ochronie przyrody administracyjną karę pieniężną za usunięcie drzew bez wymaganego zezwolenia. Powodem uwzględnienia skargi był wyłącznie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 1 lipca 2014 r. w sprawie SK 6/12. W uzasadnieniu Sąd analizował zagadnienie związane z odroczeniem przez Trybunał utraty mocy obowiązującej niekonstytucyjnych przepisów. Zwrócił uwagę, że zagadnienie stosowania przepisu, co do którego Trybunał Konstytucyjny orzekł, że jest niezgodny z Konstytucją RP i jednocześnie określił inny niż dzień ogłoszenia w organie urzędowym termin utraty jego mocy obowiązującej, nie jest jednakowo rozstrzygane w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podzielił stanowisko przyjęte w niektórych orzeczeniach NSA (w wyroku z 23 lutego 2006 r., sygnatura akt II OSK 1403/05 oraz w wyroku z 12 września 2006 r., sygnatura akt I OSK 365/06), które także jest aprobowane przez część doktryny prawa (R.Hauser, J.Trzciński Prawotwórcze znaczenie orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, Warszawa 2010, str. 100-102), według którego Sąd w konkretnej sprawie może odmówić zastosowania przepisu, którego domniemanie zgodności z Konstytucją RP zostało obalone przez wyrok Trybunału Konstytucyjnego, ale moc obowiązująca została na określony czas zachowana poprzez zastosowanie drugiej części art. 190 ust. 3 Konstytucji RP, przy czym o odmowie zastosowania takiego przepisu Sąd rozstrzyga po rozważeniu okoliczności sprawy oraz motywów wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w tym powodów odroczenia utraty mocy obowiązującej niezgodnego z Konstytucją RP przepisu. Dalej, analizując motywy rozstrzygnięcia Trybunału Sąd rozpoznający sprawę stwierdził, że skarżącej powinna być wymierzona kara pieniężna za usunięcie drzew, gdyż organy prawidłowo ustaliły, iż usunęła ona drzewa bez wymaganego zezwolenia, jednak sankcja ta powinna być wymierzona na podstawie przepisów zgodnych z Konstytucją. Formułując zalecenia dla organów administracji Sąd wskazał, że ponownie rozpoznając sprawę organy wymierzą karę na podstawie nowych przepisów, jeżeli takie zostaną uchwalone, oczywiście z uwzględnieniem norm intertemporalnych. Jeżeli natomiast nowe przepisy w okresie 18 miesięcy od 14 lipca 2014 r. nie zostaną uchwalone, to organ administracji orzeknie w oparciu o stan prawny ukształtowany wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, co będzie polegało na umorzeniu postępowania, gdyż w takim przypadku brak będzie przepisów stanowiących podstawę wymierzenia w drodze decyzji administracyjnej kary pieniężnej za usunięcie drzew bez wymaganego zezwolenia.

6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.).

II SA/Gd 356/14

W sprawach dotyczących odmowy stwierdzenia na rzecz skarżącej spółki z o.o. nadpłaty z tytułu opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza za okresy półroczne od 1 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2011 r. sąd rozważał, czy zasady ochrony morza przed zanieczyszczeniem przez statki w odniesieniu do emisji spalin do powietrza ze statków uregulowane są w sposób kompleksowy w innych niż ustawa – Prawo ochrony środowiska regulacjach prawnych, tworząc kategorię „zasad ochrony

morza przed zanieczyszczeniem przez statki”, a w szczególności, czy zastosowanie zasady „zanieczyszczający płaci”, jako ogólnej zasady prawa ochrony środowiska a jednocześnie konstytucyjnej reguły odpowiedzialności za spowodowane przez siebie pogorszenie środowiska, podlega wyłączeniu z mocy art. 2 ust. 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska w odniesieniu do statków emitujących spaliny do powietrza. W tym kontekście, dokonując wykładni przepisów prawa, mających zastosowanie w sprawie (a więc w szczególności art. 2 ust. 4 ustawy - Prawo ochrony środowiska w związku z art. 277 ust. 2 tej ustawy) – także w aspekcie celowościowym – sąd ocenił, czy wyłączając w stosunku do określonej grupy podmiotów obowiązek powszechnie skierowany do kategorii podmiotów, do której ta grupa się zalicza, nie dochodzi do naruszenia zasady równości wobec prawa poprzez bezzasadne faworyzowanie tej grupy (art. 32 Konstytucji RP). W ocenie sądu, skarżąca spółka na żadnym etapie postępowania nie wyjaśniła, poza powołaniem się na regulację art. 2 ust. 4 p.o.ś w powiązaniu z szeroko omówionymi przez nią przepisami szczególnymi, jakie wartości uzasadniają odmienne jej traktowanie w realizacji powszechnie obciążającego wszystkie podmioty korzystające ze środowiska wprowadzające emisje do powietrza obowiązku ponoszenia opłat środowiskowych. Takich podstaw wyłączających ów obowiązek sąd nie znalazł również w powołanych przez skarżącą przepisach szczególnych: ustawie z 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej morskiej i administracji morskiej (Dz. U. 2013, poz. 934 – tekst jedn. ze zm.), ustawie z 16 marca 1995 roku o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz.U. 2012, poz. 1244 – tekst jedn. ze zm.), Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki, sporządzonej w Londynie dnia 2 listopada 1973 r., zmienionej Protokołem uzupełniającym sporządzonym w Londynie dnia 17 lutego 1978r. (Dz.U. z 1987 r. Nr 17, poz. 101 tzw. Konwencja MARPOL) oraz po zmianach dokonanych Protokołem uzupełniającym z 26 września 1997 roku, który zaczął obowiązywać Polskę w dniu 29 lipca 2005 roku, Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 346, tzw. Konwencji Helsińskiej). W konsekwencji, skargi spółki zostały oddalone.

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz.83).

Oddalając w sprawie II SA/Gd 84/14 skargę Agencji Nieruchomości Rolnych na decyzję w przedmiocie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w której ustalono na rzecz Agencji opłatę z tytułu przekształcenia przy zastosowaniu do niej 90% bonifikaty, Sąd nie podzielił stanowiska skarżącej, że w odniesieniu do nieruchomości pozostającej w jej zasobie nie znajduje zastosowania art. 4 ust. 7 pkt 1 ustawy przekształceniowej i uznał, że organ prawidłowo zastosował bonifikatę wynikającą z zarządzenia wojewody w sprawie określenia warunków udzielania bonifikat od opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa i wysokości stawki procentowej tych bonifikat. Stwierdził, że istota problemu

sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji gdy decyzja o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności dotyczy nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, ale pozostającej w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, do opłaty z tytułu przekształcenia znajduje zastosowanie art. 4 ust. 7 pkt 1 ustawy przekształceniowej. Według sądu ustawa o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości po pierwsze: ma zastosowanie do wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa, a zatem w równym stopniu do nieruchomości Skarbu Państwa, którymi gospodarują starostowie, jak i do nieruchomości, w stosunku do których prawo własności Skarbu Państwa wykonują inne państwowe osoby prawne, w tym skarżąca Agencja Nieruchomości Rolnych; po drugie - organem właściwym do orzekania o przekształceniu jest zawsze starosta (prezydent miasta na prawach powiatu), mimo że na podstawie przepisów szczególnych, regulujących gospodarowanie różnymi kategoriami nieruchomości Skarbu Państwa nieruchomościami takimi gospodarują też inne organy, np. Agencja Nieruchomości Rolnych. W takiej sytuacji nie zachodzi tożsamość organu administracji państwowej i organu gospodarującego nieruchomością, tym samym również art. 4 ust. 7 pkt 1 ustawy przekształceniowej dotyczy wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa, za których przekształcenie pobierana jest opłata. Wreszcie kwestia bonifikaty nie stanowi w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oddzielnego przedmiotu, lecz akcesoryjny element sprawy głównej.

8. Ustawa o ochronie zabytków Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446).

II SA/Gd 396/14 i II SA/Gd 399/14

Skargi w obu sprawach dotyczyły czynności wojewódzkiego konserwatora zabytków, polegającej na włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych, obiektów zlokalizowanych na terenie byłej Stoczni Gdańskiej.

Sąd uznał, że czynność polegająca na włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków, zarówno ruchomych, jak i nieruchomych, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, dotyczącą uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, która z mocy art. 3 § 2 pkt 4 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi objęta została kognicją sądów administracyjnych.

Konserwator poddał ocenie cały obszar dawnej Stoczni Gdańskiej, analizując wartości zabytkowe poszczególnych obiektów zarówno w wymiarze kulturowym jak i historycznym. Sąd uznał, że nie można zachować charakterystycznego krajobrazu terenów postoczniowych tylko w sposób wybiórczy analizując wartości zabytkowe poszczególnych obiektów. Analiza taka winna odbywać się w kontekście wartości historycznych całego terenu postoczniowego, z uwzględnieniem różnorodności krajobrazu stoczniowego. Elementy kultury materialnej, takie jak na przykład torowiska, suwnice czy nabrzeża, analizowane bez powiązania z całokształtem dawnej infrastruktury stoczniowej mogłyby nie przedstawiać wartości zabytkowych, nieznajdując się na tak określonym terenie. Bez wątplenia jednak obiekt (ruchomy, czy

też nieruchomy), włączony do ewidencji jako zabytek, musi odpowiadać definicji zabytku w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków.

Sąd zaaprobował kierowanie się przez konserwatora przy ocenie wartości zabytkowych obiektów dokumentami międzynarodowymi statuującymi kryteria, które winny być brane pod uwagę przy ocenie obiektów jako zabytkowych. Dokumenty te mają charakter niewiążących wytycznych, jak na przykład Rekomendacja UNESCO w sprawie historycznego krajobrazu zurbanizowanego, ale jako respektowane przez społeczność międzynarodową przyczyniają się do rozpowszechniania dobrych standardów ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego na całym świecie.

Sąd wyjaśnił, że karty ewidencyjne poszczególnych zabytków przede wszystkim muszą spełniać wymogi formalne rozporządzenia w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, które szczegółowo określa zakres danych podlegających umieszczeniu w karcie informacyjnej. Przepisy ustawy o ochronie zabytków i rozporządzenia wykonawczego nie wymagają uzasadniania kart ewidencyjnych zabytków. Przy włączaniu karty zabytku do ewidencji nie stosuje się przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, regulacji dotyczących zasad procedowania przy włączeniu kart zabytków do ewidencji należy poszukiwać wyłącznie w ustawie o ochronie zabytków oraz w aktach wykonawczych.

Celem ewidencji zabytków jest rozpoznanie obiektów zabytkowych w terenie i ich udokumentowanie, zebranie i opracowanie podstawowych informacji merytorycznych o nich, zebranie informacji administracyjno-adresowych, tworzenie opracowań dla obiektów zagrożonych rozbiórką, destrukcją lub gruntowną przebudową, monitoring zasobu zabytkowego. Z uwagi na stale rozszerzające się o kolejne grupy zakresu zainteresowań konserwatorskich ewidencja rozumiana jako sporządzanie dokumentacji jest działaniem ciągłym i nigdy nie zostanie definitywnie zakończona. Możliwe jest jedynie zaspokojenie potrzeb w określonym momencie.

Ewidencja wojewódzka umożliwia prowadzenie planowej polityki konserwatorskiej w zakresie wpisów do rejestru zabytków, współpracy konserwatora przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, prac remontowo-budowlanych, dofinansowania prac konserwatorskich, przygotowywania szczegółowej dokumentacji wybranych obiektów zabytkowych, tworzenia zbioru informacji o zabytkach na określonym terenie (gmina, powiat, województwo) oraz tworzenia krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Stanowi również bazę informacji o zabytkach z terenu województwa, która zasila krajową ewidencję zabytków.

Potrzeba ochrony zabytków nieruchomych wymusza ograniczenia w prawie własności, m.in. wykluczając możliwość zużycia rzeczy (*ius abutendi*) oraz określając sposób korzystania z niej (*ius utendi*). Konstytucja RP dopuszcza możliwość ograniczenia własności, przy zachowaniu wymogów wynikających z art. 64 ust. 3 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Z istoty uznania za zabytek i w konsekwencji włączenia karty tego zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków nie wynikają takiego rodzaju

ograniczenia uprawnień właściciela zabytku, które ingerowałyby w prawo własności sposób niedopuszczalny w rozumieniu Konstytucji RP.

9. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu turnieju Euro 2012 r. (Dz. U. z 2010 r., nr 26, poz. 133)

W sprawach II SA/Gd 67/14, II SA/Gd 216/14, II SA/Gd 68/14, II SA/Gd 212/14, II SA/Gd 227/14, II SA/Gd 228/14 i II SA/Gd 214/14 Sąd wskazał, że konsekwencją niezrealizowania przedsięwzięcia przed rozpoczęciem turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 jest brak możliwości zastosowania do ich realizacji specjalnych rozwiązań ustawy z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu turnieju Euro 2012 r. (Dz.U. z 2010 r., nr 26, poz. 133) i konieczność procedowania w oparciu o przepisy ogólne. Przedsięwzięcia, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy związane były z przeprowadzeniem turnieju Euro 2012, który już się odbył. Zatem niezrealizowane przedsięwzięcia wskazane w rozporządzeniu nie były konieczne do przeprowadzenia turnieju w znaczeniu, jakie przyjęto w art. 4 ust. 1 ustawy o przygotowaniu turnieju Euro 2012. Przedsięwzięcia te, mimo że zostały wskazane w rozporządzeniu z 2009 r., nie odpowiadają kryterium niezbędności do przygotowania i przeprowadzenia turnieju skoro ten już się odbył. Właśnie ze względu na specjalny charakter ustawy o przygotowaniu turnieju Euro 2012 i ściśle powiązanie przedsięwzięć podlegających ustawie z kryterium niezbędności do przeprowadzenia turnieju nie można twierdzić, że po przeprowadzeniu turnieju rygory wprowadzone przez ustawę będą nadal obowiązywać. Tym bardziej, że przepisy tej ustawy w sposób istotny wprowadziły odstępstwa od ogólnych postanowień materialnego i procesowego prawa administracyjnego oraz ogólnych regulacji prawa cywilnego, ograniczały konstytucyjne prawa podmiotowe m.in. właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji przedsięwzięć Euro 2012 (m.in. prawo własności, równą ochronę praw majątkowych, prawo do zaskarżenia decyzji administracyjnych). Ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności są dopuszczalne wyłącznie ze względu na szczegółowo uzasadniony cel i nie można ich stosować w innym celu, niż zostały wprowadzone. W sytuacji, gdy okoliczności pozwalające na realizację norm specjalnych ustawy ustaną, stosowanie specjalnych rozwiązań powinno zostać wstrzymane.

Realizacja przedmiotowej inwestycji kwalifikowanej zgodnie z rozporządzeniem z 2009 jako przedsięwzięcie Euro 2012, objętej decyzją lokalizacyjną z dnia 31 marca 2011 r., nie rozpoczęła się przed dniem 8 czerwca 2012 r. Inwestor dopiero wnioskiem z dnia 5 marca 2013 r. zwrócił się o ograniczenie sposobu korzystania ze wskazanych działek i wydanie zezwolenia na niezwłoczne zajęcie nieruchomości w celu realizacji inwestycji. Inwestycja ta nie została ani rozpoczęta, ani zakończona do dnia rozpoczęcia turnieju. W świetle powyższego oraz mając na uwadze specjalny charakter ustawy o przygotowaniu turnieju Euro 2012, wskazać należy, że pomimo braku określenia granic temporalnych jej obowiązywania, cel ustawy uzasadnia tezę o niedopuszczalności jej zastosowania do przedsięwzięć nierozpoczętych przed rozpoczęciem turnieju, w tym również do przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu z 2009 r. W konsekwencji Sąd uznał, że organ I instancji rozpoznając

wniosek inwestora o zezwolenie na niezwłoczne zajęcie nieruchomości prawidłowo stosował przepisy art. 124 ust. 1 i ust. 1a ustawy o gospodarce nieruchomościami i uchylił decyzję organu odwoławczego podjęte na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 kpa. Tym samym nie podzielił stanowiska organu odwoławczego, że zastosowanie znajdował art. 34 ust. 1 ustawy o Euro zgodnie z którym *decyzje administracyjne wydawane w związku z realizacją przedsięwzięć Euro 2012, określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4 ust. 1, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.*

10. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1205 ze zm.)

W sprawie II SA/Gd 719/13 Sąd oddalił skargę na odmowę uzgodnienia w zakresie ochrony gruntów rolnych decyzji o warunkach zabudowy. W przedmiotowej sprawie w ocenie sądu istotne znaczenie miał fakt, że z dniem 26 maja 2013 r., a więc przed wydaniem zaskarżonej decyzji znowelizowana została ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 503) art. 7 ust. 2 pkt 1 otrzymał następujące brzmienie: przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III - wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. nie zawiera przepisów przejściowych. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powinien mieć zastosowanie przepis art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy w nowym brzmieniu. Analizując zmianę dokonaną ustawą z dnia 8 marca 2013 r., która nie zawiera przepisów przejściowych, Sąd stwierdził, że brak jest jakichkolwiek argumentów, które mogłyby przemawiać za odstępniem od zasady bezpośredniego działania nowego prawa, jako że nie występuje w tym wypadku ani sytuacja praw nabytych, ani też nie mamy do czynienia ze zdarzeniem zamkniętym pod rządami poprzednio obowiązującej ustawy. W sprawie chodzi o przyszłe zamierzenie inwestycyjne, a decyzja o warunkach zabudowy, której uzgodnienia dotyczy zaskarżone postanowienie, stanowi jedynie promesę realizacji planowanej inwestycji. Skoro zatem działka nr 1151/2 stanowi w części (0,3216 ha) użytek rolny klasy RIIIb, to odmowa uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy uzasadniona była przepisem art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 8 marca 2013 r., a obowiązującym od dnia 26 maja 2013 r. Powołanie wadliwego przepisu prawa samo przez się nie powoduje nieważności ani też nie uzasadnia uchylenia decyzji, jeśli rozstrzygnięcie znajduje oparcie w innym obowiązującym przepisie prawa. Stosownie bowiem do treści art. 145 § 1 pkt 1 lit a ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi naruszenie prawa materialnego, skutkuje uchyleniem decyzji tylko w razie stwierdzenia, że miało ono wpływ na wynik sprawy. W niniejszej sprawie takiego wpływu nie można się dopatrzeć.

11. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.).

II SA/Gd 953/13

Ocena uchwały rady gminy dokonującej interpretacji przepisów aktu prawa miejscowego (wykładni autentycznej).

Przedmiotem skargi było rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały interpretującej zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W wyroku zajęto stanowisko, że przepisy prawa nie upoważniają rady gminy do wydawania aktów normatywnych w zakresie wykładni prawa miejscowego jakim, zgodnie z art. 14 ust. 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647 ze zm.), jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Kompetencja rady gminy w sprawach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy o samorządzie gminnym, zaś szczegółowy zakres kompetencji rady gminy w tej materii został określony przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która nie przewiduje możliwości dokonywania wykładni obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w formie powzięcia odrębnej uchwały rady gminy. Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowiącym, że organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa, każde działanie organów władzy, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie, określającym kompetencje, zadania i tryb postępowania. Brak jest w obowiązującym systemie prawnym normy ogólnej dającej organom władzy prawodawczej prawo do wydawania powszechnie obowiązujących aktów prawnych dokonujących wykładni przepisów obowiązującego prawa. Norma taka nie została także ustanowiona, jako norma szczególna odnośnie możliwości interpretacji przepisów uchwał w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W wyroku wskazano, że zgodnie z art. 10 Konstytucji, ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej. Zgodnie z tą zasadą, wymiar sprawiedliwości sprawują sądy, co znalazło potwierdzenie w treści art. 175 Konstytucji. Interpretacja przepisów prawa ustanowionego przez organy władzy ustawodawczej, bądź jak to ma miejsce w przypadku niniejszej sprawy władzy stanowiącej przepisy prawa miejscowego, powinna należeć do organów stosujących prawo, jakimi ostatecznie są organy władzy sądowniczej. Dokonanie wiążącej wykładni prawa prowadzi do wkroczenia przez organ w sferę działania organów władzy sądowniczej bez umocowania w tym zakresie.

II SA/Gd 88/14

Termin wydania rozstrzygnięcia nadzorczego przez organ nadzoru.

Organ nadzoru twierdził, że bieg terminu wskazanego w art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w sprawie oceny zgodności z prawem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego następuje z dniem doręczenia uchwały wraz z materiałami planistycznymi, czyli w sposób opisany w art. 20 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który ma charakter normy szczególnej wobec przepisów ustawy o samorządzie gminnym. Natomiast skarżąca

wskazywała, że doręczenie uchwały następuje z dniem przedłożenia samego aktu, a kwestia doręczenia organowi nadzoru materiałów planistycznych jest co prawda związana z obowiązkiem ustawowym wynikającym z art. 20 ust. 2 u.p.z.p., jednak dla spełnienia przesłanki doręczenia uchwały w rozumieniu art. 91 ust. 1 u.s.g. i rozpoczęcia biegu terminu na wydanie rozstrzygnięcia przez Wojewodę pozostaje nieistotna.

Ocena czy rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Pomorskiego zostało wydane w terminie wskazanym w art. 91 ust. 1 u.s.g., sprowadzała się do określenia stosunku tego przepisu do normy art. 20 ust. 2 u.p.z.p. W wyroku wskazano na istniejące w tym zakresie rozbieżne orzecznictwo sądów administracyjnych i przychylnono się do stanowiska, zgodnie z którym art. 20 ust. 2 u.p.z.p. ma charakter normy szczególnej nie wobec art. 91 ust. 1 u.s.g., lecz wobec art. 90 ust. 1, rozszerzając obowiązek przedłożenia wojewodzie uchwały o materiały planistyczne, w przypadku gdy uchwała dotyczy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a termin wydania rozstrzygnięcia nadzorczego winien być liczony od daty doręczenia uchwały bez materiałów planistycznych. Szczegółowa argumentacja w tym zakresie znajduje się w uzasadnieniu.

II SA/Gd 395/14

Regulaminy świetlic wiejskich.

W wyroku zajęto stanowisko, że z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a tej ustawy nie wynika uprawnienia wójta do określenia zasad korzystania ze świetlic wiejskich oraz ich wynajmowania, w tym zasad odpłatności za korzystanie z tych obiektów, z uwagi na fakt, iż obiekty te mają charakter obiektów użyteczności publicznej.

Z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej wynika, że jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wysokości cen i opłat albo o sposobie ustalania cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego. Przepis art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. daje radzie gminy legitymację do ogólnego sformułowania zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów użyteczności publicznej. Natomiast przepis art. 4 ust. 1 pkt 2 u.g.k. stanowi kompetencję do ustalenia wysokości lub zasad ustalenia tej wysokości odpłatności za gminne obiekty użyteczności publicznej.

W wyroku wskazano, że unormowanie art. 40 ust. 2 pkt 4 u.s.g. przewidując określenie zasad korzystania z obiektów użyteczności publicznej zakłada uprawnienie rady gminy do określenia w ramach tych zasad jednej z najistotniejszych zasad korzystania z takich obiektów t.j. zasady korzystania odpłatnego lub korzystania nieodpłatnego. Niewątpliwie kwestia ta stanowi z punktu widzenia interesów członków społeczności lokalnej jedną z najistotniejszych regulacji dotyczących zasad skorzystania z obiektu użyteczności publicznej, decyduje bowiem o materialnej dostępności danego obiektu użyteczności publicznej dla poszczególnych osób i celowym jest unormowanie jej aktem mającym rangę przepisu prawa miejscowego. O ile w zakresie ustalania zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej nie mieści się określanie wysokości opłat za korzystanie z nich,

o tyle kompetencja do określenia wysokości opłat za korzystanie z obiektów użyteczności publicznej została radzie gmin przyznana w art. 4 ust. 1 pkt 2 u.g.k.

W sprawie **II SA/Gd 167/14** Sąd uznał, że dzierżawca nieruchomości nie jest legitymowany do zaskarżenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albowiem plan ten nie narusza jego interesu prawnego, o którym mowa w art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Wprawdzie ustalenia planu mogą mieć pośrednio wpływ na sytuację prawną dzierżawcy, jednakże kwestia ta może mieć znaczenie wyłącznie dla zawieranej z właścicielem nieruchomości umowy. Prawa obligacyjne są bowiem skuteczne jedynie pomiędzy stronami danego stosunku prawnego w przeciwieństwie do praw bezwzględnych. Z tych względów, zdaniem Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia, że sądową kontrolę ustaleń planu mogłyby uruchamiać interesy osób, którym prawa do nieruchomości przysługują w ograniczonym zakresie i w określonym czasie (na podstawie umowy i w czasie jej obowiązywania). Dzierżawca ma jedynie interes faktyczny, który nie może stanowić podstawy do zaskarżenia uchwały. Zdaniem Sądu legitymacji skargowej nie można w niniejszej sprawie dopatrzeć się we wskazanych przez skarżącą przepisach rozporządzenia z dnia 19 sierpnia 2004 r. Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. W szczególności nie wynika ona w żadnym razie ani z faktu, że skarżąca prowadzi na objętym regulacją planu terenie działalność gospodarczą, ani też z faktu, że we wskazanym rozporządzeniu uregulowano obowiązki dotyczące sposobu prowadzenia usług hotelarskich. Nadto nie mogą zostać uwzględnione argumenty odnoszące się do skutków zaskarżonej uchwały, która zdaniem skarżącej stanowi nieuprawnioną modyfikację treści tegoż rozporządzenia, a także konieczności zapewnienia prawidłowego poziomu legislacji w zakresie planu miejscowego.

Reasumując, dzierżawca nieruchomości nie jest legitymowany do zaskarżenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, albowiem plan ten nie narusza jego interesu prawnego. Wprawdzie ustalenia planu mogą mieć pośrednio wpływ na sytuację prawną dzierżawcy, jednakże kwestia ta może mieć znaczenie wyłącznie dla zawieranej z właścicielem nieruchomości umowy. Prawa obligacyjne są bowiem skuteczne jedynie pomiędzy stronami danego stosunku prawnego w przeciwieństwie do praw bezwzględnych. Z tych względów, zdaniem Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia, że sądową kontrolę ustaleń planu mogłyby uruchamiać interesy osób, którym prawa do nieruchomości przysługują w ograniczonym zakresie i w określonym czasie (na podstawie umowy i w czasie jej obowiązywania). Dzierżawca ma jedynie interes faktyczny, który nie może stanowić podstawy do zaskarżenia uchwały.

WYDZIAŁ III

1. Ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 727)

III SA/Gd 802/13

Sąd stwierdził nieważność postanowienia organu drugiej instancji, wydanego na podstawie art. 228 § 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j .t. Dz. U. z 2012 r., poz. 749) i art. 73 ust.1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz. 727) w sprawie niedopuszczalności odwołania wniesionego przez spółkę cywilną od skierowanej do tej spółki decyzji organu pierwszej instancji w przedmiocie wartości celnej towarów.

Sąd wskazał, że stwierdzenie przez organ odwoławczy, że decyzję pierwszej instancji skierowano do adresata, który nie ma zdolności celnoprawnej nie uzasadnia twierdzenia o braku zdolności do wniesienia odwołania przez adresatów decyzji.

Legitymowanym do wniesienia odwołania w tej sytuacji jest także adresat decyzji który nie ma zdolności celnoprawnej, gdyż ma on interes prawny w uchyleniu decyzji określającej jego obowiązki

2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z zm.)

III SA/Gd 996/13

Sąd uchylił decyzje organów obu instancji w przedmiocie skierowania do domu opieki społecznej podnosząc, że w kontrolowanej sprawie podstawę materialnoprawną decyzji stanowił przepis art. 54 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z zm. dalej jako „ustawa”), zgodnie z którym osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Stosownie zaś do art. 59 ust.1 w/w ustawy decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Natomiast zgodnie z ust.2 art. 59 tej ustawy decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Sąd odróżnił decyzję o umieszczeniu w DPS na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy od decyzji o skierowaniu do DPS wydanej na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy.

W kontrolowanej sprawie podstawę materialnoprawną decyzji stanowił przepis art. 54 ust.1 ustawy, tj. przedmiotem badania organów było prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Tymczasem organy obu instancji nie dostrzegły różnicy w powyższym przepisach w tym zakresie i zarówno zaskarżona decyzja jak i poprzedzająca ją decyzja organu pierwszej instancji rozstrzygają w przedmiocie skierowania skarżącej do domu pomocy społecznej.

Wydanie decyzji w przedmiocie prawa do umieszczenia w domu pomocy społecznej poprzedzać powinno decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej.

3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.)

III SA/Gd 971/13

Stwierdzając nieważność decyzji organów obu instancji w przedmiocie zwrotu kwoty wypłaconej tytułem równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego wydanych na podstawie art. 92 ust. 1 i art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.) oraz § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego Sąd wskazał, że z akt sprawy wynika, że równoważnik został przyznany skarżącemu decyzją Komendanta Powiatowego Policji z dnia 16 czerwca 2003 r. i był mu wypłacany za okres, w którym pozostawał policjantem w służbie stałej, jednakże decyzje w sprawie jego zwrotu zostały wydane już po zwolnieniu skarżącego ze służby, a więc gdy posiadał status funkcjonariusza objętego zaopatrzeniem emerytalnym. Nadto powołane w podstawie prawnej decyzji przepisy nie odnoszą się do zwrotu pobranego równoważnika, a nade wszystko dotyczą one policjantów w służbie stałe, a nie emerytów i rencistów policyjnych.

Konsekwencją braku przepisu, który z jednej strony dawałby uprawnienie organom policji do żądania od rencisty (emeryta) policyjnego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (równoważnika) a z drugiej strony nakładałby na byłego policjanta obowiązek zwrotu tego świadczenia, musi być uznanie, że sprawa ta nie ma charakteru sprawy administracyjnej. Skoro zwrot przez rencistę (emeryta) policyjnego nienależnie pobranego równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego nie jest uregulowany przepisami (materialnego) prawa administracyjnego, to niezależnie od tego, czy świadczenie to zostało wypłacone byłemu funkcjonariuszowi w czasie (za okres) pełnienia służby czy po zwolnieniu, sprawa zwrotu tego świadczenia nie jest sprawą administracyjną.

W istniejącej sytuacji faktyczno-prawnej należało uznać, że sprawa zwrotu nienależnie pobranego równoważnika ma charakter sprawy cywilnej, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j.: z 2014 r., poz. 101). Materialnoprawną podstawę żądania zwrotu świadczenia mogą stanowić bowiem przepisy art. 405 i nast. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (t.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 121), dalej zwanej „k.c.”. Ponadto, sprawa dotyczy osoby, która nie jest już związana stosunkiem służbowym z organem, lecz stanowi podmiot równorzędny wobec podmiotu (Komendanta Powiatowego Policji), który domaga się od niej określonego zachowania. Wszystko to powoduje, że jest to „sprawa ze stosunków z zakresu prawa cywilnego” a zatem należy przyjąć, iż dochodzenie zwrotu nienależnego świadczenia może nastąpić na drodze sądowej przed sądem powszechnym.

4. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (t.j. Dz. U. 2005, Nr 169., poz. 1415 ze zm.)

III SA/Gd 872/13

Sąd uchylając decyzje w przedmiocie zmiany decyzji w sprawie zasiłku stałego wyjaśnił, że skoro wypłacone świadczenie wyłącznie pokrywało koszty związane z leczeniem i rehabilitacją chorej (art. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (t.j. Dz. U. 2005, nr 169., poz. 1415 ze zm.) , nie mogło stanowić dochodu skarżącej w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), dalej u.p.s, bowiem samo pojęcie dochodu jak i jego składniki wymieniane w art. 8 u.p.s. świadczą o tym, że winien on mieć charakter przysparzający.

Wprawdzie ustawa o pomocy społecznej w art. 8 ust. 4 określa, jakich świadczeń nie wlicza się do dochodu ustalonego zgodnie z ust. 3 tego przepisu prawa i wśród nich nie wymienia odszkodowania majątkowego wypłaconego osobie ubiegającej się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, to jednak z uwagi na regulacje zawarte w wyżej powołanych przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz wykładnię językową, systemową i funkcjonalną powyższych przepisów prawa, w tym także art. 8 ust. 3 u.p.s., kwota odszkodowania majątkowego wypłaconego poszkodowanemu będącemu beneficjentem pomocy społecznej nie podlega wliczeniu do dochodu, od którego zależy prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Trudno zakładać, że ustawodawca chciał nadać funkcję dochodu świadczeniom wyrównawczym (kompensacyjnym).

5. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r., poz. 150)

III SA/Gd 38/14

Sąd stwierdził nieważność postanowienia uchwały Rady Miejskiej, które spowodowało usunięcie z dotychczasowego uregulowania zapisu mówiącego o tym, że przydział lokalu socjalnego, w ramach realizacji wyroków orzekających eksmisję, dokonywany będzie przez skierowanie według kolejności – daty złożenia wniosku – do zawarcia umowy na lokal wchodzący w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

Sąd wskazał, że z uwagi na fakt, iż gminy nie posiadają w swych zasobach mieszkaniowych lokali socjalnych w ilości wystarczającej na zaspokojenie potrzeb wszystkich osób oczekujących konieczne jest, na podstawie art. 21 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266 ze zm.), dalej jako „ustawa” kształtowanie przesłanek zawierania umów najmu lokali socjalnych w wyniku realizacji ciążącego na gminie obowiązku zapewnienia takiego lokalu na skutek wyroku sądu, z uwzględnieniem specyfiki przepisu art. 14 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz

dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu.

Tak więc podjęcie uchwały, której konsekwencją jest brak regulacji dotyczących kryteriów wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego w związku z orzeczeniem przez sąd o uprawnieniu do otrzymania takiego lokalu, sprzeczne jest tak z art. 21 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, jak i art. 2 Konstytucji RP.

III SA/Gd 435/14

Po rozpoznaniu skargi Rzecznika Praw Obywatelskich Sąd stwierdził nieważność § 2 ust.1, § 4 ust.1 pkt 2, 4 i 5 załącznika nr 1 do zaskarżonej uchwały Rady Miasta w przedmiocie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej wskazując, że niedopuszczalne jest wyłączenie z kręgu uprawnionych do ubiegania się o wynajem lokalu z gminnego zasobu mieszkaniowego osób określonych w § 4 ust. 1 pkt. 2 skarżonej uchwały. Podstawowym dopuszczalnym w świetle treści ustawy kryterium decydującym o istnieniu uprawnienia do zawarcia umowy najmu lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy jest istnienie po stronie danej osoby niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych (przy czym nie chodzi tu o każdą subiektywną potrzebę mieszkaniową, lecz potrzebę zobiektywizowaną warunkami zamieszkiwania uznanymi za kwalifikujące je do poprawy według zgodnych z ustawą kryteriów przyjętych przez radę gminy), nie zaś posiadanie bądź nie tytułu prawnego do innego lokalu lub nieruchomości czy też niespełnianie innych warunków, na wprowadzenie których ustawa nie zezwala.

Przepis art. 21 ust. 3 ustawy o ochronie praw lokatorów, wśród zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, do których określania upoważniona jest rada gminy, wymienia m.in. w pkt 1 wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca oddanie w najem lub w podnajem lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego, oraz wysokość dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca zastosowanie obniżek czynszu.

W kwestii określenia przez Radę Miasta w § 2 ust. 1 dodatkowego kryterium, tj. „nie posiadania tytułu prawnego do innego lokalu lub nieruchomości”, oprócz wysokości dochodu rodziny ubiegającej się o lokal Sąd stwierdził, iż art. 21 ust. 3 ustawy, poprzez użyte w nim wyrażenie "w szczególności" zezwala co prawda na przyjmowanie przez organ stanowiący gminy także innych, nie wymienionych w tym przepisie kryteriów, nie uprawnia jednakże rady gminy do nierespektowania przy ustalaniu zasad wynajmu lokali ogólnych zasad płynących z ustawy o ochronie praw lokatorów oraz konstytucyjnej zasady równości obywateli względem prawa (art. 32 Konstytucji). Przepis art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy istotnie upoważnia wprawdzie radę gminy do określenia wysokości dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca oddanie w najem lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego, ale nie oznacza to, że w grę wchodzi także określenie dodatkowego kryterium, bez którego spełnienia zawarcie umowy najmu byłoby niedopuszczalne.

Tymczasem w omówionym już § 2 ust. 1 oraz w § 4 ust. 1 pkt. 2, 4 i 5 uchwały, Rada Miasta wprowadziła dodatkowe kryteria podmiotowe, wykluczające spośród osób

mogących ubiegać się o wynajęcie lokalu gminnego te, którym: nie przysługuje tytuł prawny do lokalu lub nieruchomości (a dotyczy to również małżonków tych osób oraz osób pozostających we wspólnym pożyciu z wnioskodawcą) (pkt.2 ustępu 1 § 4), a ponadto – nie dokonały one dobrowolnie zbycia lub zdania lokalu, budynku mieszkalnego lub innej nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystywanej na cele mieszkaniowe w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku o przydział lokalu mieszkalnego (pkt.4 ustępu 1 § 4) i ponadto – nie zostały pozbawione lokalu, budynku mieszkalnego lub innej nieruchomości przeznaczonej lub wykorzystywanej na cele mieszkalne w wyniku egzekucji sądowej w okresie 5 lat przed dniem złożenia wniosku o przydział lokalu mieszkalnego (pkt.5 ustępu 1 § 4 uchwały).

Przyjęte przez Radę Miasta w/w kryteria muszą budzić zastrzeżenia z punktu widzenia wskazanej i omówionej w skardze konstytucyjnej zasady równości obywateli względem prawa, co nie może być akceptowane w obowiązującym porządku prawnym zakładającym konieczność zapewnienia przez wspólnotę gminną określonych potrzeb o charakterze socjalnym. Założenie, że osoby o niskich dochodach, którym wcześniej przysługiwało jakieś prawo do lokalu lub nieruchomości, a które zbyły to prawo albo którego zostały pozbawione, nie mogą ubiegać się o wynajem lokalu gminnego, pozostaje w sprzeczności z rozwiązaniami przyjmowanymi w omawianej i w innych ustawach, regulujących zasady i tryb udzielania pomocy społecznej osobom o najniższych dochodach oraz regulujących zasady przyznawania dodatków mieszkaniowych.

III SA/Gd 664/14

Sąd stwierdził nieważność kilku przepisów uchwały Rady Miasta z dnia 26 września 2008 r. w przedmiocie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta podjętej na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art.40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 nr 31, poz. 266 ze zm. dalej jako „ustawa”).

Przepis art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy upoważnia radę gminy do określenia wysokości dochodu gospodarstwa domowego uzasadniająca oddanie w najem lokalu na czas nieoznaczony i lokalu socjalnego, ale nie oznacza to, że w grę wchodzi także określenie dochodu minimalnego, bez którego uzyskiwania zawarcie umowy najmu byłoby niedopuszczalne. Z art. 20 ust. 1 ustawy wynika w sposób jednoznaczny, że mieszkaniowy zasób gminy jest tworzony w celu realizacji zadań wynikających z art. 4 ustawy, czyli m.in. w celu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Przyjęte przez stronę skarżącą kryteria oraz wprowadzenie nowej kategorii prawnej w postaci - najogólniej rzecz ujmując - zdolności czynszowej osób ubiegających się o najem powoduje, że z prawa uzyskania najmu lokali gminnych będą mogły skorzystać osoby nie najuboższe, kosztem osób o najniższym dochodzie w rodzinie, z natury rzeczy nieposiadających zdolności zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych we własnym zakresie. Rozwiązanie takie musi budzić zastrzeżenia z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości obywateli względem prawa (zasady wynajmowania lokali mają rangę przepisu prawa

miejscowego) i nie może być akceptowane w obowiązującym porządku prawnym, zakładającym konieczność zapewnienia przez wspólnotę gminną określonych potrzeb o charakterze socjalnym. Założenie strony skarżącej, że osoby o niskich dochodach nie będą w stanie płacić czynszu nawet w minimalnej wysokości, pozostaje przy tym w sprzeczności z rozwiązaniami przyjmowanymi w innych ustawach, regulujących zasady i tryb udzielania pomocy społecznej osobom o najniższych dochodach oraz regulujących zasady przyznawania dodatków mieszkaniowych.

Stosownie do art. 23 ust. 2 ustawy umowa najmu lokalu socjalnego, z zastrzeżeniem art.14 ust. 1, może być zawarta z osobą, która nie ma tytułu prawnego do lokalu i której dochody gospodarstwa domowego nie przekraczają wysokości określonej w uchwale rady gminy podjętej na podstawie art. 21 ust. 3 pkt 1 ustawy. Zatem stosownie do tego unormowania osoba, która legitymuje się tytułem prawnym do lokalu mieszkalnego, nie może wynająć lokalu socjalnego. Jednakże ustawa nie uzależnia wynajęcia lokalu socjalnego, od nielegitymowania się w przeszłości tytułem prawnym do lokalu. Tym samym pozbawienie możliwości ubiegania się o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego przez podmioty, które posiadały tytuł prawny do lokalu mieszkalnego wynikające z uchwały jest sprzeczne z art. 23 ust. 2 ustawy.

Tym samym wszyscy członkowie wspólnoty samorządowej, którzy posiadają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe i którzy spełniają jednocześnie kryterium dochodowe, są uprawnieni do ubiegania się o pomoc mieszkaniową gminy. Dlatego ograniczenie możliwości wynajmu lokalu z mieszkaniowego zasobu gminy poprzez wymóg nieposiadania tytułu prawnego do innego lokalu, jak też brak takiego tytułu w przeszłości przewidziany w uchwale należy uznać za kryteria pozaprawne.

Nadto Sąd wskazał, że przewidziana w uchwale sankcja dla osoby, której przysługuje lokal socjalny, w postaci usunięcia z listy osób oczekujących w przypadku dwukrotnej odmowy przyjęcia proponowanych lokali, jest uregulowaniem sprzecznym z celem ustawy i obowiązkiem gminy określonymi w art. 4 ust. 1 i 2 w związku z art. 20 ust. 1 ustawy. Stanowi także stworzenie negatywnej przesłanki materialnoprawnej, wykraczającej poza delegację ustawową.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy mieszkańcem gminy jest każda osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania na terenie gminy. Prawo do ubiegania się o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego z gminnego zasobu ma każdy mieszkaniec gminy nie mający zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych, mający niskie dochody (art.4 ust. 2 i 3 ustawy). Uprawnieni do pomocy mieszkaniowej są zatem wszyscy członkowie wspólnoty samorządowej, którzy mają niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe i spełniają kryterium dochodowe. W ocenie Sądu jest prawnie niedopuszczalnym tworzenie w uchwale odmiennych kryteriów od kryteriów przewidzianych w ustawie o ochronie praw lokatorów. Wprowadzenie do uchwały dodatkowych warunków powoduje, że mieszkańcy wspólnoty spełniający przesłanki ustawowe do ubiegania się o pomoc mieszkaniową zostają pozbawieni możliwości jej uzyskania. W zaskarżonych postanowieniach doszło do bezprawnego pozbawienia określonej grupy mieszkańców wspólnoty samorządowej jaką jest Gmina Miasta uprawnienia do ubiegania się o lokal z mieszkaniowego zasobu gminy.

6. Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548)

III SA/Gd 1026/13

Sąd, uchylając decyzje w przedmiocie świadczenia pielęgnacyjnego wskazał, że istotnym elementem rekonstrukcji świadczeń opiekuńczych, związanym z możliwością utraty prawa do zasiłku pielęgnacyjnego i uzyskania możliwości ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy jest art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548), zgodnie z którym organ właściwy w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (czyli do końca lutego 2013r.), informuje osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne na podstawie przepisów dotychczasowych o wygaśnięciu z mocy prawa decyzji o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i warunkach nabywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego i świadczenia pielęgnacyjnego obowiązujących od dnia wejścia w życie ustawy.

A zatem rozpoznanie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego w związku z opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny bez wcześniejszego udzielenia jej informacji wymaganej przez art. 11 ust. 4 ustawy nowelizującej było przedwczesne. Dopiero wniosek złożony przez osobę ubiegającą się o świadczenie, po jej wymaganym prawem pouczeniu o zmianie konstrukcji świadczeń rodzinnych, dotychczas przez tę osobę pobieranych mógł stać się podstawą do wydania rozstrzygnięcia merytorycznego co do przysługiwania mu uprawnień do świadczeń związanych z opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

7. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. nr 30, poz.151 ze zm.),

III SA/Gd 42/14

Sąd stwierdził bezskuteczność czynności Starosty Powiatu w przedmiocie odmowy wydania prawa jazdy wskazując, że prawomocnym wyrokiem Sąd Rejonowy orzekł wobec skarżącego środek karny w postaci zakazu prowadzenia przez okres 2 lat wszelkich pojazdów mechanicznych za wyjątkiem pojazdów ciężarowych, co których kierowania uprawniają kategorie C, C1E, CE prawa jazdy na okres dwóch lat. W konsekwencji tego wyroku, organ pierwszej instancji zatrzymał prawo jazdy skarżącego i orzekł o cofnięciu jego uprawnień do kierowania pojazdami w kategorii B i BE. Skarżący natomiast wystąpił do organu z wnioskiem o wydanie prawa jazdy w kategorii C i CE.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. nr 30, poz.151 ze zm., dalej jako – „ustawa”), prawo jazdy nie może być wydane osobie ubiegającej się o wydanie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, C1, C, D1 lub D - w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B. Stosownie zaś do art. 12 ust. 2 pkt 3 ustawy, prawo jazdy nie może być wydane osobie ubiegającej się o wydanie prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C+E, D1+E lub D+E - w okresie

obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1,C, D1 lub D.

Sąd stwierdził, że sformułowanie „osoba ubiegająca się o wydanie prawa jazdy” w rozumieniu art. 12 ust 2 ustawy odnosi się do podmiotu, który ubiega się o nowe uprawnienie, którego nie posiadał w chwili prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie karne. W tym znaczeniu przepis ten przewiduje negatywne skutki skazania, ale nie ingerujące w zakres orzeczenia sądu i nie naruszające proporcji między sankcją orzeczoną przez sąd, a jej dalszymi konsekwencjami przewidzianymi *ex lege* przez ustawodawcę.

Orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii B oznaczałby niemożność nabycia prawa do prowadzenia pojazdów wymienionych w prawie jazdy kategorii C w czasie obowiązywania zakazu. Jeżeli jednak skarżący takie uprawnienie posiadał w chwili wydawania prawomocnego wyroku karnego, to art. 12 ust. 2 ustawy nie może mieć zastosowania w sprawie.

III SA/Gd 344/14

Sąd uchylił decyzję organów obu instancji w przedmiocie skierowania na badania lekarskie wskazując, że wydane zostały z naruszeniem art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. B ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U z 2011 r., Nr 30, poz. 151 ze zm.) zgodnie z którym starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy na badanie lekarskie, jeżeli istnieją uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia kierowcy.

Przesłanka uzasadnionych zastrzeżeń co do stanu zdrowia musi być, zdaniem Sądu interpretowana zgodnie z celem ustawy, którym jest zapobieganie zagrożeniom w ruchu drogowym spowodowanym przez osoby, których stan zdrowia uniemożliwia sprawne prowadzenie pojazdów. Zatem uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia, o których mowa w omawianym przepisie dotyczyć powinny tego rodzaju aspektów stanu zdrowia osoby, które mogłyby mieć wpływ na zdolność do bezpiecznego prowadzenia pojazdu.

W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy tj. opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 20 lutego 2012 r. wydana na potrzeby prowadzonego przez prokuratora postępowania karnego, zawierająca ocenę stanu zdrowia psychicznego i cech osobowości skarżącego nie daje podstaw do skierowania skarżącego na badania lekarskie w oparciu o powołany wyżej przepis, albowiem z opisu osobowości skarżącego zawartej w powyższej opinii nie wynika, by jego cechy, związane głównie z wyrażaniem uczuć powodowały zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Skierowanie na badanie lekarskie nie może być dodatkową represją lub szykaną stosowaną wobec osoby poddanej badaniom sądowo – psychiatrycznym, zwłaszcza wówczas, gdy sprawa, w której badania takie przeprowadzono nie dotyczy przestępstwa związanego z naruszeniem bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Cechy osobowości takie jak podejrzliwość, obniżenie zaufania do otoczenia czy problemy z wyrażaniem uczuć agresji w dojrzały sposób można dostrzec u wielu uczestników życia społecznego i trudno uznać, że cechy te samoistnie uzasadniają wątpliwości co do zdrowotnych predyspozycji do kierowania pojazdami.

III SA/Gd 354/14

Oddalając skargę w przedmiocie skierowania na badania psychologiczne Sąd wskazał, że skierowanie to zostało wydane na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2011r., Nr 30, poz. 151 ze zm.) w myśl, którego starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na: badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu, jeżeli: przekroczyła liczbę 24 punktów otrzymanych za naruszenia przepisów ruchu drogowego.

Sąd wskazał, że organ właściwy w sprawie skierowania na badania psychologiczne, w przypadku stwierdzenia przekroczenia przez kierowcę liczby 24 punktów otrzymanych na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2012, poz. 1137 ze zm. – dalej: "u.p.r.d.") jest zobowiązany do wydania decyzji o skierowaniu na badanie psychologiczne. Obowiązek ten nie może zostać w żaden sposób uchylony poprzez późniejsze zachowanie kierowcy, a w szczególności poprzez przystąpienie do szkolenia, o którym mowa w art. 130 ust. 3 u.p.r.d. i dokonaną w tym trybie redukcję punktów, co znajduje potwierdzenie w przepisach wykonawczych do ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

W § 8 ust. 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego, które weszło w życie w dniu 9 czerwca 2012 r. prawodawca stwierdził, że odbycie szkolenia nie powoduje zmniejszenia liczby punktów otrzymanych za naruszenia przepisów ruchu drogowego wobec osoby, która przed jego rozpoczęciem dopuściła się naruszeń, za które suma punktów ostatecznych i podlegających wpisowi tymczasowemu przekroczyła lub przekroczyłaby 24.

Skarżącemu ostatecznie przypisano 26 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego zanim ten przystąpił do szkolenia. W tej sytuacji organy obu instancji słusznie przyjęły, że skarżący przekroczył dopuszczalny limit punktów (24) i tym samym musiał zostać poddany obowiązkowi badań psychologicznych. Jednocześnie organy te działając zgodnie z prawem wykluczyły możliwość odjęcia punktów z uwagi na odbyte szkolenie, gdyż w chwili jego rozpoczęcia skarżący miał przekroczone 24 punkty, tak więc nie mógł skorzystać z dobrodziejstwa art. 130 ust. 3 u.p.r.d.

Jakkolwiek w przypadkach kierowania na kontrolne badanie kwalifikacji można by rozważać zasadność zmniejszenia punktów karnych w oparciu o odbyte szkolenie, to na pewno trudno doszukać się związku pomiędzy odbytym w trybie art. 130 ust. 3 u.p.r.d. szkoleniem a weryfikacją psychologicznych predyspozycji do prowadzenia pojazdów (badanie psychologiczne obejmuje w szczególności ocenę: cech osobowości, sprawności intelektualnej oraz sprawności psychofizycznej). W ocenie Sądu kwestionowany przepis § 8 ust. 6 rozporządzenia z 2012 r. niewątpliwie realizuje wytyczne ustawodawcy, co do treści aktu oraz kierunku regulacji i mieści się w granicach upoważnienia ustawowego. Należy przyjąć bowiem, że regulacja zawarta w § 8 ust. 6 rozporządzenia z 2012 r. mieści się w zakresie delegacji określonej w art. 130 ust. 4 pkt 2 u.p.r.d. (warunki i tryb prowadzenia ewidencji), niewątpliwie bowiem kwestia dokonywania wpisów i ich usuwania mieści się w pojęciu sposobu prowadzenia ewidencji. Nie można też zaprzeczyć, że ograniczenie możliwości

zmniejszenia ilości punktów karnych po przekroczeniu przez kierowcę wyznaczonego przez ustawodawcę limitu punktów ma na celu dyscyplinowanie i wdrażanie kierowców do przestrzegania przepisów ustawy a także zapobieganie naruszeniu przez nich przepisów ruchu drogowego. Pierwszy cel osiągnąć jest poprzez samo nałożenie obowiązku poddania kierowcy wielokrotnie naruszającego przepisy ruchu drogowego określonym procedurom weryfikacyjnym (tak w zakresie praktycznych umiejętności prowadzenia pojazdów, jak też posiadanych ku temu predyspozycji psychologicznych), drugi natomiast poprzez eliminację z grona uprawnionych do kierowania pojazdami tych kierowców, którzy przeszli ww. procedury weryfikacyjne ze skutkiem negatywnym.

8. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.)

III SA/Gd 123/14

Uchylając decyzje organów obu instancji w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy Sąd wskazał, że skoro decyzja organu pierwszej instancji w podstawie prawnej wskazywała art. 5 ust. 3 i art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, które to przepisy, dotknięte są niekonstytucyjnością, to uznać należało, że w sprawie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego - norm Konstytucji RP - art. 2, który stanowi, że Rzeczpospolita jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji, który stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Sąd podniósł, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 lutego 2014 r. nie wypowiedział się merytorycznie o konstytucyjności art. 5 ust. 3 i art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na podstawie których wydano kwestionowane skargą decyzje. Trybunał ten natomiast wyrokiem z dnia 22 września 2009 r. uznał za niezgodne z Konstytucją unormowania zawarte w innej ustawie (ustawie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej). Podkreślenia wymaga, że unormowania ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (w brzmieniu na dzień wydania zaskarżonych decyzji) dotyczące zatrzymania prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, były analogiczne do tych, o których niezgodności z Konstytucją orzekł Trybunał wyrokiem z dnia 22 września 2009 r.

W takim wypadku istnieje powinność zastosowania bezpośrednio normy konstytucyjnej na wypadek konfliktu między treścią normy konstytucyjnej i ustawowej. Decyduje o tym zasada zobowiązująca sąd do podległości normie hierarchicznie wyższej.

**9. Ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych
(Dz. U. z 2007 r., Nr 19 poz. 115 ze zm.)**

III SA/Gd 107/14

Sąd uchylając decyzje organów obu instancji w przedmiocie kary pieniężnej za zajęcie pasa drogowego dokonując wykładni językowej art. 40 ust.1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 19 poz. 115 ze zm., zwanej dalej „ustawą”) wskazał, że zezwolenia zarządcy drogi wymaga zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg wymaga zezwolenia zarządcy drogi, w drodze decyzji administracyjnej.

Zatem zamiar działania w obrębie drogi publicznej wiąże się z uprzednio skonkretyzowanym celem. Sformułowanie przepisu wskazuje bowiem, że zajęcie polega na zmierzającym do osiągnięcia określonego celu, akcie woli podmiotu mającego zamiar zająć pas drogowy. Z tego względu aby cel swój osiągnąć, podmiot ten powinien wystąpić o zezwolenie lub jeśli nie chce działać zgodnie z prawem zajmując pas drogowy, o zezwolenie nie występuje. W rozpoznawanej sprawie do zajęcia pasa drogowego doszło na skutek awarii naczepy samochodu wysypanie jej ładunku podczas przeprowadzania ważenia pojazdu, w trakcie kontroli dokonywanej przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego. Jest to zatem sytuacja, która ze swej natury nie może być zaplanowana. Inaczej mówiąc nie poprzedzał jej żaden akt woli podmiotu, który do „zajęcia pasa” doprowadził, gdyż jego zamiarem nie było działanie w obrębie drogi publicznej. A w konsekwencji nie mogło być przedmiotem dokonanego przez niego wyboru - czy działaniu temu nadać formę prawną przez uzyskanie zezwolenia czy też działać bezprawnie i nie występować o zezwolenie. Te rozważania prowadzą do wniosku, że sytuacja losowa - „nieszczęśliwego przypadku” za jaką z pewnością można uznać awarię sprzętu mechanicznego nie podpada pod dyspozycję omawianej regulacji prawnej.

**10. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne
(Dz. U. z 1997 r., Nr 106, poz. 679 ze zm.)**

III SA/Gd 393/14

Sąd stwierdził nieważność uchwały Rady Miejskiej z dnia 30 kwietnia 2014 r. wydanej na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (Dz. U. z 2002 r., Nr 113, poz. 984 ze zm.) w zw. z art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 1997 r., Nr 106, poz. 679 ze zm.) w przedmiocie wygaśnięcia mandatu Burmistrza Miasta z uwagi na naruszenie nakazu określonego w art. 4 pkt 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

W uchwale wskazano, że Burmistrz Miasta wbrew zapisom zawartym w art. 2 i art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności

gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 1997 r., Nr 106, poz. 679 ze zm.) zajmuje stanowisko członka zarządu Spółki Wodnej.

Stosownie do treści art. 164 ust.1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U z 2012r. poz.145) spółki wodne są jednostkami organizacyjnymi o szczególnym charakterze. Nie można traktować ich analogicznie jak spółek prawa handlowego. To sprawia, że nie można uznać prowadzonej przez nie działalności gospodarczej jako przeszkody prawnej do łączenia pracy w jej organach z wykonywaniem funkcji burmistrza.

Celem wprowadzenia zakazów jest przeciwdziałanie zjawiskom korupcyjnym oraz wykorzystywaniu funkcji we własnym interesie. Zarzut naruszenia zakazu oceniany być winien z uwzględnieniem tego, czy w okolicznościach konkretnej sprawy mogło dojść do zagrożenia celu, któremu zakaz ten służy. Sąd wskazał, że Burmistrz został skierowany do Zarządu Spółki Wodnej przez Radę Miasta.

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 marca 2007 r., sygn. akt K 8/07 (OTK-A 2007/3/26) wygaśnięcie mandatu dotyka zarówno czynnego, jak i biernego prawa wyborczego. Ulega w ten sposób przekreśleniu zasada trwałości mandatu pochodzącego z wyborów bezpośrednich. Biernie prawo wyborcze obejmuje uprawnienie do bycia wybranym, a także sprawowania mandatu uzyskanego w wyniku niewadliwie przeprowadzonych wyborów. Istnieje możliwość pozbawienia mandatu na zasadach przewidzianych w ustawie i z przyczyn koniecznych w demokratycznym państwie prawa, jednakże przyczyny te podlegają kontroli konstytucyjności z punktu widzenia proporcjonalności przyczyn decydujących o przekreśleniu wyniku wyborów. Nakaz zachowania proporcjonalności normowania powoduje, że przyczyna decydująca o wygaśnięciu mandatu musi być na tyle poważna, aby zniweczenie wyników wyborów było usprawiedliwione w świetle tego właśnie standardu konstytucyjnego.

Specyfika spółki wodnej powoduje, że zajmowanie stanowiska w jej zarządzie nie stanowi naruszenia zakazu o którym mowa w art. 4 pkt 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej.

11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2013 r., poz. 135)

III SA/Gd 195/14

Sąd uchylił decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie zwrotu świadczenia pieniężnego pobranego przez skarżących z tytułu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej podnosząc, że obowiązek zwrotu pobranych świadczeń wynikał z przesłanki objętej dyspozycją art. 92 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2013 r., poz. 135), a mianowicie uzyskanie przez matkę dziecka pełnoletności i w związku z tym utratę przez rodzinę zastępczą „bytu prawnego”.

Zdaniem Sądu aby można było nakazywać zwrot określonych świadczeń, najpierw należy przesądzić, że były to świadczenia pobrane nienależnie. Dopiero po uprawomocnieniu się decyzji uznającej świadczenie pieniężne za nienależnie pobrane możliwe jest orzekanie o jego zwrocie przez osobę, która je pobrała. Przy

czym podkreślić należy, że inny jest zakres obu tych postępowań. W postępowaniu o ustalenie nienależnie pobranych świadczeń należy zbadać, czy zachodzą przesłanki określone w art. 92 ust. 2 pkt 1- 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, natomiast w postępowaniu o zwrot nienależnie pobranych świadczeń bada się między innymi przesłanki z art. 92 ust. 3 i 6 (kwestie terminów). Tym samym stwierdzić należy, że zakres pojęciowy decyzji ustalającej, że świadczenie zostało pobrane nienależnie, a decyzji nakazującej zwrot nienależnie pobranego świadczenia nie jest tożsamy i o czym innym rozstrzygają takie decyzje.

W konsekwencji też organ administracyjny zanim wydał zaskarżoną decyzję, powinien najpierw bezsprzecznie ustalić, czy zachodzą przesłanki określone w art. 92 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a więc, czy wystąpiły okoliczności wystarczające do uznania świadczenia za nienależne, a następnie dochodzić jego zwrotu. Innymi słowy, dopiero po uprawomocnieniu się decyzji uznającej świadczenie pieniężne za nienależnie pobrane, dopuszczalne jest orzekanie w przedmiocie jego zwrotu.

12. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 1, poz. 7 ze zm.)

III SA/Gd 624/14

Sąd oddalił skargę na decyzję odmawiającą zmiany decyzji w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego wskazując, że nie można uznać za niekonstytucyjne braku w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 1, poz. 7 ze zm.) przepisów umożliwiających przyznanie świadczeniobiorcy odsetek od nieterminowo wypłaconych świadczeń, pomimo równoczesnego istnienia regulacji nakładających obowiązek uiszczenia odsetek przez osobę, która pobrała świadczenia nienależnie.

W ocenie Sądu żądanie wypłaty odsetek ustawowych od orzeczonych decyzją zaległych świadczeń należy bowiem postrzegać jako żądanie naprawienia szkody, która została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej (vide: art. 417¹ § 2 ustawy – Kodeks cywilny). Jeżeli zaś rzeczywista intencja skarżącego zawiera się w żądaniu odszkodowania, którego wysokość odpowiada wysokości odsetek ustawowych liczonych od konkretnej kwoty i za wskazany okres, skarżący winien rozważyć wystąpienie na drogę postępowania cywilnego przed sądem powszechnym.

13. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U z 2001 r., Nr 13, poz. 123 ze zm.).

III SA/Gd 355/14

Sąd stwierdził nieważność uchwały Rady Miejskiej w przedmiocie likwidacji instytucji kultury: Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury wskazując, że zaskarżona uchwała była podejmowana w związku z zamiarem efektywnego połączenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury z Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy, a nie rzeczywistą likwidacją ośrodka. Okoliczność, że Ośrodek i Biblioteka mieściły się w tym samym

budynku i z praktycznego punktu widzenia łatwiej było prowadzić w tym miejscu tylko jedną, a nie dwie odrębne instytucje kulturalne, nie zmienia faktu, że w razie konieczności ich połączenia, w sferze faktycznej i prawnej, konieczne było zastosowanie przepisów regulujących zasady i dopuszczalność łączenia instytucji kultury.

Sąd podniósł, iż zaskarżona uchwała narusza art. 13 ust. 2, 7 i 8 ustawy o bibliotekach (Dz. U z 2012 r., poz. 642 ze zm.) oraz przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U z 2001 r., Nr 13, poz. 123 ze zm.).

Skoro bowiem w zaskarżonej uchwale podano, że podjęto ją na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, to należało mieć na względzie, że likwidacja instytucji kultury na tej podstawie odbywa się w ramach ściśle określonej procedury, której zasad w sprawie nie dochowano.

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej organizator jest obowiązany na 6 miesięcy przed wydaniem aktu o likwidacji instytucji kultury podać do publicznej wiadomości informację o zamiarze i przyczynach likwidacji. W przypadku likwidacji instytucji kultury, odpowiednio wczesne i publiczne poinformowanie o zamiarze i przyczynach likwidacji ma służyć stworzeniu możliwości podjęcia działań do zgromadzenia środków finansowych, które umożliwią dalsze funkcjonowanie danej instytucji kulturalnej (art. 22 ust. 3 cyt. ustawy). Likwidacja instytucji kultury nie powinna być bowiem nadużywana i wykorzystywana jako instrument umożliwiający zaoszczędzenie przez gminę środków które może i powinna przeznaczać na działalność instytucji kultury.

14. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.)

III SA/Gd 650/14

Sąd uchylił decyzję organów obu instancji w przedmiocie specjalnego zasiłku opiekuńczego wskazując, iż nie sposób jest przyjąć za zgodne z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, że w przypadku dwóch osób, tak samo sprawujących stałą opiekę nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, jednej z nich przysługiwać będzie prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, gdyż w celu tej opieki osoba ta dokonała rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, natomiast drugiej prawo to nie będzie przysługiwać, gdyż osoba ta - pomimo sprawowania faktycznej opieki i spowodowanej tym obiektywnej niemożności podjęcia zatrudnienia - nie wypełnia przesłanki „rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej”.

Zgodnie z art. 17 pkt 2 nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych dokonanej ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 r. poz. 567), art. 16a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych przybiera od 1 stycznia 2015 r. następujące brzmienie: „specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1439) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub

2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej
- w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.". Przywraca się zatem uszczegółowienie przesłanek nabycia prawa do zasiłku znajdujące się uprzednio wśród przesłanek prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym do końca 2012r.). Zdaniem Sądu zmianę tę uznać należy za zabieg ustawodawczy mający na celu usunięcie rozbieżności w orzecznictwie, do których doprowadziła ustawa nowelizująca z dnia 7 grudnia 2012 r. przez ograniczenie określenia przesłanki nabycia specjalnego zasiłku opiekuńczego do sformułowania: „rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej”. W istocie zmiana ta precyzuje jedynie treść przesłanki nabycia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w zgodzie z normami konstytucyjnymi. Na niekonstytucyjne skutki możliwej wykładni art. 16a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, prowadzącej do utraty praw słusznie nabytych, zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z 5 grudnia 2013 r.

Z uwagi na wejście w życie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567), która realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r. w sprawie K 27/13 wprowadziła dla osób, którym wygasły z dniem 30 czerwca 2013 r. decyzje przyznające świadczenia pielęgnacyjne, nowy rodzaj świadczenia rodzinnego - zasiłek dla opiekuna – wypłacany wstecz od 1 lipca 2013r. wraz z odsetkami, należy zwrócić uwagę na konieczność sprawdzenia, czy zasiłek taki nie został skarżącemu na jego wniosek przyznany. Zasiłek dla opiekuna i specjalny zasiłek opiekuńczy są świadczeniami, które wykluczają się bowiem wzajemnie. Gdyby zatem zasiłek dla opiekuna skarżącemu w istocie przyznano za okres od 1 lipca 2013r. to rzeczą organu administracji byłoby umorzenie postępowania w przedmiocie specjalnego zasiłku opiekuńczego.

15. Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101 ze zm.)

III SA/Gd 621/14

Sąd oddalił skargę na czynność Gminy w przedmiocie zawarcia umowy koncesji wskazując, że nie dopatrył się w sprawie naruszenia przez koncesjodawcę przepisów ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi, dających podstawę do uchylenia czynności koncesjodawcy - Gminy związanych z zawarciem umowy koncesji ze Spółką czy też unieważnienia ww. umowy.

Stosownie do przepisu art. 27 ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101 ze zm. dalej jako „ustawa”, zainteresowanemu podmiotowi, który ma lub miał interes prawny w zawarciem umowy koncesji i który poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku czynności podjętych przez koncesjodawcę z naruszeniem przepisów prawa, przysługuje prawo wniesienia skargi

do sądu administracyjnego (ust. 1). Skarżąca - jako oferent, którego oferta została przyjęta do oceny, ale nie została uznana za najkorzystniejszą – ma status „zainteresowanego podmiotu”, o którym mowa w art. 27 ust. 1 ustawy, gdyż w sposób oczywisty posiadała interes prawny w zawarciu umowy koncesji a w sytuacji nie zawarcia z nią tej umowy mogła potencjalnie ponieść szkodę.

W złożonej skardze oferent, którego oferta została przyjęta do oceny, ale nie została uznana za najkorzystniejszą (skarżący), kwestionował zawarcie przez Gminę umowy koncesji z „kontroferentem”, wnosząc o uchylenie tej czynności Gminy i zawarcie, na zasadzie art. 21 ust 3 ustawy, umowy koncesji ze skarżącą. W skardze zarzucono naruszenie art. 21 ust. 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy w związku treścią ogłoszonego przez Gminę Opisu Warunków Koncesji. Naruszenie prawa polegało na zawarciu umowy pomimo braku złożenia przez „kontroferenta” (koncesjonariusza) wymaganych dokumentów potwierdzających spełnienie warunku udziału w postępowaniu koncesyjnym, wskazujących na posiadaną niezbędną wiedzę i doświadczenie do wykonywania przedmiotu koncesji, a ściślej mówiąc, dokumentów świadczących o prowadzeniu działalności w branży zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego zaopatrzenia ścieków na terenie co najmniej jednej Gminy zamieszkałej przez co najmniej 4.000 mieszkańców.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z zastrzeżeniem ust. 2, oferent, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, jest obowiązany w terminie wskazanym przez koncesjodawcę złożyć wskazane w opisie warunków koncesji dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu. W myśl art. 18 ust. 2 ustawy jeżeli z jakiegokolwiek uzasadnionej przyczyny oferent, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez koncesjodawcę, może udowodnić swą sytuację ekonomiczną i finansową za pomocą każdego innego dokumentu, który koncesjodawca uzna za odpowiedni. Stosownie natomiast do art. 21 ust. 3 ustawy jeżeli oferent, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą, uchyla się od zawarcia umowy, w szczególności przez niezłożenie wymaganych dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, koncesjodawca może zawrzeć umowę z oferentem, który złożył najkorzystniejszą ofertę spośród pozostałych ofert spełniających wymagania określone w opisie warunków koncesji.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie oferent, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą (koncesjonariusz) wypełnił dyspozycję wynikającą z art. 18 ust. 1 ustawy, gdyż złożył – na warunkach określonych w art. 18 ust. 3 ustawy - wskazane w Opisie Warunków Koncesji dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 3 ustawy, oferent w zakresie spełniania warunków określonych w art. 15 ust. 2 pkt 7 (tj. w zakresie warunków udziału w postępowaniu wynikających z Opisu Warunków Koncesji), może polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań. Musi on w takiej sytuacji wykazać koncesjodawcy, że będzie spełniał warunki, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1-3, niezbędne do wykonania koncesji. Oferent przedstawia w tym celu stosowne zobowiązania tych podmiotów w zakresie realizacji koncesji. Warunki, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1-3 ustawy, to warunki dotyczące m.in.

kwalifikacji technicznych lub zawodowych, w tym: a) posiadania niezbędnej wiedzy i doświadczenia, b) dysponowania potencjałem technicznym, c) dysponowania osobami zdolnymi do wykonania przedmiotu koncesji (art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy). Wynika z tego, że art. 18 ust. 3 ustawy daje podstawę do tego, by w zakresie spełnienia warunków udziału w postępowaniu oferent mógł polegać na zdolności innych podmiotów (np. podwykonawców), niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań.

W przedmiotowej sprawie oferent, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą (koncesjonariusz) wykazał Gminie (koncesjodawcy), że wypełni warunki niezbędne do wykonania koncesji, dotyczące w szczególności kwalifikacji technicznych i zawodowych, przedstawiając wydane w tym zakresie oświadczenie innego podmiotu, z którego wynikało, że podmiot ten: 1/ dysponuje wiedzą i doświadczeniem w zakresie prowadzenia działalności w branży zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, którą prowadzi na terenie Gminy zamieszkiwanej przez więcej niż 4000 mieszkańców; 2/ udostępni koncesjonariuszowi przy wykonywaniu koncesji swoje zasoby w zakresie wiedzy i doświadczenia w prowadzonej działalności w branży zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także potencjał techniczny oraz doświadczenia i uprawnienia podległych mu pracowników.

W tej sytuacji Sąd uznał, że warunek określony w art. 18 ust. 1 ustawy został przez koncesjonariusza wypełniony, co w konsekwencji czyniło bezzasadnym możliwość stosowania w sprawie art. 21 ust. 3 ustawy. Na marginesie jedynie Sąd wskazał, że wyrażone przez skarżącego żądanie nakazania zawarcia przez Gminę na zasadzie art. 21 ust 3 ustawy, umowy ze skarżącą (nawet gdyby Sąd stwierdził, że zawarcie umowy z koncesjonariuszem było nieprawidłowe), jest bezpodstawne, gdyż z żadnego przepisu ustawy nie wynika, by sąd administracyjny miał władzę nakazania stronom zawarcia umowy koncesji – wręcz przeciwnie, kompetencja taka została przyznana jedynie koncesjodawcy i stanowi to jego uprawnienie a nie obowiązek.

16. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)

III SA/Gd 729/14

Sąd stwierdził, że zaskarżone zarządzenie Wójta Gminy z dnia 2 grudnia 2011 r. w przedmiocie odwołania sołtysa i rady sołectkiej oraz przeprowadzenia nowych wyborów zostało wydane z naruszeniem art. 35 ust. 1 i 3 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm. dalej jako „u.s.g.”).

Wyrok wydano po wcześniejszym stwierdzeniu prawomocnym wyrokiem Sądu nieważności uchwały określającej statuty sołectw Gminy. Statuty te określają w szczególności zasady i tryb wyborów organów sołectw – sołtysów. Skoro statuty sołectw Gminy, zostały uchylone prawomocnym wyrokiem Sądu ze skutkiem *ex tunc* tj. z mocą od chwili ich nadania, to nie mogły one stanowić skutecznej podstawy prawnej do wydania zaskarżonego zarządzenia.

17. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.)

III SA/Gd 674/14

Sąd stwierdził nieważność zarządzenia Wójta Gminy w przedmiocie odwołania skarżącego z funkcji Dyrektora Zespołu Szkół Publicznych wskazując, że zaskarżone zarządzenie jest sprzeczne z art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm. dalej jako „ustawa”).

Zaskarżone zarządzenie oparto o przepis stanowiący, że organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce odwołuje nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w razie ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli - bez wypowiedzenia. Aby możliwe było - w myśl art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy - uznanie odwołania dyrektora ze stanowiska za zgodne z prawem, konieczne jest wcześniejsze dokonanie negatywnej oceny jego pracy lub negatywnej oceny wykonywania przez niego zadań, tj. prawidłowości dysponowania przyznanymi szkole lub placówce środkami budżetowymi oraz pozyskanymi przez szkołę lub placówkę środkami pochodzącymi z innych źródeł, a także gospodarowania mieniem, przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów; przestrzegania przepisów dotyczących organizacji pracy szkoły i placówki (art. 34a ust. 2).

Dokonanie negatywnej oceny pracy czy negatywnej oceny wykonywania zadań musi nastąpić nie w jakikolwiek sposób, lecz w trybie określonym szczegółowo przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli. Tryb ten określa art. 6a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz.U. z 2014 r. poz.191 ze zm.). Trybu tego w rozpatrywanej sprawie nie dochowano.

Sąd podniósł, iż nawet w przypadku złożenia przez radę pedagogiczną wniosku o odwołanie dyrektora szkoły, o czym mowa w art. 42 ust. 2 ustawy (przy czym wniosek rady nie jest tożsamy z pismem podpisanym przez poszczególnych nauczycieli), organ uprawniony do odwołania dyrektora może uczynić to w oparciu o art. 38 ustawy, a wniosek rady pedagogicznej nie może stanowić jedynej podstawy odwołania. Odwołanie dyrektora w takim przypadku musi bowiem poprzedzić postępowanie wyjaśniające, o którego wyniku zawiadamia się radę pedagogiczną.